

TOTTELEVAISUUSKOEEN (TOKO) SÄÄNNÖT JA KOEOHJEET

Sääntö hyväksytty Kennelliiton valtuustossa 23.11.2019 ja ne tulevat voimaan 1.1.2020.
Koeohjeet on hyväksytty Kennelliitossa 12.08.2021 ja ne tulevat voimaan 1.1.2022.

A Säännöt

B Koeohjeet

B1 Järjestämisohteet

B2 Suoritus- ja arvosteluohjeet

SISÄLLYSLUETTELO

A KOIRIEN TOTTELEVAISUUSKOKEEN SÄÄNNÖT	1
1. Tottelevaisuuskokeiden tarkoitus	1
2. Kokeen luonne.....	1
3. Koiran osallistumisoikeus ja sen rajoittaminen	1
4. Jääviyssääntö.....	2
5. Kokeen siirto tai peruutus	2
6. Kokeen järjestäminen	2
7. Kokeen ylituomari ja arvostelutuomarit	2
8. Tottelevaisuuskokeen liikkeet ja arvosanat.....	3
9. Koeluokat, palkinnot ja saavutukset	3
10. Tarvikkeet ja apuvälineet	4
11. Kokeen kulku ja erityismääräyksiä kokeesta	4
12. Valitukset ja erimielisyydet	6
13. Muutokset sääntöihin ja ohjeisiin	6
14. Pakottavat syyt.....	6
B TOTTELEVAISUUSKOKEEN KOEOHJEET	7
15. Muutokset koeohjeisiin	7
B1. TOTTELEVAISUUSKOKEEN JÄRJESTÄMISOHJE.....	7
16. Tottelevaisuuskokeen järjestämislupa	7
17. Koeorganisaatio	9
18. Ilmoittautuminen kokeeseen ja siitä poisjääminen	10
19. Kokeiden tulokset.....	11
20. Palkinnot ja koeluokat	12
21. Kohtuuton häiriö, koiran häiritsevä tai aggressiivinen käytös	13
22. Muita ohjeita kokeesta	14
23. Kehät, koetarvikkeet ja -välineet	15
B2. KOKEEN LIIKKEET, SUORITUS- JA ARVOSTELUOHJEET	26
24. Koeluokat, liikkeet ja niiden kertoimet	26

25. Suoritus- ja arvosteluohjeet	27
25.1 Yleiset suoritus- ja arvosteluohjeet	28
25.1.1 Yleiset liikkeiden suoritusohjeet	28
25.1.2 Yleiset liikkeiden arvosteluohjeet	34
25.2 Luokka- ja liikekohtaiset suoritus- ja arvosteluohjeet	42
25.2.1 Alokasluokka	43
25.2.2 Avoin luokka	50
25.2.3 Voittajaluokka	63
25.2.4 Erikoisvoittajaluokka	82
VII LIITTEET	107
Liite 1. Kaavioita EV-liikkeen 4 (EVL-4) suorittamiseksi	107
Liite 1.1 Kaavioita EV-liikkeen 4 (EVL-4) suorittamiseksi	107
Liite 1.2 Kaavioita EV-liikkeen 4 (EVL-4) suorittamiseksi (LO).....	108
Liite 2. Ehdotuksia tunnistusnoutoesineiden asettamiseksi EVL:ssä	109
Liite 3. Kartioiden ryhmitä, esimerkkejä	109

KOIRIEN TOTTELEVAISUUSKOKEEN (TOKO) SÄÄNNÖT JA KOEOHJEET

Tottelevaisuuskokeissa (TOKO) noudatetaan tottelevaisuuskokeiden

- (A) sääntöjä ja
- (B) koeohjeita.

Koeohjeet käsittävät osat B1 järjestämisohjeet ja B2 suoritus- ja arvosteluohjeet.

A KOIRIEN TOTTELEVAISUUSKOKEEN SÄÄNNÖT

Säännöt on hyväksytty Suomen Palveluskoiraliiton kokouksessa 6.4.2019 ja Kennelliiton valtuuston kokouksessa 23.11.2019. Säännöt tulevat voimaan 1.1.2020.

Näitä sääntöjä täydentävät tottelevaisuuskokeen voimassa olevat koeohjeet.

Asiat, joissa viitataan Kennelliiton kulloinkin voimassa oleviin ohjeisiin, löytyvät liitevihosta ”Kennelliiton yleisiä kokeita ja kilpailuja koskevat säännöt ja ohjeet”.

1. Tottelevaisuuskokeiden tarkoitus

Tottelevaisuuskoulutuksen tavoitteena on iloinen, tottelevainen, onnellinen ja hyvinvoiva koira.

Koulutus opettaa koiralle miellyttävää ja hallittua käyttäytymistä sekä koiran ohjaajalle parempaa ymmärrystä koiran käyttäytymisestä ja oikeaa ja asiallista koiran käsittelytaitoa.

Tottelevaisuuskokeessa testataan koulutuksen tulosta, arvioidaan koiran ja ohjaajan välistä yhteistyötä sekä heidän kykyään suorittaa annettuja tehtäviä suoritusohjeiden mukaisesti. Koetoiminnan tavoitteena on myös lisätä tietoa koiran oppimiskyvystä sekä koulutuksen mahdollisuuksista parantaa koiran yhteiskuntakelpoisuutta. Lisäksi tavoitteena on eläinystävällisen ja terveen kilpailuhengen luominen sekä harrastuksen lisääminen.

Suorituksissa arvostetaan koiran ja ohjaajan iloista yhteistyötä

2. Kokeen luonne

Tottelevaisuuskokeet ovat joko

- yleisiä
- yhdistysten jäsenten välisiä kokeita ja kilpailuja,
- rotukohtaisia kokeita ja kilpailuja, joihin osallistumisesta määrätään erillisellä Kennelliiton hallituksen vahvistamalla säännöllä tai ohjeella tai
- kansainvälisiä kokeita.

3. Koiran osallistumisoikeus ja sen rajoittaminen

Vastaava koetoimitsija tai ylituomari tarkastaa koiran osallistumisoikeuden. Kokeisiin saavat osallistua 10 kuukautta täyttäneet koirat alla mainituin rajoituksin. Osallistuminen erikoisvoittajaluokkaan edellyttää, että koira on vähintään 15 kuukauden ikäinen.

Koiralla on oikeus osallistua saman kokeen aikana vain yhteen luokkaan.

Sama ohjaaja saa kilpailla vain yhdellä koiralla kussakin luokassa, lukuun ottamatta erikoisvoittajaluokkaa, jossa ohjaaja voi kilpailla kahdella koiralla, mikäli tämä on koejärjestelyjen kannalta mahdollista.

Koiran ohjaajaa ei saa vaihtaa kokeen aikana.

Kokeisiin ei saa osallistua

1. Sairas koira.
2. Kiimainen narttu, lukuun ottamatta SM-kokeen erikoisvoittajaluokkaa ja edustusjoukkueen valintakokeita.
3. Narttu 30 vrk ennen odotettua synnytystä (arvioitu aika = 63 vrk ensimmäisestä astutuksesta) ja alle 42 vrk synnytyksen jälkeen.
Huomaa! Kansainvälisiin tottelevaisuuskokeisiin ja TOKO:n maailmanmestaruuskokeisiin eivät saa osallistua nartut, joiden tulevaan synnytykseen on vähemmän kuin neljä viikkoa tai joiden synnytyksestä on kulunut alle kaksitoista viikkoa.
4. Koira, jota ei ole tunnistusmerkitty ja merkitty johonkin rekisteriin.
5. Koira, jolla on epäselvä tatuointi tai toimimaton mikrosiru.
6. Koira, joka ei täytä Kennelliiton voimassa olevia rokotusmääräyksiä ja työstämiskieltoa koskevia määräyksiä.
7. Koira, joka ei täytä Kennelliiton voimassa olevia antidoping-määräyksiä.
8. Koira, joka on vihainen ihmisille tai toisille koirille.
9. Koetauolle määrätty koira. Koetaukoon liittyvät ohjeet määritellään koeohjeissa.

Kansainväliseen tottelevaisuuskokeeseen osallistuvan koiran tulee olla palkittu ainakin kerran aikaisemmin maansa korkeimmassa tottelevaisuuskoeluokassa (erikoisvoittajaluokka / class 3). Muilta osin kansainvälisen tottelevaisuuskokeen osallistumisoikeus määritellään kansainvälisen tottelevaisuuskokeen säännöissä.

4. Jääviyssääntö

Noudatetaan Kennelliiton kulloinkin voimassa olevaa yleistä jääviyssääntöä.

5. Kokeen siirto tai peruutus

Noudatetaan Kennelliiton kulloinkin voimassa olevaa ohjetta kokeiden ja kilpailujen ajankohdan siirrosta tai peruuttamisesta.

6. Kokeen järjestäminen

Kokeen järjestämisessä noudatetaan tottelevaisuuskokeen koeohjetta.

Kansainväliset kokeet

Kansainvälisessä tottelevaisuuskokeessa noudatetaan FCI:n kansainvälisen tottelevaisuuskokeen sääntöä, suoritus- ja arvosteluohjetta. Kansainvälinen koe anotaan FCI:ltä. Kansainvälisen kokeen myöntää FCI.

7. Kokeen ylituomari ja arvostelutuomarit

7.1 Tottelevaisuuskokeen ylituomari

Tottelevaisuuskokeen ylituomarin tulee olla Kennelliiton pätevimä tottelevaisuuskokeen ylituomari, jolla on voimassa oleva arvosteluoikeus ja joka on Kennelliiton jäsen.

7.2 Tottelevaisuuskokeen arvostelutuomarit

Tottelevaisuuskokeen arvostelevan tuomarin tulee olla pätevä tottelevaisuuskokeen ylituomari, jolla on voimassa oleva arvostelu-oikeus ja joka on Kennelliiton jäsen.

Suomessa arvostelevan ulkomaalaisen tottelevaisuuskoetuomarin tulee olla FCI:n hyväksymän maan kennelkeskusjärjestön tottelevaisuuskokeisiin pätevä ylituomari tai kansainvälinen tottelevaisuuskoetuomari ja ko. kennelkeskusjärjestön jäsen. Hänellä tulee olla voimassa oleva arvostelu-oikeus ja hänen tulee olla perehtynyt Suomessa käytössä oleviin tottelevaisuuskokeen suoritus- ja arvosteluohjeisiin.

Kokeen ylituomari arvostelee kokeen korkeimman luokan, lukuun ottamatta tottelevaisuuskokeen koeohjeissa mainittuja kokeita ja tilanteita.

Ulkomaalaisen tuomarin tuomari- ja arvostelu-oikeudet tulee varmistaa.

8. Tottelevaisuuskokeen liikkeet ja arvosanat

Tottelevaisuuskokeen liikkeet suoritetaan ja arvosanat määräytyvät tottelevaisuuskokeen koeohjeen mukaan.

Arvosanat suorituksista ovat 0, 5, 5½, 6, 6½, 7, 7½, 8, 8½, 9, 9½ ja 10.

9. Koeluokat, palkinnot ja saavutukset

Alokasluokka (ALO) (Novice class)

Kymmenen kuukautta täyttäneille koirille, jotka eivät ole saavuttaneet kolmea 1-palkintoa alokasluokassa. Koiran tulee siirtyä avoimeen luokkaan sen saavutettua kolmannen 1-palkinnon alokasluokassa.

Avoin luokka (AVO) (Class 1)

Koirille, jotka aikaisemmin ovat saaneet vähintään yhden 1-palkinnon alokasluokassa. Koeohjeissa on määritetty siirtymisvelvoite.

Voittajaluokka (VOI) (Class 2)

Koirille, jotka aikaisemmin ovat saaneet vähintään yhden 1-palkinnon avoimessa luokassa. Koeohjeissa on määritetty siirtymisvelvoite.

Erikoisvoittajaluokka (EVL) (Class 3)

15 kuukautta täyttäneille koirille, jotka ovat aikaisemmin saaneet vähintään yhden 1-palkinnon voittajaluokassa.

Koeohjeissa määritellään koiran oikeus jatkaa kilpailemista luokassa sen saatua ko. luokan koulutustunnuksen. Koskee AVO- ja VOI-luokkia. Lisäksi koeohjeissa määritellään koiran mahdollisuudesta valita kilpailuluokkansa sen saavutettua veteraanin iän. Ikä määritellään koeohjeissa.

Koeohjeissa määritellään ulkomaalaisen koiran koeluokka sekä sellaisen koiran koeluokka, jolla ei ole siirtymisoikeutta avoimeen luokkaan syystä, ettei koiran kotimaassa ole kansallista alokasluokkaa.

Alokasluokan palkinnot:

160–200 pistettä	1-palkinto
140–alle 160 pistettä	2-palkinto
100–alle 140 pistettä	3-palkinto

Avoimen luokan palkinnot:

256–320 pistettä	1-palkinto
224–alle 256 pistettä	2-palkinto
192–alle 224 pistettä	3-palkinto

Voittajaluokan palkinnot:

256–320 pistettä	1-palkinto
224–alle 256 pistettä	2-palkinto
192–alle 224 pistettä	3-palkinto

Erikoisvoittajaluokan palkinnot:

256–320 pistettä	1-palkinto
224–alle 256 pistettä	2-palkinto
192–alle 224 pistettä	3-palkinto

Kunniapalkinto

Tuomari voi halutessaan antaa kunniapalkinnon 1-palkinnon saaneille koirille. Kunniapalkinnon antamisessa noudatetaan tottelevaisuuskokeen koeohjeissa mainittuja kriteereitä.

Koulutustunnus ja mitali

Koulutustunnukset ja mitalit jaetaan jokaisessa luokassa koiran saavuttaessa kolmannen 1-palkinnon kyseisessä luokassa.

- Alokasluokassa koulutustunnus on TK1 ja pronssinen mitali.
- Avoimessa luokassa koulutustunnus on TK2 ja hopeinen mitali.
- Voittajaluokassa koulutustunnus on TK3 ja kultainen mitali.
- Erikoisvoittajaluokassa koulutustunnus on TK4 ja kultainen mitali lehväkehyksin.

10. Tarvikkeet ja apuvälineet

Kokeen järjestäjän tulee varata koepaikalle voimassa olevat tottelevaisuuskokeen säännöt ja koeohjeet sekä Kennelliiton yleiset kokeita ja kilpailuja koskevat säännöt ja ohjeet.

Kokeen järjestäjän tulee varata voimassa olevan tottelevaisuuskokeen koeohjeen mukaiset lomakkeet ja tarvikkeet koepaikalle.

11. Kokeen kulku ja erityismääräyksiä kokeesta**11.1 Kokeen ja koesuorituksen alkaminen sekä kokeen päättyminen**

Kokeen katsotaan alkavan viimeistään puoli tuntia ennen ensimmäistä arvosteltavaa luokkaa.

Arvokilpailuissa (kuten valintakokeet, SM) saatetaan ilmoittaa kokeen alkamisajankohdaksi aiempi ajankohta, jolloin kokeen katsotaan alkavan ½ tuntia ennen järjestäjän ilmoittamaa alkamisajankohtaa.

Koe katsotaan päättyneeksi tunnin kuluttua viimeisen luokan palkintojenjaosta.

Koesuoritukset alkavat koiran tullessa kehään.

Tuomari tai liikkeenohjaaja antaa kilpailijalle luvan liikkeiden suorituksiin, ellei suoritusohjeissa toisin mainita.

11.2 Koesuorituksen tai liikkeen keskeyttäminen tai hylkääminen.

Tuomari tai ohjaaja voi keskeyttää koesuorituksen koiran tai ohjaajan loukkaantumisen takia. Koirakon saavuttamat pisteet jäävät voimaan ja koirakko voidaan palkita.

Ohjaaja voi keskeyttää koesuorituksensa: ohjaaja luopuu, jolloin koirakko menettää saavutetut pisteensä.

Tuomari voi keskeyttää koiran liikesuorituksen ja ko. liike on hylätty. Syitä liikesuorituksen keskeyttämiseen voivat olla esimerkiksi osaamattomuus tai selvä haluttomuus suorittaa liike, hallitsematon käyttäytyminen, jatkuva vinkuminen tai haukkuminen.

Tuomari voi hylätä koirakon koesuorituksen, jolloin koirakko menettää kaikki kokeen aikana saavuttamansa pisteet. Hylkäämisen syitä voivat olla esimerkiksi vihainen käyttäytyminen, ulkopuolinen apu, lelujen tai makupalojen tuominen kehään, koiran rankaiseminen, annettujen ohjeiden noudattamatta jättäminen, koiran karkaaminen, jatkuva häiritsevä haukkuminen, hallitsematon käyttäytyminen tai selvä haluttomuus.

11.3 Käyttäytyminen koepaikalla

Kokeessa on noudatettava tuomarin sekä järjestäjän ohjeita ja määräyksiä sekä esiinnyttävä muutenkin moitteettomasti kokeen ajan. Mikäli kokeeseen osallistuva henkilö käyttäytyy kokeessa sopimattomasti esim. päihtyneenä, arvostelee tuomaria, kurittaa omaa tai toisen koiraa tai toimii vilpillisesti, tulee kokeen ylituomarin sulkea ao. henkilö pois kokeesta. Asiasta on tehtävä merkintä koepöytäkirjan tuomarikertomukseen. Kokeesta pois suljettu osallistuja menettää kaikki kokeen aikana saavuttamansa tulokset. Vakavat tapaukset on kokeen ylituomarin ilmoitettava Kennelliiton hallitukselle.

11.4 Ohjaajan velvollisuudet

Ohjaajan tulee seurata sääntöjä ja annettuja ohjeita. Koiran rankaiseminen kokeen aikana on kielletty. Jos ohjaaja ei noudata näitä määräyksiä tai käyttäytyy sopimattomasti, tulee tuomarin keskeyttää ja hylätä koesuoritus.

Koiran omistaja ja ohjaaja vastaavat kokeen aikana koiralle aiheutuneista ja koiran aiheuttamista vahingoista. Ilmoittautumalla kokeeseen koiran omistaja ja ohjaaja hyväksyvät tämän sääntökohdan.

Ulkopuolisen avun, makupalojen, lelujen tms. käyttäminen koesuoritusten aikana on kielletty.

Eläinsuojelulain ja Kennelliiton ohjeiden vastaiset välineet ja menettelyt ovat kiellettyjä. Koeohjeissa on kuvattu välineitä ja menettelyjä, jotka ovat tottelevaisuuskokeessa kiellettyjä.

11.5 Koiran vihainen käyttäytyminen koepaikalla

Koira, joka yrittää kokeen aikana purra ihmistä tai toista koiraa, suljetaan pois kokeesta ja koirakko menettää kaikki saavuttamansa pisteet ja tulokset. Asiasta on tehtävä merkintä koepöytäkirjan tuomarikertomukseen ja tehtävä erikseen Kennelliitolle ilmoitus.

Menettelyssä noudatetaan Kennelliiton ohjetta ”Koiran käyttäytymisestä kokeissa tehtävät ilmoitukset, niiden käsittely ja seuraamukset”.

Jos koira on kolme kertaa suljettu kilpailusta, sillä perusteella, että se on selvästi vihainen tai koirasta on tehty kolme ilmoitusta, Kennelliitto voi asettaa koiran kilpailukieltoon, jonka pituus määrätään tapauskohtaisesti. Koiralle voidaan antaa kilpailukielto jo yhdestä kerrasta, mikäli seuraukset ovat olleet vakavat.

Lisäksi noudatetaan Palveluskoiraliiton ohjeita kilpailutauon ja kilpailukiellon määrittämisestä, jotka on esitetty koeohjeiden järjestämisohjeissa.

11.6 Erityismääräykset ja ohjeet

Ohjaajan, joka haluaa käyttää muita apuvälineitä tai muuten poiketa näistä säännöistä ja ohjeista, on pyydettävä erikoislupa Palveluskoiraliitolta sekä perusteltava pyyntönsä. Asiasta on esitettävä saatu kirjallinen erikoislupa arvostelevalle tuomarille.

Pysyvästi vammautunut ohjaaja, joka ei vammansa vuoksi voi ohjata koira koeohjeen edellyttämällä tavalla, saa ohjata koiraansa koesäännöissä ja koeohjeissa poikkeavalla tavalla. Ohjaustapa on ilmoitettava tuomarille hyväksyttäväksi ennen kokeen alkua.

12. Valitukset ja erimielisyydet

Noudatetaan Kennelliiton kulloinkin voimassa olevaa yleistä ohjetta. Sääntöjen mukaisesta arvostelusta ei voi valittaa.

13. Muutokset sääntöihin ja ohjeisiin

Muutokset näihin sääntöihin vahvistaa Kennelliiton valtuusto. Koeohjeet sekä suoritus- ja arvosteluohjeet vahvistaa Kennelliitto.

14. Pakottavat syyt

Kennelliiton hallitus voi erittäin painavista syistä määrääjäksi rajoittaa kokeisiin, kilpailuihin ja testeihin osallistumista ja antaa näitä koskevia erikoismääräyksiä sekä hyväksyä muita poikkeustoimia tämän säännön osalta.

Sääntöjen liitteenä on Kennelliiton yleisiä kokeita ja kilpailuja koskevat säännöt ja ohjeet.

B TOTTELEVAISUUSKOKEEN KOEOHJEET

Tottelevaisuuskokeissa (TOKO) noudatetaan tottelevaisuuskokeiden sääntöjä (A) ja koeohjeita (B).

Koeohjeet käsittävät osat

- B1 järjestämisohteet ja
- B2 suoritus- ja arvosteluohjeet.

Tottelevaisuuskokeen säännöt on hyväksytty Kennelliiton valtuustossa 23.11.2019 Palveluskoiraliiton esityksestä.

Tottelevaisuuskokeen koeohjeet on hyväksytty Kennelliitossa 12.8.2021 Palveluskoiraliiton esityksestä.

Kaikkissa virallisissa tottelevaisuuskokeissa noudatetaan tottelevaisuuskokeen sääntöjä ja näitä koeohjeita.

15. Muutokset koeohjeisiin

Muutokset koeohjeiden järjestämisohteeseen sekä suoritus- ja arvosteluohjeeseen tekee Kennelliiton koe- ja kilpailutoimikunta Palveluskoiraliiton esityksestä.

B1. TOTTELEVAISUUSKOKEEN JÄRJESTÄMISOHJE

16. Tottelevaisuuskokeen järjestämislupa

16.1 Tottelevaisuuskokeen anominen

Kokeiden anomisessa noudatetaan Kennelliiton määräaika-ilmoitusten aikatauluja ja tottelevaisuuskokeen sääntöjä ja koeohjeita. Lisäksi noudatetaan Suomen Palveluskoiraliiton ohjeita kokeiden anomisesta Virkku.net-koe- ja kilpailujärjestelmän avulla.

Kennelliitto anoo kansainväliset kokeet FCI:ltä. Anomuksessa tulee olla Palveluskoiraliiton puolto.

Suomen mestaruuskokeet (SM) anotaan Kennelliitolta. Anomuksessa tulee olla Palveluskoiraliiton puolto.

16.2 Luvan anoja ja järjestelyvastaava

Järjestävä yhdistys anoo kokeiden toimenpanoluvat. Järjestävän yhdistyksen tulee olla Kennelliiton jäsen. Kokeiden järjestelyistä huolehtii järjestävän yhdistyksen nimeämä koetoimikunta.

Kokeita saavat järjestää:

- Kennelliitto
- Kennelpiirit
- Rotujärjestöt

- Rotua harrastava yhdistykset
- Kennelliiton jäsenyhdistykset
- Lajiliitot

Erikoisvoittajaluokka voidaan anoa kansainväliseksi kokeeksi. Kennelliitto lähettää anomuksen FCI:lle. Anomukseen tarvitaan Palveluskoiraliiton puolto.

16.3 Anomisen määräaika

Kokeet ja kilpailut anotaan Palveluskoiraliitolta noudattaen sen ohjeita kokeiden ja kilpailujen anomisesta. Kokeet anotaan Suomen Palveluskoiraliiton Virkku.net koe- ja kilpailujärjestelmän kautta. Myöhemmin tästä käytetään nimitystä Virkku.net palvelu.

Yli kymmenen koiran kokeet tai kilpailut anotaan viimeistään kaksi kuukautta ennen koepäivää. Esimerkiksi 1.9. järjestettävä koe anotaan viimeistään 1.7.

Enintään kymmenen koiran ja yhden koelajin kokeet anotaan Palveluskoiraliitosta viimeistään kuukautta ennen koe- tai kilpailupäivää.

Kansainväliset kokeet tulee anoa viimeistään 6 kuukautta ennen koetta. Kansainväliset kokeet anotaan Palveluskoiraliitolta.

SM-koe tulee anoa koevuotta edeltävän vuoden viimeiseen päivään mennessä. Koe anotaan Virkku.net palvelun kautta.

16.4 Anomuksen sisältö

Koehanomuksessa on mainittava

- Järjestävä yhdistys
- Kokeen nimi ja luonne
- Osanottorajoitukset
- Kokeen ajankohta ja koepaikka
- Koeluokat
- Osanottomaksun suuruus
- Kenelle ja mihin mennessä ilmoittautuminen ja osanottomaksu suoritetaan
- Tehtävään suostuneen ylituomarin nimi ja hänen varamiehensä
- Vastaava koetoimitsija.

Kokeiden rajoittamisessa noudatetaan Kennelliiton kulloinkin voimassa olevaa ohjetta kokeiden rajoittamisesta.

Ilmoittautuneille tulee ilmoittaa kokeeseen pääsystä mahdollisimman pian ilmoittautumisajan päätyttyä.

16.5 Anomuksen osoittaminen

Kokeen anomisessa noudatetaan Kennelliiton kulloinkin voimassa olevaa ohjetta.

Anomus osoitetaan Suomen Palveluskoiraliitolle ja anotaan Virkku.net palvelun kautta.

16.6 Kokeesta ilmoittaminen ja tiedottaminen

Kokeen myöntäjä toimittaa myöntämistään kokeista tiedot Kennelliitolle julkaistaviksi. Kokeista ilmoitetaan Virkku.net palvelussa. Kokeen tai kilpailun järjestäjä voi myös omatoimisesti tiedottaa kokeesta ja kilpailusta.

16.7 Viranomaisluvut

Kokeen järjestäjän tulee tehdä tarvittavat ilmoitukset ja lupa-anomukset. Kokeen järjestäjän on tiedotettava koepaikalla lähimmän päivystysvuorossa olevan eläinlääkärin yhteystiedot.

17. Koeorganisaatio

17.1 Kokeen järjestäjä

Kokeen järjestäjä vastaa kokeen toteuttamisesta ja taloudesta. Järjestäjän tulee varata riittävästi päteviä tuomareita arvostelun läpiviemiseksi sekä päteviä toimitsijoita ja TOKO:on perehtyneitä henkilöitä vastaamaan kokeen järjestelyistä.

Tottelevaisuuskokeen säännöissä on esitetty tottelevaisuuskokeen ylituomarin ja tottelevaisuuskokeissa arvosteluvien tuomareiden pätevyysvaatimukset.

17.2 Kokeen ylituomari

Kokeen ylituomari arvostelee kokeen korkeimman luokan.

Seuraavissa tilanteissa ylituomari voi toimia pelkästään kokeen ylituomarina ja hoitaa pelkästään ylituomarin tehtävät tai arvostella alemmassa luokassa (ALO, AVO, VOI):

- Arvokilpailuissa kuten Suomen (SM), Pohjoismaiden (PM), Euroopan (EM) mestaruuskilpailut ja maailmanmestaruuskilpailut (MM) sekä edustusjoukkueen valintakokeet.
- Mikäli kokeeseen on kutsuttu ulkomaalainen tuomari arvostelemaan EV-luokkaa, voi kokeen ylituomari arvostella muita luokkia tai toimia pelkästään kokeen ylituomarina.

17.3 Kokeen toimitsijat

Vastaavan koetoimitsijan tulee olla tehtävänsä koulutettu ja hänellä tulee olla voimassa oleva pätevyys.

Liikkeenohjaajan tulee olla tehtävänsä koulutettu ja hänellä tulee olla voimassa oleva pätevyys.

17.4 Tuomarin työskentelyaika ja arvosteltavat koiramäärät, toimitsijoiden työskentelyaika

Tuomarin työskentelyaika on korkeintaan noin 6 tuntia/päivä. Mikäli koeluokassa on niin paljon osallistujia, että joudutaan käyttämään useampaa tuomaria, jaetaan liikkeet tuomareiden kesken siten, että sama tuomari arvostelee kaikille luokan koirille samat liikkeet.

Yhden tuomarin arvioidaan arvostelevan päivän aikana

- noin 7-8 alokasluokan koiraa tunnissa
- noin 6 avoimen luokan koiraa tunnissa
- noin 4 voittajaluokan koiraa tunnissa
- noin 3–4 erikoisvoittajaluokan koiraa tunnissa.

Kokeen järjestäjän tulee sopia tuomarin kanssa arvostelun aikataulusta ja arvosteltavista koiramääristä.

Aikataulujen laatimisessa tulee huomioida myös mm. tauot, palkintojenjakoon kuluva aika ja mahdolliset ruokailutauot.

Suosittelaaan, että liikkeenohjaajien kohdalla noudatetaan samaa maksimityöskentelyaika kuin on tuomareiden kohdalla esitetty, noin 6 tuntia/päivä.

18. Ilmoittautuminen kokeeseen ja siitä poisjääminen

18.1 Ilmoittautuminen

Ilmoittautuminen kokeeseen tulee tapahtua kokeen järjestäjän ilmoittamalla tavalla ja ilmoittamana määräaikana. Osanottomaksusta toimitetaan kuitti tai arkistointitunnus kokeen järjestäjälle järjestäjän ilmoittamalla tavalla.

18.2 Jälki-ilmoittautuminen

Mikäli kokeessa on vielä tilaa, voi järjestäjä halutessaan ottaa jälki-ilmoittautumisia vastaan, ei kuitenkaan sen jälkeen, kun osallistujaluettelo on julkaistu tai aikataulut on lähetetty. Järjestäjä voi periä jälki-ilmoittautumisesta kaksinkertaisen ilmoittautumismaksun.

18.3 Ilmoittautuminen koepaikalla

Ellei toisin ole koekutsussa mainittu, osallistujan on ilmoitauduttava koepaikalla totelevaisuuskokeen järjestäjälle viimeistään ½ tuntia ennen ilmoitettua koeluokan alkamista. Järjestäjä voi edellyttää varhaisempaa ilmoittautumista esimerkiksi arvokilpailuissa kuten edustusjoukkueen valintakokeet, SM-, PM- ja MM-kilpailut tai muut ottelut, joissa asiasta on erikseen sovittu ja ilmoitettu. Osanottaja, joka ei ajoissa ole ilmoittautunut koepaikalla, voidaan sulkea pois kokeesta.

Kilpailukirja on luovutettava ja rekisteri- ja rokotustodistus on esitettävä koepaikalla ilmoitauduttaessa järjestäjille.

18.4 Poisjääminen

Osanottomaksua ei palauteta ilman pätevää syytä poisjäämiselle. Koetoimikunnalle tulee ilmoittaa poisjäämisestä heti kun syy on ilmennyt. Mikäli osallistumismaksu halutaan palautettavan, tulee poisjäämisen syy ilmoittaa sekä lähettää tarvittavat dokumentit määräpäivään mennessä koetoimikunnalle.

Osallistumismaksu palautetaan takaisin seuraavissa tapauksissa:

- Koe joudutaan peruuttamaan.
- Ohjaaja on sairastunut tai loukkaantunut. Järjestäjä voi pyytää ohjaajaa dokumentoimaan asiaa.
- Koira on sairastunut tai kuollut. Järjestäjä voi pyytää esittämään eläinlääkärintodistuksen.
- Nartulla on kiima, lukuun ottamatta SM-kokeen erikoisvoittajaluokkaa, Kennelliiton edustusjoukkueen valintakokeita sekä kansainvälisiä totelevaisuuskokeita.
- Rajoitettuna anotun kokeen ylimääräisten ilmoittautujien maksut.
- Jos koe joudutaan siirtämään eikä koirakko osallistu siirrettyyn kokeeseen.
- Peruutetun koirakon tilalle voidaan ottaa toinen, osanottomaksun maksanut koirakko.

Mikäli peruutetun koiran tilalle otettu koira ei kilpaile samassa luokassa kuin peruutettu koira, tulee tuomarin kanssa sopia asiasta ja tarkasteltava tuleeko aikatauluun muutoksia.

19. Kokeiden tulokset

19.1 Kilpailukirja ja tulosten merkitseminen

Koiralla tulee olla kilpailukirja, jonka tietojen oikeellisuuden varmentaa kokeen TOKO-ylituomari allekirjoituksellaan.

Koiran kilpailukirjaan merkitään koiran jokainen viralliseen tottelevaisuuskokeeseen osallistuminen sekä siitä saatu tulos. Myös keskeyttäminen, sulkeminen kokeesta ja hylkääminen merkitään kilpailukirjaan. Lisäksi kilpailukirjaan merkitään koiran saama koe-/kilpailutauko ja koiralle tehty kilpailukieltoesitys koeohjeessa (kohdassa 21.2) mainitulla tavalla. Ylituomari tai luokan arvosteleva tuomari vahvistaa kokeesta kilpailukirjaan tehdyt merkinnät nimikirjoituksellaan.

Kaikki kokeen tulokset, myös keskeyttämiset, hylkäämiset, kilpailutauot, kilpailukieltoesitykset sekä kokeesta sulkemisesta merkitään koepöytäkirjaan ja koirakohtaisille arvostelulomakkeille. Tuomarin sulkiessa koirakon kokeesta, keskeyttäessä tai hylätessä koesuorituksen, merkitään myös syy.

19.2 Tulosten tarkastaminen, tallentaminen ja vahvistaminen

Vastaavan koetoimitsijan tulee tarkastaa kaikki laskelmat ja huolehtia, että kaikki tulokset on oikein merkitty koepöytäkirjaan sekä koirakohtaisille arvostelulomakkeille.

Koetoimikunnan on tallennettava ylituomarin tarkastamat koepöytäkirjat sekä koirakohtaiset arvostelulomakkeet viikon kuluessa kokeen päättymisestä Suomen Palveluskoiraliiton Virkku.net koe- ja kilpailupalvelujärjestelmään ja ilmoittaa ylituomarille, milloin koepöytäkirja ja arvostelulomakkeet ovat vahvistettavissa irkku.net palvelussa.

Kokeen ylituomari, vahvistaa koepöytäkirjan ja koirakohtaiset arvostelulomakkeet.

Koetoimikunnan on myös huolehdittava, että kokeen ylituomarilla on käytettävissään tarvittavat tiedot tuloksista (esimerkiksi kopiot arvostelulomakkeista), jotta hän voi tarkastaa sähköiset koirakohtaiset arvosanat ja kokeen pöytäkirjan Virkku.net palvelussa. Mikäli kokeessa arvostelee useampi tuomari, tulee kaikilla arvostelevilla tuomareilla olla käytettävissään arvostelemansa luokan arvostelulomakkeet, jotta he voivat tarkistaa sähköisesti merkityt arvosanat.

Arvosteleva tuomari tarkistaa arvostelmiensa koirien tulokset ja vahvistaa arvostelulomakkeelle ja kilpailukirjaan merkityt tulokset sekä tarkistaa sähköisesti merkityt tulokset. Mikäli samaa luokkaa arvostelee usea tuomari, vahvistaa kokeen ylituomari erikoisvoittajaluokan arvostelulomakkeet ja kilpailukirjaan merkityt tulokset. Muiden luokkien kohdalla voidaan sopia, kuka luokan tuomareista vahvistaa tulokset allekirjoituksellaan.

20. Palkinnot ja koeluokat

20.1 Palkinnot ja koeluokasta siirtymisvelvoitteet

Alokasluokka (ALO) (Novice class)

Säännöissä on määritelty, että koiran tulee siirtyä avoimeen luokkaan sen saatua kolmannen 1-palkinnon alokasluokassa (koulutustunnuksen TK1).

Avoin luokka (AVO) (Class 1)

Koira saa kilpailla yhden vuoden avoimessa luokassa sen saatua kolmannen 1-palkinnon avoimessa luokassa (koulutustunnuksen TK2)

Voittajaluokka (VOI) (Class 2)

Koira saa kilpailla yhden vuoden voittajaluokassa sen saatua kolmannen 1-palkinnon voittajaluokassa (koulutustunnuksen TK3)

Siirtymisvelvoite merkitään kilpailukirjaan esimerkiksi seuraavasti:

13.8.2019 TK2 13.8.2020 siirryttävä voittajaluokkaan

Veteraanin koeluokka

Kahdeksan vuotta (8) täyttäneellä koiralla ei ole siirtymisvelvoitetta ylempään luokkaan, lukuun ottamatta alokasluokasta avoimeen luokkaan.

Kymmenen vuotta (10) täyttänyt koira saa siirtyä kilpailemaan alempaan luokkaan, ei kuitenkaan alokasluokkaan.

Ulkomaalaisen koiran koeluokka

Koira, joka on saanut 1-palkinnon jossakin toisessa maassa, jossa on käytössä vastaavat suoritus- ja arvosteluohjeet kuin Suomessa, on oikeutettu kilpailemaan luokassaan tai siirtymään seuraavaan ylempään luokkaan Suomen sääntöjen ja koeohjeiden mukaisesti.

Koiralla, jonka kotimaassa ei ole kansallista alokasluokkaa, on oikeutettu kilpailemaan avoimessa luokassa ainoastaan, mikäli sillä on tulos avoimesta luokasta (vähintään 3-palkinto). Muussa tapauksessa sen on kilpailtava alokasluokassa, kunnes sillä on siirtymisoikeus avoimeen luokkaan.

20.2 Kunniapalkinnot ja sijoitukset

Tuomari voi antaa kunniapalkinnon parhaille 1-palkinnon saaneille koirakoille. Suositus on, että kunniapalkinnon pistemääräraja on 90 % luokan maksimipistemäärästä.

Alokasluokassa, mikäli kaksi tai useampi koira päätyy tasapisteisiin luokkavoittajan paremmuutta ratkaistaessa, lasketaan yhteen seuraaminen, luoksetulo ja kokonaisvaikutus. Näidenkin mentyä tasan, ratkaisee parempi kokonaisvaikutuksen arvosana. Tarvittaessa em. liikkeet uusitaan.

Avoimessa luokassa ja voittajaluokassa, mikäli kaksi tai useampi koira päätyy tasapisteisiin luokkavoittajan paremmuutta ratkaistaessa, lasketaan yhteen liikkeet seuraaminen, luoksetulo,

lähettäminen määrätylle paikalle ja kokonaisvaikutus. Näidenkin mentyä tasan ratkaisee parempi kokonaisvaikutuksen arvosana. Tarvittaessa em. nämä liikkeet uusitaan.

Erikoisvoittajaluokassa, mikäli kaksi tai useampi koira päätyy tasapisteisiin luokkavoittajan paremmuutta ratkaistaessa, lasketaan yhteen liikkeet seuraaminen (EVL-3), luoksetulo (EVL-5) sekä lähettäminen määrätylle paikalle ja luoksetulo (EVL-6). Näidenkin mentyä tasan ko. liikkeet uusitaan.

Uusittujen liikkeiden tuloksia ei merkitä kilpailukirjaan eikä tallenneta Virkku.net palveluun. Muita sijoituksia ratkaistaessa liikkeitä ei uusita. Tarvittaessa sijoitus jaetaan.

SM-kokeessa (EVL) karsintakokeen ja finaalin pisteiden mennessä tasan, Suomen mestaruuden sijoitukset 1–3 ratkaisee parempi finaalin pistemäärä. Mikäli nekin menevät tasan, tarkastellaan edellä mainittuja liikkeitä finaalin suorituksissa.

21. Kohtuuton häiriö, koiran häiritsevä tai aggressiivinen käytös

21.1 Ulkopuolinen häiriö ja kohtuuton häiriö

Alokasluokassa liikesuoritus voidaan tuomarin harkinnan mukaan uusita, jos häiriön aiheuttaa ulkopuolinen tekijä. Avoimessa luokassa, voittaja- ja erikoisvoittajaluokassa suoritus voidaan uusita, tuomarin harkinnan mukaan, vain mikäli häiriö on kohtuuton.

Ryhmäliikkeissä (paikallaolo maaten, istuen tai seisten, ja ryhmässä on useampi koira) sellaisen koiran, joka lähtee paikaltaan häiritsemään muita paikalla olevia koiria, koesuoritus hylätään. Hylkäämisen syy merkitään arvostelulomakkeeseen, koepöytäkirjaan ja kilpailukirjaan. Jos liike pitää uusita, siihen saavat osallistua vain ne koirat, jotka eivät ole häirinneet toisia koiria paikallaolossa. Häiriön aiheuttaneelle koiralle määrätään koe-/kilpailutauko.

21.2 Kilpailutauon määrääminen ja kilpailukiellon esittäminen

Koe-/kilpailutauon määrääminen

Koiralle voidaan määrätä koetauko, mikä tarkoittaa, ettei koira osallistua kokeeseen. Käytetään nimitystä kilpailutauko.

Tuomari määrää kolmen kuukauden (3kk) kilpailutauon koiralle, joka on saanut hylätyn arvosanan ryhmäliikkeessä siitä syystä, että se on poistunut paikaltaan häiritsemään muita paikallaoloryhmän koiria. Koiran suoritus hylätään ja koira suljetaan kokeesta.

Ryhmäliikkeen kohdalla häiritsemiseksi katsotaan myös muu kuin aggressiivinen käytös. Häiritsemistä ovat esimerkiksi toisen koiran luo meneminen leikkiinkutsu- tai astumistarkoituksessa.

Tuomari määrää kolmen kuukauden (3 kk) kilpailutauon myös, mikäli koira kehän ulkopuolelta karkaa kehään häiritsemään suorittavan koiran koesuoritusta tai mikäli koira karkaa kehästä koesuorituksensa aikana ärhentelemään muille koirille tai mikäli koira luoksepäästävyuden tarkastamisen yhteydessä ärhentelee tarkastajalle tai muille koirille.

Kun koirasta tehdään ilmoitus vihaisesta käyttäytymisestä koe- tai kilpailutilanteessa, määrätään koiralle kolmen (3) kuukauden kilpailutauko. Jos vihainen käyttäytyminen toistuu, määrätään koiralle kuuden (6) kuukauden kilpailutauko.

Koira ei saa kilpailla kolmeen kuukauteen siitä päivämäärästä laskien, kun hylkäys on tapahtunut. Mikäli koira toistamiseen hylätään edellä mainituista syistä, on kilpailutauko 6 kuukautta. Kilpailutauko koskee vain tottelevaisuuskokeita.

Vakavammissa tapauksissa ja mikäli koira puree ihmistä, tai selvästi vihainen käyttäytyminen kohdistuu ihmiseen, noudatetaan tiukempaa menettelyä ja koiralle esitetään kilpailukieltä.

Hylkäys ja kilpailutauon alkamis- ja päättymispäivämäärät kirjataan koiran arvostelulomakkeeseen, kilpailukirjaan ja koepöytäkirjaan sekä tehdään Virkku.net järjestelmään asiasta merkinnät. Kilpailukirjaan tulee merkitä selvästi, milloin kilpailutauko alkaa ja milloin se päättyy, ts. merkitään viimeinen kilpailutauon päivämäärä.

Esimerkiksi merkintä kilpailutauko 15.8.–15.11. tarkoittaa, että koiralle on 15.8. määrätty kilpailutauko ja se saa osallistua kilpailuun vasta 16.11.

Kilpailukiellon esittäminen

Jos tuomari havaitsee, että koira koepaikalla käyttäytyy selvästi aggressiivisesti ja pyrkii puremaan tai puree ihmistä tai toista koira, tuomari esittää koiralle koekieltoa. Käytetään nimitystä kilpailukiello. Kilpailukielloesityksen käsittelee Palveluskoiraliiton hallitus, joka myös määrittelee kilpailukiellon pituuden. Tuomari täyttää Palveluskoiraliiton lomakkeen ”Vahinkoilmoitus purematapauksessa” sekä Kennelliiton lomakkeen ”Ilmoitus koiran vihaisesta käyttäytymisestä”.

Palveluskoiraliiton hallituksen asettama kilpailukiello on voimassa kaikissa Palveluskoiraliiton alaisissa lajeissa (ei koske luonnetestiä ja MH-luonnekuvausta). Kilpailukiello on voimassa heti kun kilpailukielloesitys on tehty. Mikäli koiran kanssa kilpaillaan Palveluskoiraliiton hallinnoimissa koe- ja kilpailulajeissa kilpailukielloesityksen tai kilpailukiellon aikana sen saavuttama tulos mitätöidään.

Tuomari kirjaa kilpailukielloesityksen koiran arvostelulomakkeeseen, kilpailukirjaan ja koepöytäkirjaan sekä tekee merkinnän asiasta Virkku.net palveluun.

22. Muita ohjeita kokeesta

Tottelevaisuuskokeeseen osallistuvalla koiranohjaajalla tulee olla Palveluskoiraliiton myöntämä ja voimassa oleva SPKL-lisenssi. Ulkomaalaisilta koiranohjaajilta ei edellytetä lisenssiä.

Näyttelyn yhteyteen järjestetyissä tottelevaisuuskokeissa on otettava huomioon tottelevaisuuskokeissa kilpailevien koirien mahdollinen arvostelu muissa kehissä. Arvostelevan ylituomarin kanssa tulee ajoissa sopia aikataulusta koepaikalla.

Järjestäjä voi halutessaan julkaista osallistujaluettelon ilmoittautumisajan päätyttyä.

Järjestäjä voi halutessaan ottaa poisjääneen koirakon tilalle toisen, vaikka ilmoittautumisaika on umpeutunut. Tämä ei ole järjestämisohjeen (kohta 18.2) tarkoittama jälki-ilmoittautuminen.

Koiralla saa olla eläinsuojelulain mukainen puolikuristava/kuristava/soljellinen kaulain, joka voi olla valmistettu ketjusta, kankaasta, nahkasta tai vastaavasta materiaalista.

Kelatalutinta ja/tai valjaita ei saa käyttää. Mantteleita, takkeja, pukuja yms. vaateista ei saa käyttää koiralla kehässä. Ei myöskään tassusuoja, tukisiteitä, sidoksia, tms. vastaavia.

23. Kehät, koetarvikkeet ja -välineet

23.1 Arvostelukehä

Arvostelukehän vähimmäiskoko on n. 20 m x 30 m ALO- ja AVO-luokissa. VOI- ja EV-luokissa suositellaan suurempaa kehää.

Ulkona järjestettävässä kokeessa suositellaan edellä mainittua suurempaa kehää ja VOI- ja EV-luokissa tulee kehän olla vähintään 25 m x 40 m.

Mikäli liikesuoritukset on jaettu kahteen tai useampaan kehään ja vähemmän tilaa vaativat liikesuoritukset on jaettu samaan kehään, ko. kehä voi olla vähimmäiskokoa pienempi. Kehä tulee selvästi rajata, kuitenkin siten, ettei kehän laidoista muodostu yhtenäistä estettä ja koiran on mahdollista poistua kehästä.

Kehäpohjan tulee olla riittävän tasainen (hiekkä, lyhyt nurmi tai vastaava), jotta koirat ja ohjaajat voivat liikkua vaivatta.

Ylituomari tarkastaa kehän ja suoritukseen liittyvät järjestelyt.

23.2 Koetarvikkeet ja -välineet

Lomakkeet ja kirjat

- Esitötetty arvostelulomake jokaiselle kokeeseen osallistuvalla koiralla
- Muutama tyhjä arvostelulomake jokaiseen kilpailuluokkaan
- Ilmoituslomakkeita
 - koiran vihaisesta käyttäytymisestä (Kennelliitolle)
 - vahinkoilmoitus purematapauksessa (Palveluskoiraliitolle)
- Muutoksenhakumenettelylomakkeita

Kirjat

- Yleiset kokeita ja kilpailuja koskevat säännöt ja ohjeet
- Kilpailukirjoja
- Sääntökirja

Muuta

- Arvosanannäyttötaulut

Palkintotarvikkeet

- Musta – puna – keltainen ruusuke 1-palkinnon saaneille luokkavoittajille
- KV-kokeessa CACIOB- ja vara-CACIOB- ruusukkeet

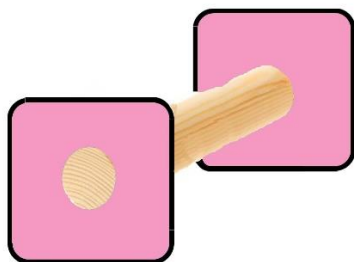
- Koulutustunnusmitaleita (pronssi, hopea, kulta ja kulta lehväkehyksin)
- Kunniapalkintoesineet ja/tai -ruusukkeet
- Vähintään jokaiselle kolmen parhaan joukkoon sijoittuneelle 1-palkinnon saaneelle tulee varata esinepalkinto tai vastaava

Noutoesineet

Alokasluokassa ja avoimessa luokassa ohjaaja saa käyttää omaa noutoesinettään, joka voi olla laipallinen tai sorvattu puinen noutoesine.

Tunnistusnoutoesineiden merkitsemistä varten tulee varata lyijy- tai kuulakärkikynä.

Koejärjestäjän tulee merkitä esineet etukäteen lyijy- tai kuulakärkikynällä. Suositellaan kevyttä merkintää esineen molempiin päihin.

Laipallinen puinen noutoesine

Sorvattu puinen noutoesine

	Puiset noutoesineet, sorvatut	Tunnistusnoutoesineet 2 cm x 2 cm x 10 cm	Puiset noutoesineet laipalliset tai sorvatut
ALO	Kolme erikokoista: – pieni – keskikokoinen – suuri Suurimman paino max. 450g	—	—
AVO	Kolme erikokoista: – pieni – keskikokoinen – suuri Suurimman paino max. 450g	—	—

VOI	—	6 x kilpailijoiden määrä	3 x kaksi sarjaa erikokoisia noutoesineitä: – pieniä (2 kpl) – keskikokoisia (2 kpl) – suuria (2 kpl) Suurimman paino max. 450 g
EVL	—	8 x kilpailijoiden määrä	3 x kolme sarjaa erikokoisia noutoesineitä: – pieniä (3 kpl) – keskikok. (3 kpl) – suuria (3 kpl) Suurimman paino max. 450 g
Rikkoutumisen varalta tulee varata ylimääräisiä noutoesineitä.			

Hyppyesteet

Kokeessa tarvitaan avonainen ja umpinainen hyppyeste.

- ALO-luokassa tarvitaan avonainen este.
- AVO-, VOI- ja EV-luokissa tarvitaan umpinainen este.
- VOI- ja EV-luokissa tarvitaan umpinaisen hyppyesteen lisäksi avonainen hyppyeste.

Hyppyesteiden leveyden tulee olla noin 1 m ja niiden sivutulppien tulee olla noin 1 m korkeat. Esteiden korkeutta tulee voida säätää 10 cm:n korkeudesta 60 cm:n korkeuteen 5–10 cm:n välein.

ALO-, AVO- ja VOI-luokissa esteet säädetään korkeintaan 50 cm:n korkeuteen ja EVL:ssä korkeintaan 60 cm:n korkeuteen. Jalkojen kokonaispituuden tulisi olla vähintään 50–70 cm esteen muusta rakenteesta riippuen. Laudoitetun / umpinaisen esteen jalkojen pituuden tulee olla sellainen, että rakenne on tukeva ja kestää tuulikuorman, joten esteen jalkojen on hyvä olla pidempi.

	Avonainen	Umpinainen	Korkeus
ALO	X		Max 50 cm
AVO		X	Max 50 cm
VOI	X	X	Max 50 cm
EVL	X	X	Max 60 cm

Esteissä ei saa olla sivusiivekkeitä.

Esteet tuodaan kehään vasta kokeen alkaessa, eivätkä ne saa olla kilpailijoiden käytettävissä ennen koetta.

Esteiden kuvaukset

Laudoitettu / umpinainen este

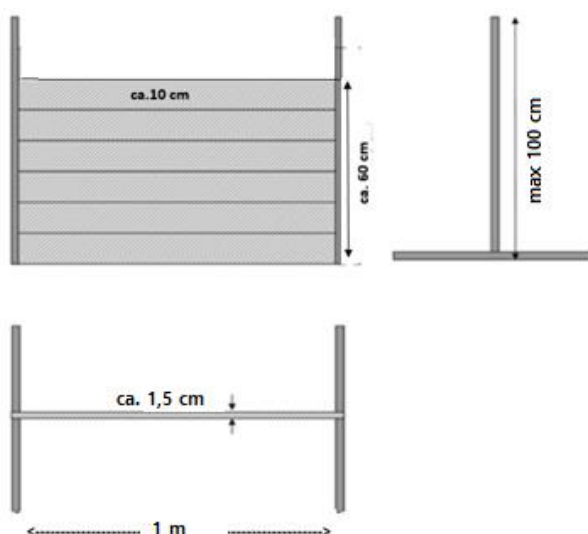
Laudoitettu / umpinainen 1 metrin levyinen hyppyeste, jonka sivutolppien tulee olla noin 1 m korkeita. Esteen korkeutta tulee voida säätää 10 cm:n korkeudesta 60 cm:n korkeuteen 5–10 cm:n välein.

Erityisesti esteen päällimmäisen laudan tulee olla selvästi taustastaan erottuva.

Jalkojen pituuden tulee olla sellainen, että rakenne on tukeva ja kestää tuulikuorman. Jalkojen kokonaispituuden tulee olla vähintään 50–70 cm esteen muusta rakenteesta riippuen.

Esteessä ei saa olla sivusiivekkeitä.

Este(et) eivät saa olla kilpailijoille käytettävissä ennen kokeen alkua.

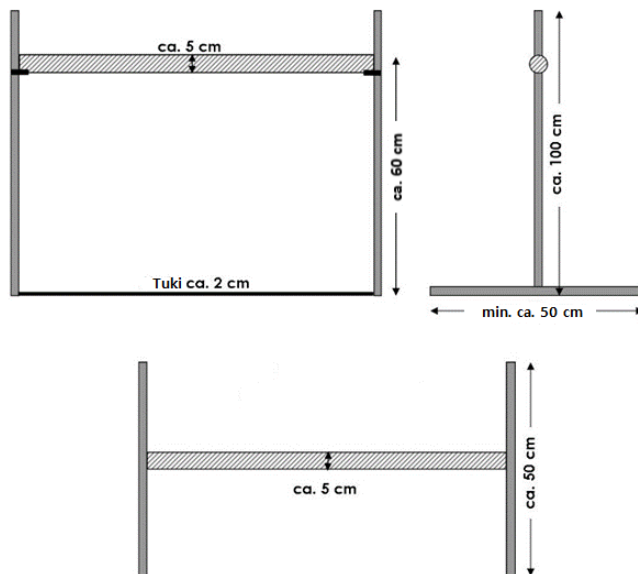

Avonainen este

Avonaisen esteen riman tulee olla selvästi taustasta erottuva. Se voi olla yksivärinen tai monivärinen.

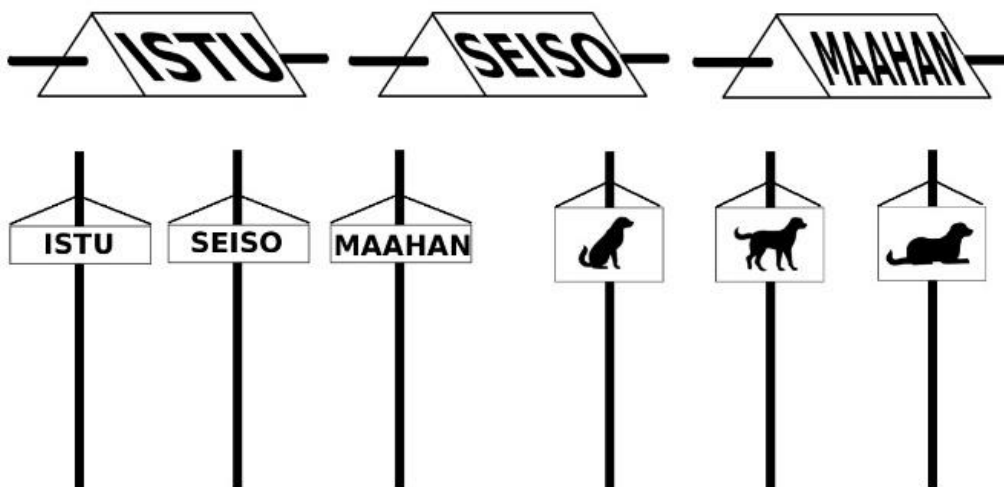
Rima voi olla halkileikkauskeltaan pyöreä (halkaisija noin 3–5 cm) tai neliömäinen /suunnikas (sivu noin 3–5 cm).

Riman tulee voida pudota molempiin suuntiin, eikä esteessä tule olla ylimääräisiä riman kannattimia. Kannattimien tulee olla hieman koverrettuja, jotta tuuli ei helposti pudota rimaa. Maata vasten olevan tukiriman korkeus maasta saa olla korkeintaan noin 2 cm.

Kauko-ohjauksen näyttötaulut

Käytetään esimerkiksi käännettävää näyttötaulua tai sähköisesti toimivaa laitteistoa.

23.3 Liikkeiden suunnittelua ja malleja

23.3.1 Suorituspaikkamerkit ja -merkinnät

Liikkeiden aloitus- ja päättymispaikkojen, suoritusalueiden sekä suorituspaikkojen merkitsemiseen voidaan käyttää erilaisia merkkejä, esimerkiksi pieniä naulauslevykeitä ($d = 5\text{--}10\text{ cm}$), teippejä, kalkkiviivoja tai -pisteitä, kartioita ja puolipalloja. Näihin voidaan käyttää kalkkia, liitua ja vaarattomia spraymaaleja, yms.

Merkitseminen tulee olla tarkoitukseen sopivaa ja tarvittaessa hyvin taustastaan erottuvaa tai huomaamatonta riippuen siitä, ovatko merkinnät tarkoitettu ohjaajalle, liikkeenohjaajalle, tuomarille, koiralle vai kaikille nähtäväksi.

Etäällä aloituspaikasta tai ohjaajasta sijaitsevien suorituspaikkamerkkien tulee olla erottuvia kartioita, puolipalloja tai vastaavia liikekohtaisten ohjeiden mukaisesti. Näiden korkeus on n. 10–15 cm riippuen luokasta ja liikkeestä.

23.3.2 Näkösuoja

VOI- ja EV-luokkien ohjaajille tulee varata näkösuoja, jonka takana voi olla kerralla 3–6 ohjaajaa koirilta kokonaan näkymättömissä.

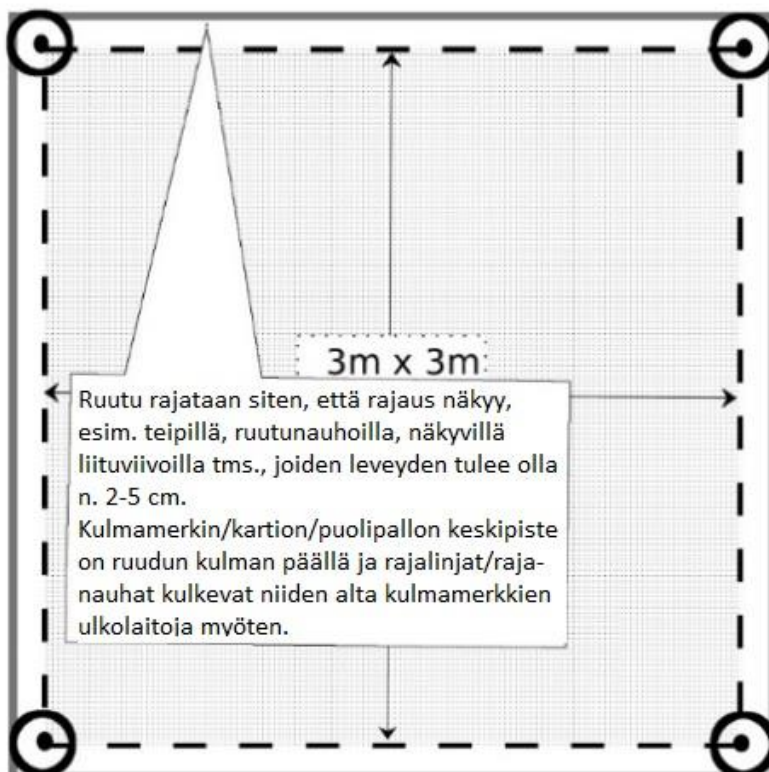
23.3.3 Liikkeet lähettäminen määrätyle paikalle (AVO-5, VOI-5 JA EVL-6)

(Ks. myös ohjeistus ko. liikkeen kohdalla; kuvat eivät ole mittakaavassa.)

Ruudun merkitseminen ja rajaaminen

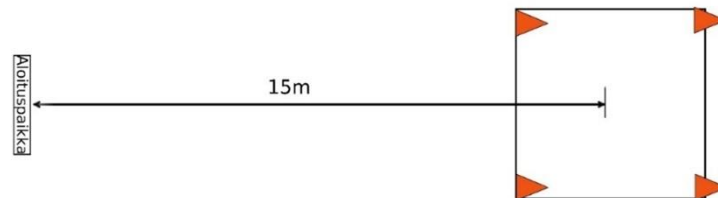
Ruutumerkkien ympyrän pohjan halkaisijan ja neliön pohjan sivujen pituudet tulisi olla noin 10–20 cm. Ruudun koko on noin 3 m x 3 m. Kulmiin asetetaan merkit, jotka yhdistetään ulkoreunoja pitkin esim. nauhalla, teipillä tms.

- Hiekka- tai maapohja: esim. kalkki, n. 2–5 cm leveä nauha, tms.
- Mattopohja: esim. teippi, n. 2–5 cm leveä nauha, tms.
- Nauhan pitää olla kiinnitettynä alustaan, esim. naulauslevykkeillä

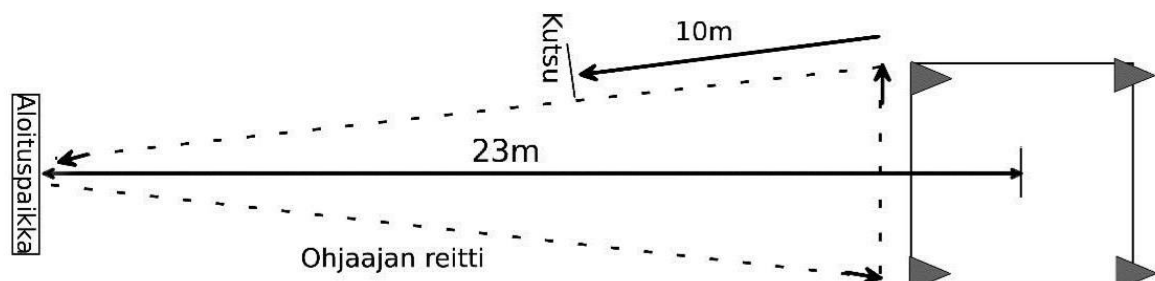

Liikkeiden suunnittelukuvat
(Kuvat eivät ole mittakaavassa.)

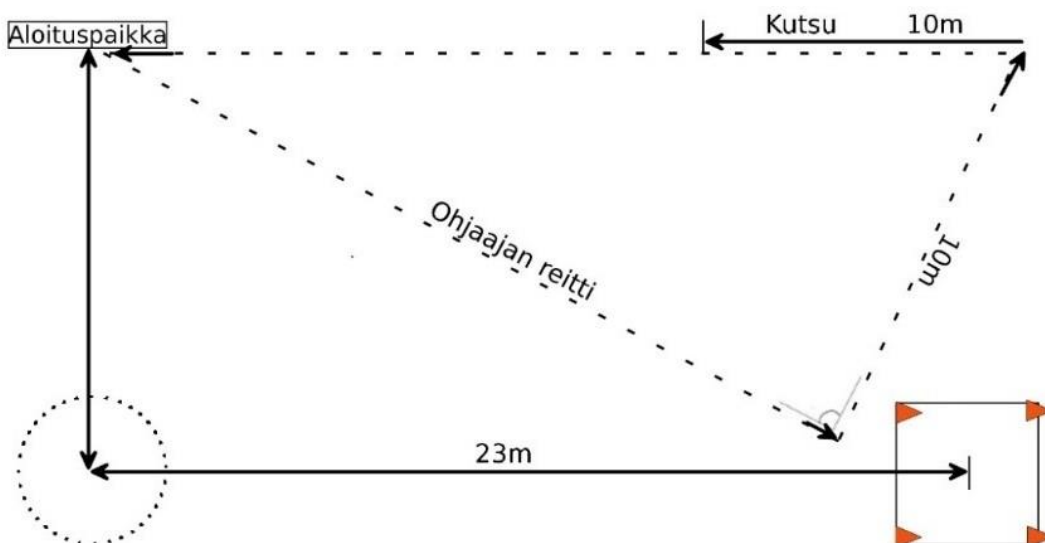
Avoin luokka (AVO-5), Lähettäminen määrätyle paikalle ja maahan meno

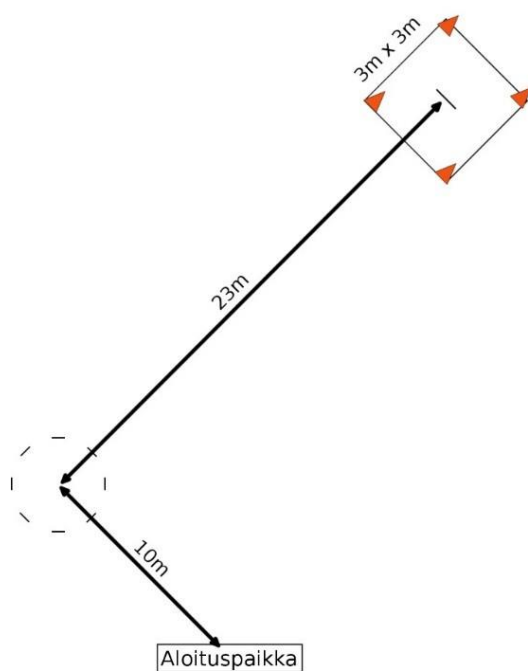
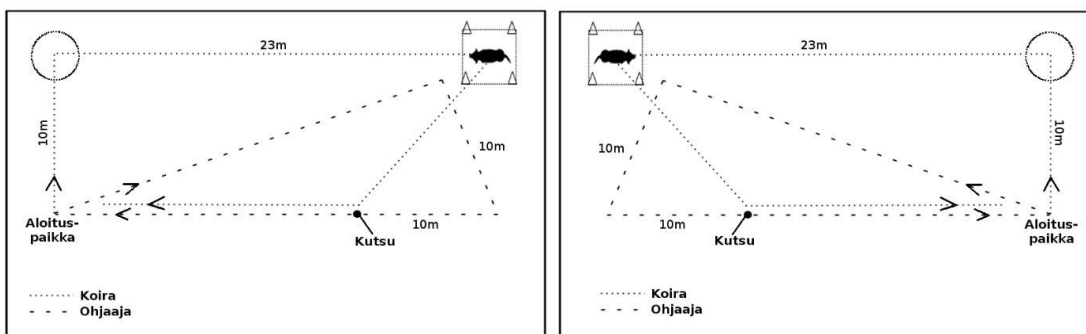

Voittajaluokka (VOI-5), Lähettäminen määrätyle paikalle, maahan meno ja luoksetulo

Erikoisvoittajaluokka (EVL-6)

Ruutu voidaan tehdä myös esimerkiksi kehän halkaisijan suuntaiseksi.

Ympyrän merkitseminen, EVL-6

EVL:n liikkeen 6 (Lähttäminen määrätyle paikalle) ympyrän keskipistettä ei merkitä, ts. siinä ei ole kartiota eikä naulauslevykettä eikä mitään muutakaan merkkiä. Ympyrän kehä merkitään joko katkoviivoin tai yhtenäisellä viivalla, esimerkiksi kalkilla, liidulla, spraymaalilla, teipin palasilla tms.

Mikäli ympyrän kehää ei voida em. tavalla merkitä, se voidaan merkitä ohuella huomaamattomalla kaapelilla tai narulla ($d \sim 0,5$ cm), joka kiinnitetään alustaan. Ympyrän kehän merkitsemisen tavoitteena on aina, että se on koiralle huomaamaton, mutta tuomari ja ohjaaja pystyvät arvioimaan, onko koira ympyrässä.

Ympyrän kehän erottuvuuden ei tule näin ollen olla suuri, sillä ympyrän kehän merkitsemisellä ei ole tarkoitus ohjata koira. Hiekkakentällä voi esimerkiksi vetää pienen uran.

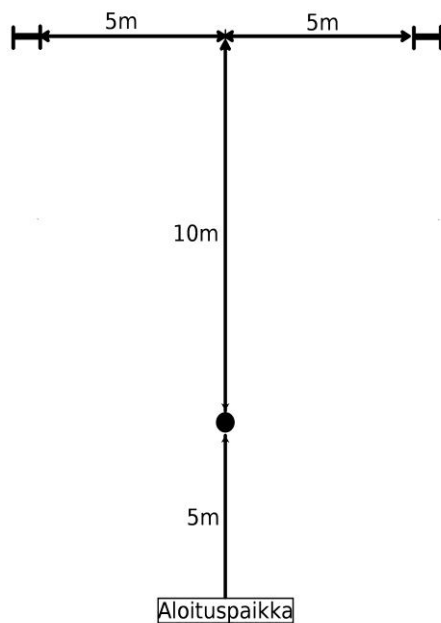
Ympyrän kehän pituus on n. 12,6 m.

23.3.4 Ohjattu noutaminen

Liikkeiden suunnittelukuviot

Voittajaluokka (VOI-6)

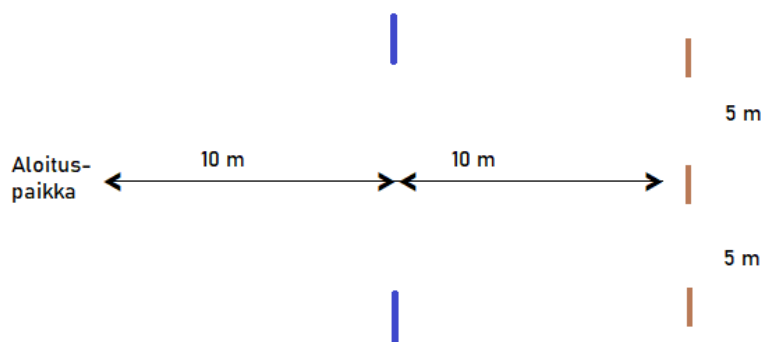
Voittajaluokassa on naulauslevyke, pieni merkki tai teippi tai muu vastaava osoittamassa koiran pysähtymispaikan.

Noutoesineet voidaan asettaa joko horisontaalisesti tai vertikaalisesti.

Erikoivoittajaluokka (EVL-7)

Erikoisvoittajaluokassa) koiran pysähtymispaikka on 10 metrin päässä lähtöpaikasta. Kymmenen metrin rajana on kahden merkin välinen kuvitteellinen rajaviiva. Merkkeinä voivat olla puolipallot, pienet kartiot, näkyvät teipinpätkät, putken pätkät, jne. Merkit ovat suorituspaikan molemmilla sivuilla vähintään noin 10 metrin päässä toisistaan, siten että ohjaajan on helppo nähdä ne ja arvioida 10 metrin matka.

Ohjattu nouto voidaan tehdä myös esimerkiksi kehän halkaisijan suuntaisesti.

Noutoesineet voidaan asettaa joko horisontaalisesti tai vertikaalisesti.

23.3.4 Tunnistusnoutaminen

Tunnistusnoutoesineisiin tehdään merkinnät lyijykynällä tai kuulakärkikynällä molempiin päihin kevyesti.

Voittajaluokka (VOI-7)

Esineiden määrä 6 x kilpailijoiden määrä. Esineet sijoitetaan riviin, jonoon tai ympyrän muotoon. Noudettavaa esinettä ei saa sijoittaa jonon tai rivin päihin.

Erikoisvoittajaluokka (EVL-9)

Esineiden määrä on 8 X kilpailijoiden määrä. Esineet voidaan sijoittaa erilaisiin muodostelmiin. Noudettavan esineen voi sijoittaa vapaasti, mihin kohtaan vain ja esineen paikan tulee vaihdella satunnaisesti. Ehdotuksia kuvioiksi on Liitteessä 2.

23.3.5 Kartioryhmän kiertäminen (AVO – 8, VOI – 9 JA EVL – 8)

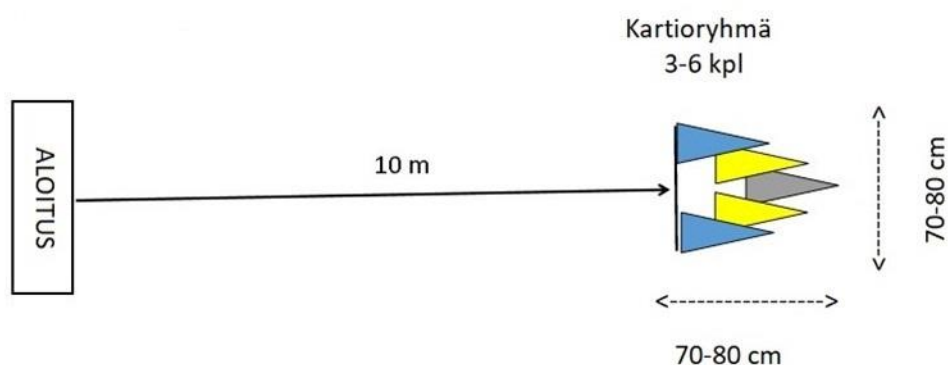
Kartioryhmät

Kartioryhmän kiertämiseen (AVO-8, VOI-9, EVL-8) tarvitaan 3–6 kpl kartiota, joiden korkeus on 40–50 cm ja pohjan sivujen pituus / halkaisija on noin 20–30 cm. Kartioryhmän pinta-alan tulee olla noin 0,4–0,5 m² ja asetelman leveys x syvyys noin 70–80 cm x 70–80 cm.

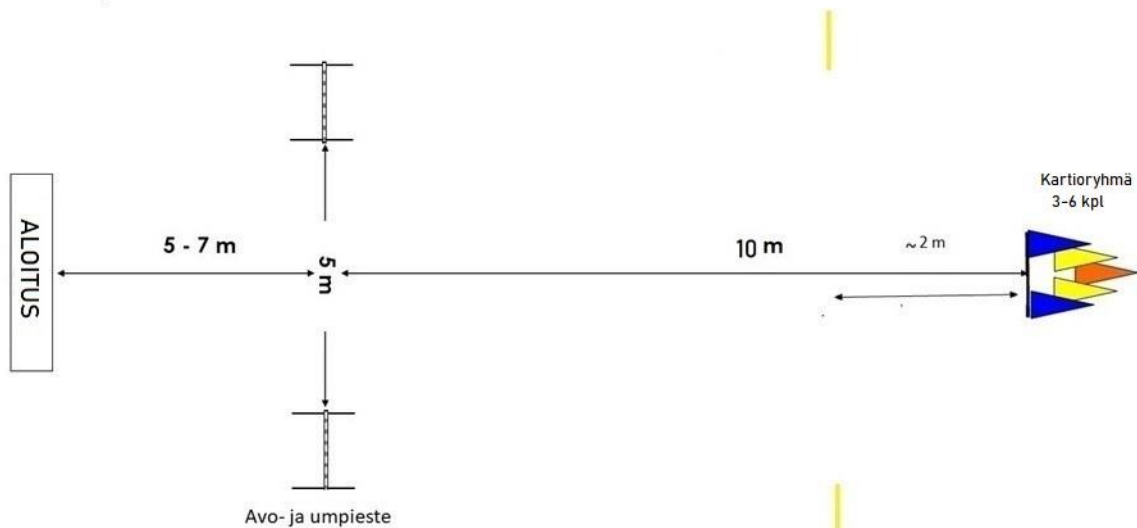
Suoritusohjeiden kohdalla sekä koetoimitsijoiden ja liikkeenohjaajien ohjeissa on kuvattu tarkemmin tarvittavien suorituspaikkojen merkitsemistä ja merkintätapoja eri liikkeissä.

Liikkeiden suunnittelukuviot

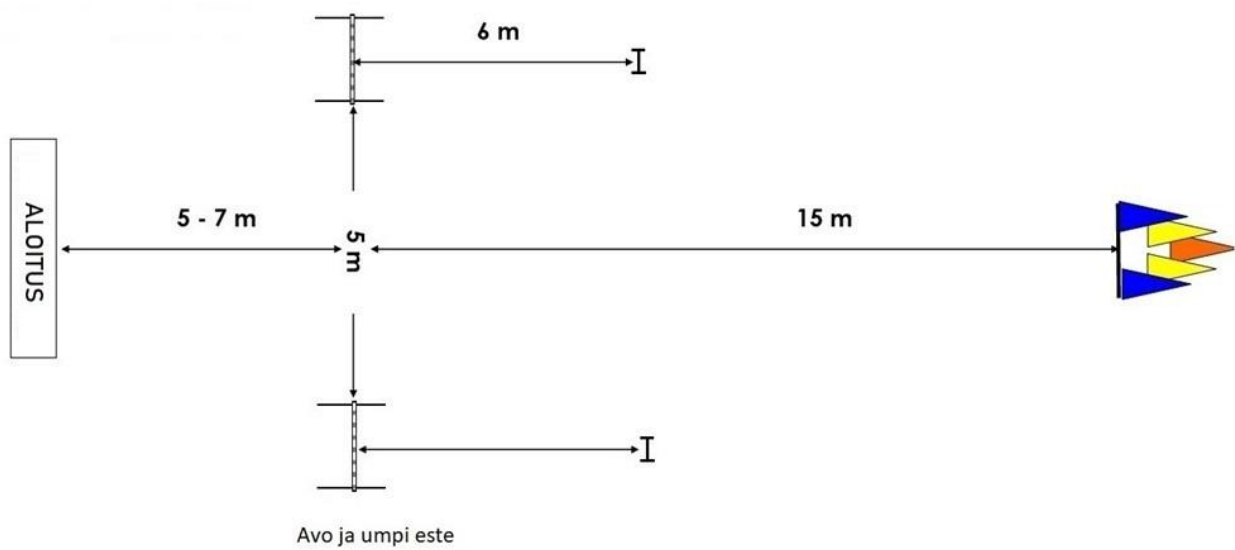
Avoin luokka, AVO-8

Voittajaluokka, VOI-9

Erikoisvoittajaluokka, EVL-8

Liike voidaan tehdä myös esimerkiksi halkaisijan suuntaisesti.
Noutoesineet voidaan asettaa vain horisontaalisesti kuten kuvassa.

B2. KOKEEN LIIKKEET, SUORITUS- JA ARVOSTELUOHJEET

24. Koeluokat, liikkeet ja niiden kertoimet

Alokasluokka	kerroin	pisteet
1. Paikalla makaaminen 1 minuutti	4	40
2. Seuraaminen	3	30
3. Maahanmeno seuraamisen yhteydessä	2	20
4. Luoksetulo	3	30
5. Noutoesineen pitäminen	2	20
6. Kauko-ohjaus	2	20
7. Estehyppy	2	20
8. Kokonaisvaikutus	2	20
	yht. 20	200

Avoin luokka	kerroin	pisteet
1. Paikalla istuminen 1 minuutti	3	30
2. Seuraaminen	4	40
3. Seisominen/istuminen/maahanmeno seuraamisen yhteydessä	3	30
4. Luoksetulo	4	40
5. Lähettäminen määrätulle paikalle ja maahanmeno	4	40
6. Kauko-ohjaus	4	40
7. Noutaminen esteen yli hypäten	4	40
10. Merkin kiertäminen ja paluu perusasentoon	4	40
11. Kokonaisvaikutus	2	20
	yht. 32	320

Voittajaluokka	kerroin	pisteet
1. Paikalla makaaminen 2 minuuttia	3	20
2. Seuraaminen	4	30
3. Seisominen ja/tai istuminen ja/tai maahanmeno seuraamisen yhteydessä	3	30
4. Luoksetulo ja pysäytys seisomaan	3	40
5. Lähettäminen määrätulle paikalle, maahanmeno ja luoksetulo	4	40
6. Ohjattu noutaminen	3	30
7. Tunnistusnouto	3	40
8. Kauko-ohjaus	4	40
9. Merkin kiertäminen, pysähtyminen ja ohjattu hyppy esteen yli	3	30
10. Kokonaisvaikutus	2	20
	yht. 32	320

Erikoisvoittajaluokka	kerroin	pisteet
1. Paikalla istuminen 2 minuuttia	2	20
2. Paikalla makaaminen 1 minuutti ja luoksetulo.....	2	20
3. Seuraaminen	4	30
4. Seisominen, istuminen ja maahan meno sekä luoksetulo seuraamisen yhteydessä	3	30
5. Luoksetulo ja pysäytykset seisomaan/istumaan/maahan	3	40
6. Lähettäminen määrätyle paikalle, maahanmeno ja luoksetulo	4	40
7. Ohjattu noutaminen.....	3	30
8. Merkin kiertäminen, pysähtyminen ja ohjattu noutaminen esteen yli hypäten.....	4	40
9. Tunnistusnouto	3	30
10. Kauko-ohjaus	4	40
	yht. 32	320

25. Suoritus- ja arvosteluohjeet

Suoritus- ja arvosteluohjeet käsittävät

25.1 Yleiset suoritus- ja arvosteluohjeet, jotka koskevat kaikkia liikkeitä

25.2 Luokka- ja liikekohtaiset suoritus- ja arvosteluohjeet.

Yleiset suoritus- ja arvosteluohjeet koskevat kaikkia liikkeitä ja luokkia, ellei toisin mainita esimerkiksi luokka- ja liikekohtaisissa suoritus- ja arvosteluohjeissa.

Keltaisen ja punaisen kortin käyttö erikoisvoittajaluokassa

Erikoisvoittajaluokassa (FCI Class 3) käytetään keltaisia ja punaisia kortteja.

- Keltainen kortti merkitsee varoitusta. Tuomari voi antaa varoituksen joko koiran tai ohjaajan käytöksen vuoksi.

Mikäli tuomari näyttää keltaista korttia, vähennetään lopputuloksesta 10 pistettä. Mikäli tuomari näyttää keltaisen varoituskortin kaksi kertaa, koesuoritus hylätään.

- Punainen kortti merkitsee koesuorituksen hylkäämistä.

Keltaisia ja punaisia kortteja tulee näyttää, kun säännöt ja ohjeet sitä edellyttävät, kuitenkin harkitusti ja perustellusti. Niitä ei tule näyttää esimerkiksi, jos koira vahingossa ajautuu liikettä suorittaessaan (kuten liikkeissä EVL 6 tai EVL 7) kehärajan ulkopuolelle, mutta noudattaa ohjaajan kutsua tai ohjausta ja palaa heti. Liikkeitä ei tule sijoittaa liian lähelle kehän rajoja.

Keltaisen ja punaisen kortin käyttö kokeissa, joissa samoja koirakkoja arvostelee useampi tuomari:

A. Kaksi tai useampi tuomari eri kehissä

- Kun useampi tuomari arvostelee EV-luokkaa eri kehissä (kaksi tai useampia kehiä, joissa on eri liikkeitä), yksi (ensimmäinen) punainen kortti johtaa hylkäämiseen.

- Kun tuomari (ensimmäinen) näyttää keltaista korttia, koetoimitsija merkitsee tämän arvostelulipukkeeseen, mutta toista tuomaria (muita luokan tuomareita) ei informoida tästä. Kaikki tuomarit toimivat itsenäisesti.

Jos toinen tuomari näyttää keltaista korttia, koetoimitsija merkitsee tämän arvostelulipukkeeseen ja informoi vasta sitten ko. tuomaria, että koirakko on jo saanut yhden keltaisen kortin edellisessä kehässä. Tällöin koesuoritus hylätään. Sama koskee tilannetta, jossa sama tuomari näyttää keltaista korttia kaksi kertaa.

B. Kaksi tai useampi tuomari samassa kehässä

- Jos yksi tuomareista haluaa näyttää keltaista tai punaista korttia, hän informoi tästä muita / neuvottelee muiden kanssa. Tuomarit näyttävät yhdessä korttinsa tai mikäli kokeen ylituomari on kehässä, hän voi näyttää korttia.

25.1 Yleiset suoritus- ja arvosteluohjeet

Näitä ohjeita noudatetaan kaikissa kokeen suorituksissa, ellei toisin ole mainittu liikkeiden kuvauksessa.

25.1.1 Yleiset liikkeiden suoritusohjeet

1. Kansallisissa säännöissä voidaan määrätä, että kaikki kokeen koirat tarkastetaan ennen kuin ne saavat mennä kehään. Kansallisissa säännöissä voidaan myös määrätä, että tuomarin tulee pystyä käsittelemään/koskemaan koiriin.

Suomessa tuomarin tulee tarkastaa ja hyväksyä kaikkien kokeen koirien luoksepäästävyys ennen kuin ne saavat luvan mennä kehään.

Luoksepäästävyden tarkastus

Luoksepäästävyden tarkastus tehdään aina kehän ulkopuolella. Tarkastamatonta tai luoksepäästävydessä hylättyä koira ei saa päästää kehään. Luoksepäästävyden tarkastuksessa ohjaaja tuo kytketyn koiran tuomarin luokse. Tuomarin pitää pystyä koskemaan koiraan. Nartuilta tarkastetaan samalla, onko niillä kiima ja urokset kohdellaan vastaavalla tavalla. Tarkastus voidaan tehdä paikallaoloryhmittäin, jolloin koirat siirtyvät tarkastuksen jälkeen kehään tai koirat voidaan tarkastaa ennen luokan alkua, ja ne pääsevät tarkastuksen jälkeen odottamaan omaa suoritusvuoroaan.

Luoksepäästävydessä koira tulisi tuoda tuomarin luo kytkettynä löysällä hihnalla, mutta juoksutarkastuksen yhteydessä ohjaaja saa tarvittaessa pitää koirasta kiinni.

2. Tuomari voi valita liikkeiden suoritusjärjestyksen. Suoritusjärjestyksen on oltava sama kaikille luokan kilpailijoille. Ohjaajan ei tarvitse suorittaa kaikkia liikkeitä. Hänen tulee selvästi ilmoittaa ennen liikettä, että ei aio sitä suorittaa.
3. Liikkeet alkavat perusasennosta ja päättyvät perusasentoon. Perusasennossa koira istuu ohjaajan vasemmalla puolella. Oikea perusasento ja seuraamispaikka ovat ohjaajan

vasemmalla sivulla, koiran lapa ohjaajan polven kohdalla. Koiran ja ohjaajan rintamasuunnat yhdensuuntaiset.

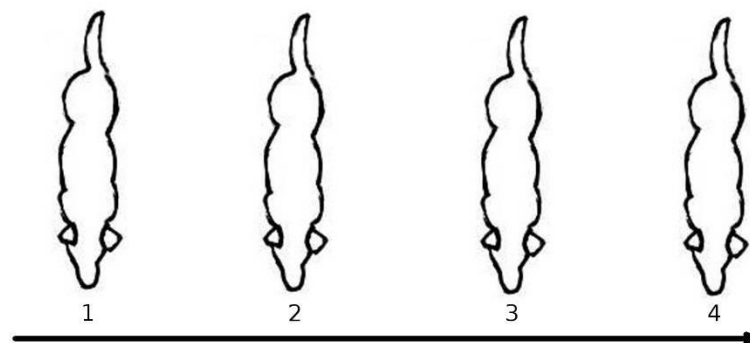
4. Ohjaaja liikkuu normaalia kävelyvauhtia kaikissa liikkeissä lukuun ottamatta seuraamisliikkeitä, joissa, riippuen luokasta, voi olla myös hidas ja nopea osuus. Liike 3.4 voi arvokilpailussa sisältää myös nopean osuuden.
5. Kaikki liikkeet ja liikkeiden arvostelu alkavat, kun liikkeenohjaaja on osoittanut ohjaajalle aloituspaikan, ohjaaja seisoo aloituspaikassa koira perusasennossa ja liikkeenohjaaja ilmoittaa "Liike alkaa". Paikallaololiikkeissä liike alkaa, kun koirakot ovat rivissä ja liikkeenohjaaja sanoo "Liike alkaa".
6. Ohjaajan tulee käskeä koiransa perusasentoon heti aloituspaikalle tultuaan ja olla valmiina aloittamaan liikesuoritus. ALO- ja AVO-luokissa voidaan sallia pieni viive, mutta VOI- ja EV-luokissa ohjaajan tulee olla heti valmiina, kun koirakko on liikkeen aloituspaikalla.
7. Kaikki liikkeet ja liikkeiden arvostelu päättyvät, kun liikkeenohjaaja ilmoittaa liikkeen päättyneen ja sanoo esimerkiksi: "Liike päättyy"/ "Kiitos" tai "Liike päättyy – Kiitos".
8. Liikkeenohjaaja antaa suoritusluvan / luvan käskyn antamiseen kaikissa liikkeiden vaiheissa, ellei liikekohtaisissa suoritusohjeissa ole toisin mainittu.
9. Ohjaaja saa päättää, toistaako hän käskyn ja missä vaiheessa liikettä hän sen tekee. Liikkeenohjaaja ei anna käskyn toistamiseen erillistä kehotusta.
10. Liikkeenohjaajan käskysanat liikkeenohjaajien ohjeistuksissa ovat esimerkkejä. On tärkeää, että liikkeenohjaajien käskytyks on selkeää ohjaajille ja tuomareille. Tämä tarkoittaa sekä käskyn merkitystä että äänen voimakkuutta. Liiallinen äänen käyttö ei ole suotavaa.
11. Ohjaaja ei saa osoittaa koiralle liikkeiden suorituspaikkoja tai suuntia ennen liikesuoritusta, aloituspaikalla tai liikkeiden välissä. Tällainen menettely johtaa liikkeen hylkäämiseen

Kaulain ja talutin

12. ALO- ja AVO-luokissa ohjaaja saa tulla kehään koira kytkettynä. Koko suorituksen ajan ohjaajan tulee pitää talutin koiralta näkymättömissä tai jättää se kehän ulkopuolelle tai toimitsijan pöydälle. Poistuessaan kehästä ohjaajan tulee kytkeä koira. Koiralla on oltava kaulapanta ryhmäliikkeiden aikana. On suositeltavaa käyttää kaulapantaa myös yksittäisten liikkeiden aikana.
13. VOI- ja EV-luokissa ohjaajan on jätettävä koiran talutin kehän ulkopuolelle tai toimitsijan pöydälle. Tämä koskee kaikkia liikesuorituksia. Koiralla on oltava kaulapanta

ryhmäliikkeiden aikana. On ohjaajan päätettävissä, onko koiralla kaulapanta yksittäisten liikkeiden aikana. Kun koirakko poistuu kehästä, tulee koiran olla hallinnassa.

-
14. Koiran tulee olla ohjaajan vasemmalla puolella liikkeiden välissä. Koiran ei tarvitse olla perusasennossa eikä käsken alla, mutta sen tulee olla ohjaajan vieressä ja hallinnassa. Mikäli suoritukseen jostain syystä tulee viive, voi koiran määrätä maahan, mutta sitä ei saa kutsua tästä (tai muustakaan asennosta) jatkamaan suoritusta. Ohjaajan tulee mennä koiran luo ja he siirtyvät yhdessä seuraavalle aloituspaikalle.
 15. Ohjaajan tulee liikkua kehässä luonnollisesti ja suoraviivaisesti ohjeiden ja käskytyksen mukaan. Epämääräinen liikkuminen, liioitellut eleet ja luonnottomat käsien ja jalkojen liikkeet alentavat arvosanaa. Käännökset ovat käännöksiä oikeaan/vasempaan (90°) tai täyskäännöksiä (180°). Ohjaajan tulee täyskäännöksen jälkeen (180°) palata samaa linjaa pitkin takaisin.
 16. Paluun koiran luo / taakse tulee tapahtua samassa linjassa kuin poistumisen ja noin 0,5 metrin etäisyydeltä koirasta. Koiran voi ohittaa kummalta puolelta tahansa, ellei liikkeessä toisin mainita.
 17. Oikea ja vasen suunta (esim. ohjattu nouto) määritellään ohjaajan suunnasta katsottuna, toisin sanoen ohjaaja katsoo omalta paikaltaan joko oikean käden tai vasemman käden suuntaan, kun koiraa ohjataan aloituspaikalta. Paikallaololiikkeissä suunta määritellään koirarivistön edestä katsottuna (tuomari/liikkeenohjaaja katsoo koiria edestä); vasemmalta oikealle 1 → 4.

18. Koiraan koskeminen tai sen motivoiminen liikesuorituksen aikana johtaa ko. liikkeen hylkäämiseen. Liikesuoritusten jälkeen on hillitty kiittäminen (esim. lyhyt sanallinen kiitos tai muutama kevyt taputus) sallittu.
19. Makupaloja, leluja tai muita motivointivälineitä ei saa tuoda kehään. Niiden käyttö liikkeiden aikana ja liikkeiden välissä on kielletty. Mikäli tuomari havaitsee, että ohjaajalla on kehässä makupaloja tai leluja, tms. tai, että hän hyödyntää sellaisia, koesuoritus hylätään.

20. Liikkeissä, joissa koira ohjataan, koiraan ei saa koskea lähtöpaikalla eikä sille saa osoittaa lähtöpaikalla suuntia ennen liikkeen alkamista. Tämä hylkää liikkeen. Kämmenkosketus on kuitenkin sallittu kerran aloituspaikalla, ennen liikkeen alkamista. Sen täytyy olla nopea, eikä saa antaa sellaista kuvaa, että näytetään suuntia. Kämmenkosketuksen täytyy tapahtua niin, että koira koskee ohjaajaa (kämmentä) eikä ohjaaja koira.
 21. Liiallinen kiittäminen ja koiran innostaminen, leikkiminen, temppujen tekeminen, ohjaajan syliin hyppääminen, ohjaajan jalkojen välistä pujottelu, jne. voivat johtaa tuomarin antamaan varoitukseen ja
 - ALO-, AVO-, ja VOI-luokissa tämä vaikuttaa kokonaisvaikutuksen arvosanaan
 - EV-luokassa tuomari varoittaa ja näyttää keltaista korttia.
 - Kaikissa luokissa koesuoritus hylätään, mikäli käytös toistuu.
 22. Tuomari voi keskeyttää koiran liikesuorituksen, mikäli koira osoittaa selvää osaamattomuutta tai haluttomuutta suorittaa ko. liike. Tällainen liike hylätään.
 23. Tuomari voi keskeyttää koiran koesuorituksen. Keskeytyksen syitä voivat olla esimerkiksi selvä osaamattomuus tai haluttomuus, hallitsematon käyttäytyminen, jatkuva haukkuminen tai koiran tai ohjaajan loukkaantuminen.
 24. Haukkuminen ja vinkuminen liikkeen aikana vaikuttavat arvosanaa alentavasti.
 25. Lisäksi, jos koira haukkuu tai vinkuu liikkeen aikana ja liikkeiden välissä, tuomari voi antaa ensimmäisen varoituksen ja
 - ALO-, AVO- ja VOI-luokissa tämä otetaan huomioon kokonaisvaikutuksen arvosanassa
 - EV-luokassa tuomari antaa varoituksen ja näyttää keltaista korttia.
 - Mikäli haukkuminen tai vinkuminen jatkuu, tuomari hylkää koesuorituksen luokasta riippumatta.
 26. Hyppyliikkeissä esteen korkeus on noin koiran säkäkorkeus ja esteiden korkeutta säädetään tämän mukaisesti (alennetaan tai korotetaan), kuitenkin niin, että alokasluokassa, avoimessa luokassa ja voittajaluokassa maksimikorkeus on 50 cm ja erikoisvoittajaluokassa maksimikorkeus on 60 cm.
-

Seuraaminen

27. Kaikissa luokissa seuraaminen suoritetaan taluttimetta.
28. Koiran tulee seurata ohjaajaa iloisena ja innokkaana ohjaajan vasemmalla puolella. Koiran lavan tulee olla ohjaajan polven kohdalla. Koiran ja ohjaajan välisen etäisyyden tulee selkeä. Etäisyys riippuu jossain määrin koiran koosta. Koira ei saa nojata ohjaajaan, koskea

ohjaajaan tai häiritä ohjaajaa eikä päin vastoin. Nämä ovat vakavia virheitä. Koiran ja ohjaajan rintamasuuntien tulee olla yhdensuuntaiset.

Ohjaajan tulee kävellä luonnollisesti ja liikuttaa käsiään ja jalkojaan luontevasti. Ohjaaja ei saa mitenkään vartaloavuun, käsimerkein tai jalkasignaalein avustaa koira. Tämä koskee kaikkia liikkeitä.

Luokasta riippuen seuraaminen voi sisältää normaalin, hitaan ja nopean osuuden. Näiden eri nopeuksien välillä tulee olla selkeä ero. Seuraaminen sisältää myös käännöksiä oikealle ja vasemmalle, täyskäännöksiä ja pysähdyksiä sekä askelia eri suuntiin. Nämä kuvataan yksityiskohtaisemmin eri luokkien suoritusohjeissa.

Koiran tulee seurata luonnollisesti, luonnollisessa asennossa. Koira voi katsoa ohjaajaa ja pitää katsekontaktia. Tämä on toivottavaa, mutta ei saa johtaa koiran luonnottomaan pään tai rungon asentoon. Esimerkiksi pään ja niska—selkälinjan kulman ei pidä olla terävä. Mikäli koira seuraa luonnottomassa asennossa, esim. katsoo ohjaajaa siten, että niska- ja selkälinjan välinen kulma on 90° tai vähemmän (katsoo suoraan ylös tai sivulle liioitellulla tavalla), alennetaan arvosana huomattavasti. Tämä voi jopa johtaa liikkeen hylkäämiseen (=0), jos liikkeessä on muita virheitä. Myös selkälinjan tulee olla luonnollinen. Tulee myös ottaa huomioon, että eri roduilla saattaa luonnollinen niska- ja selkälinjan kulma olla erilainen. Virheitä ovat nimenomaan liioitellut ja epänormaalit pään ja rungon asennot seuraamisessa.

29. Seuraamisliikkeissä ohjaaja voi tehdä täyskäännökset (180°) joko oikealle tai vasemmalle. Ns. saksalainen täyskäännös on myös sallittu (koira kiertää ohjaajan ympäri oikealta, ja pysyen hyvin ohjaajan vierellä). Tehdessään täyskäännöksen ohjaajan tulee palata samaa reittiä kuin oli kulkenut ennen käännöstä.
 30. Käännösten oikealle ja vasemmalle tulee olla suorita kulmia (90°). Ohjaaja ei saa kääntää päätään, kiertää hartioitaan tai käyttää mitään muutakaan kehon kieltä, eikä myöskään viestittää jaloilla tai käsillä koiralle.
 31. ”Seuraa” -käskyn saa antaa, kun ohjaaja lähtee liikkeelle, muuttaa nopeutta tai ottaa askelia eri suuntiin. Lisäksi käskyn saa antaa, kun ohjaaja tekee paikalla käännöksiä/täyskäännöksiä.
 32. Kun ohjaaja pysähtyy, koiran tulee istuutua perusasentoon heti ilman erillistä käskyä.
 33. VOI- ja EV-luokissa peruuttamalla suoritettava osuus alkaa perusasennosta ja päättyy perusasentoon.
-

Käskyt, käsimerkit ja vartaloavut

34. Suoritusohjeissa mainitut käskysanat ovat ohjeellisia. Muitakin käskysanoja saa käyttää, kunhan ne ovat lyhyitä.
35. ”Seuraa” -käskyn saa antaa liikkeelle lähdetessä ja ”paikka” -käskyn saa antaa liikkeissä, joissa ohjaaja jättää koiran tai kääntyy pois päin koirasta.
36. Kaikkien koiralle annettavien käskyjen ja kutsujen tulee olla suullisia. Tuomarilla pitää olla mahdollisuus selkeästi kuulla koiralle annetut käskyt. Ohjaajan liiallinen äänenvoimakkuus ei kuitenkaan ole suotavaa ja saattaa alentaa arvosanaa.

Joissakin liikkeissä käskynä saa käyttää suullisen käskyn lisäksi käsimerkkiä. Käsimerkki ja suullinen käsky tulee antaa yhtäaikaista ja niiden tulee olla lyhyitä. Käsimerkki saa olla kestoaltaan korkeintaan suullisen käskyn mittainen.

Muita vartaloapuja ei sallita. Pitkäkestoiset käskyt ja vartaloavut alentavat arvosanaa.

Mikäli käsimerkki on sallittu suullisen käskyn lisäksi, tämä mainitaan liikkeen suoritusohjeessa. Ohjauksikäskyt/-käsimerkit annetaan yhdellä kädellä. Luoksetulossa ja kauko-ohjauksessa käsimerkit saa antaa yhdellä tai kahdella kädellä.

Koira saa toimia vasta käskyn saatuaan. Itsenäinen suorittaminen alentaa arvosanaa.

37. Vartaloavut (body language) tarkoittaa esimerkiksi kehon kääntämistä, kiertämistä, taivuttamista tai kumartamista, pään kääntämistä tai olan kohautuksia tai jaloilla tai käsillä/sormilla viestimistä. Nämä alentavat arvosanaa riippuen apujen kestosta ja voimakkuudesta.
- On huomattava, että ohjaaja saa kääntää päätään (käskysanan ajan) ja katsoa kohdetta, johon on koira lähettämässä. Esimerkiksi ruutuun lähettäessään ja ohjatuissa noudoissa sekä myös ruudusta kutsuessaan ohjaaja saa kääntää päätään.
38. Ohjaajan liikkuminen paikaltaan käskyjä antaessaan hylkää liikesuorituksen.
39. Käsimerkit eivät koskaan ole sallittuja missään luokassa, kun koira on ohjaajan vieressä perusasennossa. Nämä alentavat arvosanaa (2–4):llä riippuen tilanteesta sekä käsimerkin voimakkuudesta ja kestosta. Jos mukana on myös vartaloapuja, arvosana alenee vieläkin enemmän.
40. Liikkeissä, joissa koira on etäällä ohjaajasta ja koira ohjataan tai sitä pitää uudelleen ohjata, käsimerkit ovat sallittuja yhtä aikaa suullisen käskyn kanssa. Tällaisia liikkeitä tai liikkeiden osia ovat esim. kartioiden kiertäminen, lähettäminen ruutuun ja ohjaaminen oikean esineen noutamiseen. Arvosanaa alennetaan lisäohjauksikäskyistä mutta ei siitä, että lisäohjauksikäskyyn liitetään käsimerkki, edellyttäen että ne ovat yhtäaikaista ja että koira on jo etäällä ohjaajasta.
-

Luoksetulo- ja noutoliikkeet

41. Koiran nimen saa liittää kutsuun kaikissa luoksetuloliikkeissä ja luoksetulotilanteissa. Tämä koskee myös ALO-luokan hyppyliikettä. Koiran nimen ja käskyn täytyy olla kiinteästi liitettynä yhteen niin, ettei muodostu mielikuvaa, että koiralle annetaan kaksi erillistä käskyä. Myös pelkkä koiran nimen sanominen on sallittua.
42. Luoksetulo-, nouto- ja hyppyliikkeissä koira saa tulla joko suoraan ohjaajan viereen perusasentoon tai se saa tulla ensin istumaan ohjaajan eteen. Mikäli koira tulee ohjaajan eteen istumaan, sen tulee käskystä (liikkeenohjaajan luvan jälkeen) siirtyä perusasentoon ohjaajan vierelle, nopeasti ja suhteellisen läheltä ohjaajaa.
43. Luoksetulo-, nouto- ja hyppyliikkeissä tuomarin ei tarvitse tietää, miten koiran on tarkoitus suorittaa liike (tulla suoraan sivulle vai ensin eteen). Mikäli liike suoritetaan hyvin, ei tältä osin tehdä arvosanan alennuksia.
44. Mikäli noutoesine (lähinnä ohjaajasta riippumattomasta syystä) päätyy heitettäessä huonoon paikkaan (liian lyhyt heitto, kehän ulkopuolelle, näkymättömiin), ohjaajalla on oikeus valita heittääkö esineen uudelleen, jolloin arvosanaa alennetaan 2:lla. Tuomari voi vaatia uusintaheiton. Mikäli toinenkin heitto epäonnistuu, liike hylätään (=0).
45. Koiran ei saa antaa tarttua noutoesineisiin ennen liikkeitä. Mikäli näin tapahtuu, ALO- ja AVO-luokissa korkein mahdollinen arvosana on 5 ja VOI- ja EV-luokissa liike hylätään.
46. Ohjaaja saa aina valita minkä kokoista noutoesinettä käyttää. Tuomari tarkastaa ohjaajan oman noutoesineen ALO- ja AVO-luokissa.

25.1.2 Yleiset liikkeiden arvosteluohjeet

Johdantoa liikkeiden arvosteluperiaatteisiin

Peruseriaate arvostelussa on, että liikkeen virheistä alennetaan arvosanaa. Virheestä riippuen, arvosana alenee 1:llä, 2:lla, 3:lla, jne.

Liikkeiden välissä tapahtuva ei toivottu toiminta vaikuttaa vain kokonaisvaikutuksen arvosanaan (alo-avo-voi) tai johtaa keltaisen/punaisen kortin näyttämiseen (evl) Muutamien liikkeiden kohdalla johtaa ennen liikkeen alkua tehty virhe ko. liikkeen hylkäämiseen (esim. suuntaaminen). Tästä on mainittu erikseen.

Noudatamme myös periaatetta, että samasta virheestä arvosanaa alennetaan pääsääntöisesti saman verran riippumatta luokasta ja liikkeestä. Tämä on hyvä luokka- ja liikekohtaisesti varmistaa.

Oleellista näissä periaatteissa on, että nimenomaan virhe aiheuttaa arvosanan alennuksen. Virhe voi olla:

- Koira tai ohjaaja tekee jotain väärin
- Koira tai ohjaaja ei tee jotain käskystä
- Koira toimii itsenäisesti

Myös haluttomuus, huonot reitinvalinnat, tms. ovat virheitä.

Joissakin tapauksissa, kun koira on tehnyt virheen, tarvitaan lisäkäskey ja joissakin tapauksissa lisäkäskey ei tarvita. Molemmissa tilanteissa arvosanaa alennetaan vain sen mukaan, mikä se virhe on ollut, eikä virheestä seuranneesta käskystä ei enää alenneta arvosanaa.

Esimerkkejä

- Koiralle pitää antaa lisäkäskey:
Jos koira ei ole noudattanut ”maahan”-käskyä liikkeen aloituspaikalla, se tarvitsee lisäkäskeyn.
Arvosana alennetaan 2:lla /max 8. Virhe on ollut se, ettei koira ole mennyt maahan. Ja tämän seurauksena on koiralle annettu lisäkäskey. Lisäkäskeystä ei enää alenneta arvosanaa.
- Koiralle ei tarvitse antaa uutta käskyä
Jos koira on mennyt ilman käskyä ruudussa maahan, virhe on tapahtunut, eikä lisäkäskeyä anneta. Virheestä (itsenäinen/käskyttä toiminta) alennetaan arvosana 3:lla.
- Koira pysähtyy kesken liikkeen (eteen lähetyksen, kohteeseen lähetyksen) itsenäisesti.
 - a) Paikka on väärä ja koiralle pitää antaa lisäkäskey. Virheestä (itsenäinen toiminta) arvosanaa alennetaan 3:lla, ei enempää, vaikka koiralle annetaan uusi käsky.
 - b) Paikka on oikea, eikä lisäkäskeyä tarvita. Virheestä (itsenäinen toiminta) alennetaan arvosanaa 3:lla.

Arvosanan alennus virheestä on näin ollen sama riippumatta siitä, pitääkö virhe korjata lisäkäskeyllä vai ei.

Yleisesti, jos koira ei ole totellut ensimmäistä käskyä, arvosanan alennus lisäkäskeystä on:

- VOI- ja EV-luokissa 2
- ALO- ja AVO-luokassa 1

Joissain tapauksissa arvosanan alennus lisäkäskeystä voi olla 1–2. Tämä on mainittu ko. liikkeistä. ALO- ja AVO-luokassa on poikkeuksia.

Lisäkäskey kaikissa luoksetuloliikkeissä (ja luokissa) alentaa arvosanaa 2:lla.

Kauko-ohjauksessa ensimmäinen lisäkäskey asennonvaihdossa on -2. Kts. ko. liikkeiden arvosteluohjeet.

Joitain esimerkkejä virheistä ja arvosanan alennuksista:

- Väärä asento on kaikissa liikkeissä -2, lukuun ottamatta liikkeitä seiso-istu-maahan seuraamisen yhteydessä ja kauko-ohjausliikkeet. Esimerkiksi luoksetuloliikkeissä, ympyrässä, ruudussa ja kartioryhmän kiertämisessä alennetaan väärästä asennosta -2. Ohjaajan ei tarvitse välttämättä antaa uutta käskyä väärän asennon korjaamiseksi. Tämä ei paranna arvosanaa. Mikäli ohjaaja antaa korjaavan käskyn, ei tämä kuitenkaan ole syy arvosanan alennukseen, edellyttäen että koira on totellut nopeasti ja lopputulos on täydellinen lisäkäskeyn johdosta.
- Huomioi poikkeukset, jotka on kuvattu liikkeissä. Väärä asento arvostellaan ankarammin niissä liikkeissä, joissa liikkeen oleellinen osa on asento (seiso/istu/maahan). Esimerkiksi

”seiso-istu-maahan seuraamisen yhteydessä”. Myös kauko-ohjaus liikkeissä väärä asento arvostellaan toisin.

- Monissa liikkeissä hidas pysähtyminen/liian pitkä eteneminen käskyn jälkeen, alentaa arvosanaa 3:lla. Tämä voi jopa hylätä liikkeen.
- Koiran itsenäinen toiminta, ilman ohjaajan käskyä, alentaa useimmissa liikkeissä arvosanaa 3:lla, erityisesti liikkeissä, joissa koira ohjataan (katso § 67)

47. Liikkeen arvostelu alkaa, kun ohjaaja seisoo liikkeen lähtöpaikassa koira perusasennossa ohjaajan vierellä ja liikkeenohjaaja sanoo ”Liike alkaa”. Liikkeen arvostelu päättyy, kun liikkeenohjaaja ilmoittaa ”Liike päättyy” tai ”Kiitos”.
48. Kaikki poikkeamat toivotusta/ohjeistetusta suorituksesta, missä tahansa liikkeen vaiheessa, tulee ottaa huomioon arvosanassa. Poikkeamia ovat esimerkiksi perusasentopoikkeamat, lisäkäskyt, kaksoiskäskyt, vartaloavut, jne. Koiran rintamasuunnan on oltava ohjaajan rintamasuunnan mukainen.

Vartaloavut /kehonkieli

Vartaloavut alentavat arvosanaa (1–5):llä riippuen voimakkuudesta, kestosta ja määrästä. Voimakas vartaloapu (pitkäkestoinen, selkeä ja voimakas, selkeä kädellä ohjaaminen tai estäminen) alentaa arvosanaa (4–5):llä.

Pieni/lyhyt, mutta selkeä käsimerkki, pieni mutta selkeä olkapään liike/kohautus alentaa arvosanaa (2–3):lla.

Lyhyt, nopea katse koiraan, kevyt melkein huomaamaton käsimerkki tai pieni olkapään kohautus alentaa arvosanaa (1–2):lla.

Myös ALO- ja AVO-luokissa tulee vartaloavuista alentaa arvosanaa.

49. Koiran suoritusta arvosteltaessa sen iloisuutta ja halua totella käskyjä arvostetaan.
50. Kun koiran nopeutta arvostellaan, tulee rotu ottaa huomioon. Ihanne ei ole kaikille roduille sama. Kun koira reagoi käskyyn tai kutsuun välittömästi, liikkuu rodunomaisesti, pysyy tempossaan ja osoittaa selvää halukkuutta suorittaa annettu tehtävä, tulee sen saada kiitettävä arvosana, ellei suorituksessa ole virheitä tai puutteita.
- Esimerkiksi pysähtymiskäskyissä etäisyydestä, jonka koira liikkuu käskyn jälkeen, sanotaan ”Nopeille koirille on enemmän toleranssia kuin hitaammille”. Tämä ei tarkoita, että pysähtymismatka voi olla pidempi nopeille koirille kuin mitä suoritusohjeissa on sanottu. Tämä tarkoittaa, että hitaammat koirat pystyvät pysähtymään nopeammin, heti käskyn saatuaan.
- ”Uhma-askeleet”/hiipiminen käskyn jälkeen ovat suuri virhe. (Uhma-askeleet: koira pystyy hyvin pysähtymään, mutta jatkaa askeleiden ottamista)
- Myös, mikäli koira liikkuu käskyn jälkeen liukumalla, arvioidaan pysähtymismatka samoin kuin koiran ottaessa askelia.

Käskyt / toistetut käskyt / ylimääräiset käskyt

51. Yleinen sääntö on, että

ALO- ja AVO-luokissa toistettu käsky alentaa arvosanaa 1:llä ja kolmas käsky hylkää liikkeen tai sen osan.

VOI- ja EV-luokissa toistettu käsky alentaa arvosanaa 2:lla ja kolmas käsky hylkää liikkeen tai sen osan.

Liikkeen osalla tarkoitetaan esimerkiksi istumista perusasentoon liikkeen päättyessä tai seuraamisen yhteydessä, tai kauko-ohjauksen eri asentoja (kts. liikekohtainen ohjeistus) tai liikkeissä, joissa tehdään useampi pysähtyminen (istumaan/maahan/seisomaan), eri asennot ovat liikkeen osia.

Liikkeissä, joissa käytetään ohjaukskäskyjä, alennetaan toistetusta ohjaukskäskystä arvosanaa (1–2):lla ja kauko-ohjausliikkeissä alennetaan arvosanaa 1:llä lukuun ottamatta ensimmäistä toistettua asennonvaihtokäskyä, joka alentaa arvosanaa 2:lla. (Kts. myös liikekohtaiset ohjeet.)

52. Kaikenlainen koiran rankaiseminen kokeen aikana johtaa koirakon koesuorituksen hylkäämiseen.

53. Mikäli ohjaaja koskettaa koiraan liikkeen aikana, liike hylätään, arvosana nolla. Tämä saattaa myös johtaa varoitukseen.

54. Mikäli koiraan koskeminen liikkeiden aikana tai niiden välissä voidaan tulkita rankaisuksi, koirakon koesuoritus hylätään.

55. Mikäli koira ei saada lähtöpaikassa lähtöasentoon (esim. istumaan perusasentoon tai maahan), liike hylätään (=0).

56. Viimeinen, liikkeen päättävä perusasento:

- ALO- ja AVO-luokissa

Korkein mahdollinen arvosana on 8, mikäli liikkeen päättävä perusasento jää tekemättä. Mikäli koiran tulisi istua perusasentoon ilman käskyä, ”istu” käskystä alennetaan arvosanaa 1:llä.

- VOI ja EV-luokissa

Korkein mahdollinen arvosana on 7, mikäli liikkeen päättävä perusasento jää tekemättä.

Mikäli koiran tulisi istua perusasentoon ilman käskyä, alennetaan ”istu” -käskystä arvosanaa 2:lla.

Mikäli koira nousee istumaan/istuutuu ennen kuin ohjaaja on palannut koiran viereen, korkein mahdollinen arvosana on 8.

57. Ellei koira istu rauhallisesti perusasennossa liikkeen lähtöpaikassa, korkein mahdollinen arvosana on 8.

58. Mikäli ohjaaja ottaa askeleita käskyjä antaessaan, liike hylätään.
59. Mikäli koira koskettaa ohjaajaa kevyesti luoksetulo- tai noutoliikkeissä tullessaan ohjaajan eteen tai perusasentoon / siirtyessään perusasentoon, alennetaan arvosanaa (1–2):lla. Mikäli koira törmää ohjaajaan hieman voimakkaammin, 7 on korkein mahdollinen arvosana.
60. Haukkuminen tai vinkuminen liikkeen aikana alentaa arvosanaa. Jos koira haukkuu tai vinkuu satunnaisesti, korkein mahdollinen arvosana on 7. Mikäli koira haukkuu tai vinkuu enemmän tai jatkuvasti liikkeen aikana, liike hylätään. Sitä huolimatta, että kyseessä on vain pieni ilohaukahdus liikkeen alussa (tai lopussa), tulee arvosanaa alentaa vähintään 1:llä. Mikäli haukkuminen toistuu useissa liikkeissä ja/tai liikkeiden välissä, koesuoritus hylätään. Sama koskee vinkumista.
61. Koiran ohjaaminen kaulapannasta liikkeiden välissä johtaa varoitukseen ja kokonaisvaikutuksen arvosanan alentamiseen. EV-luokassa tuomari näyttää keltaista korttia.
62. Tarpeiden tekeminen kehässä:
- ALO:ssa ja AVO:ssa liikkeen aikana: hylkää liikkeen ja kokonaisvaikutuksen.
 - ALO:ssa ja AVO:ssa liikkeiden välissä: hylkää kokonaisvaikutuksen
 - VOI- ja EV-luokissa sekä liikkeen aikana että välissä: hylkää koesuorituksen.

Seuraamisen arvostelu

Kts. myös yleiset suoritusohjeet § 27–33 sekä luokka- ja liikekohtaiset ohjeet.

63. Seuraaminen
Ohjaajan ja koiran liikkumisen tulee olla luontevaa. Tämä koskee kaikkia liikkeitä. Seuraamisen arvostelussa otetaan huomioon sekä kokonaiskuva että yksityiskohdat. Arvosanan alennus riippuu virheiden vakavuudesta ja niiden toistuvuudesta. Koiran tulee seurata ohjaajan vasemmalla puolella johdonmukaisesti, tarkkaavaisena, aktiivisena, hyvällä kontaktilla ja motivoituneesti.

Koiran tulee säilyttää paikkansa ja etäisyytensä ohjaajaan koko liikkeen ajan, kaikissa käännöksissä ja pysähdyksissä, myös eri nopeuksissa. Koiran tulee säilyttää seuraamispaikkansa vaivatta, ilman, että se jatkuvasti hakee oikeaa seuraamispaikkaa liikkeen aikana tai ilmentää jännittyneisyyttä tai levottomuutta.

Ohjaajan tulee liikkua luontevasti kaikissa nopeuksissa ja siten, että eri nopeudet /nopeuserot (normaali, hidas ja juoksu) voi selkeästi havaita. Jos ohjaaja ja koira hidastelevat, tai jos eri nopeudet eivät eroa toisistaan selkeästi, tulee arvosanaa alentaa (2–3):lla.

Hidas tai epäröivä istuminen, istumisen tekemättä jättäminen ja

Lisäkäskyt, liikkeen missä tahansa vaiheessa, ovat virheitä. Puutteellinen asento (vino, kietoutunut/kaartunut, poikittava) seuraamisen aikana tai perusasennossa alentaa arvosanaa (1–3):lla, riippuen virheen vakavuudesta sekä toistuvuudesta. Myös hidastaminen tai pysähtyminen ennen tai jälkeen käännöstä tai käännöksen aikana alentavat arvosanaa.

Koiran ja ohjaajan välin tulee olla selkeästi erottuva. Nojaaminen, painaminen, edistäminen, jätättäminen, poikittaminen ja väljä seuraaminen ovat vakavia virheitä. Mikäli koira seuraa erittäin lähellä ohjaajaa /hyvin tiiviisti, arvosanaa alennetaan (2–5):llä. Alennus riippuu virheen suuruudesta ja toistuvuudesta. Arvosanaa alennetaan enemmän, mikäli koira häiritsee ohjaajaa tai estää ohjaajan vapaata liikkumista, ja edelleen, mikäli koira toistuvasti kävelee koskien tai nojaten ohjaajaan, alennetaan arvosanaa vielä enemmän.

Liike hylätään (=0), jos painaminen ja nojaaminen on jatkuvaa tai jos koira ja ohjaaja törmäävät toisiinsa toistuvasti tai voimakkaasti tai jos seuraaminen on jatkuvasti liian tiivistä tai useissa vaiheissa nojaavaa.

Liike voidaan hylätä (=0), jos koira poistuu ohjaajan luota tai seuraa puolen metrin etäisyydellä ohjaajasta suurimman osan ajasta (jätättää tai seuraaminen on väljää).

Luonnollinen liikkuminen tarkoittaa mm. sitä, että koiran niska ja selkälinja ovat luontevassa asennossa. Koira saa katsoa ohjaajaa ja pitää katsekontaktia, mutta tämä ei kuitenkaan saa aiheuttaa liioiteltuja asentoja, kuten luonnotonta pään asentoa tai luonnotonta niska-selkälinjan kulmausta, kuten alle 90 °.

Jos koira seuraamisessa katsoo ohjaajaa kääntäen päätään voimakkaasti sivullepäin siten, että asento on luonnoton ja liioiteltu, tulkitaan se virheeksi. Pään luonnollista asentoa (kulmaa) arvioitaessa tulee huomioida rotukohtaiset /rakenteelliset erot.

Koiran luonnoton liikkuminen seuraamisessa alentaa huomattavasti arvosanaa (2–5). Se voi jopa hylätä liikkeen, varsinkin jos tämän lisäksi esiintyy muita arvosanaa alentavia virheitä.

Liike hylätään (=0), jos

- koira poistuu ohjaajan luota
- koira seuraa puolen metrin etäisyydellä ohjaajasta suurimman osan ajasta.
- koira äänтелеe (vinkuu ja/tai haukkuu) toistuvasti/jatkuvasti liikkeen aikana.
- koira tarvitsee /ohjaaja antaa useita/useasti lisäkäskeä.
- koirakko liikkuu varsin hitaasti tai koira hidastelee enimmänsä osan ajasta.

Ennakoiminen ja liikkeen aloittaminen liian aikaisin

64. Mikäli koira lähtöpaikassa ennakoi käskyä (ei pysy kunnolla perusasennossa, nykii, nousee seisomaan, mutta ei ota askelia, annetaan arvosanaksi korkeintaan 8.

Niin ikään, jos koira liikkeen lopussa ennakoi perusasennon (nousee istumaan ennen kuin ohjaaja on tullut koiran viereen), annetaan arvosanaksi korkeintaan 8.

65. Mikäli koira AVO-luokassa (liikkeissä, joissa koira lähetetään ohjaajan luota) karkaa ohjaajan luota (aloittaa liikkeen/varastaa) sen jälkeen, kun liike on alkanut, mutta ennen ohjaajan käskyä (esim. lähtee liikkeenohjaajan käskystä), ohjaaja saa kerran kutsua koira.

Jos koira palaa takaisin ja suorittaa liikkeen, korkein mahdollinen arvosana on 7. Jos koira ei palaa takaisin, vaan jatkaa liikettä, liike hylätään. (Huom.! ALO-luokassa ei koiraa lähetetä ohjaajasta poispäin)

66. Mikäli koira VOI- ja EV-luokissa aloittaa liikkeen (varastaa/jättää ohjaajan) ennen ohjaajan käskyä (esimerkiksi liikkeenohjaaja käskystä), kutsumahdollisuutta ei ole ja liike hylätään (=0).
67. Mikäli koira toimi itsenäisesti (ilman käskyä), esimerkiksi pysähtyy ilman käskyä tai menee maahan ilman käskyä, yleinen arvosteluohje on, että arvosanaa alennetaan 3:lla.
Esimerkkejä:
- Mikäli koira pysähtyy ilman käskyä missä tahansa matkalla ympyrään tai ruutuun (ulkopuolella), tai ohjatussa noudossa matkalla esineille tai matkalla kartioryhmää kiertämään, sille annetaan toinen käsky/käsky jatkaa suoritustaan. Arvosanaa alennetaan 3:lla.
 - Mikäli koira pysähtyy ruudussa ilman käskyä, siitä huolimatta, että koira ei tarvitse /koiralle ei anneta uutta käskyä, arvosanaa alennetaan silti 3:lla.
 - Mikäli koira menee ruudussa maahan ilman käskyä tilanteessa, jossa koiran tulisi mennä suoraan maahan käskystä (ilman seisomista) arvosanaa alennetaan 3:lla.
-

Kehästä tai ohjaajan luota poistuminen

Kehästä poistuminen

68. VOI- ja EV-luokissa kehästä poistuminen liikkeen aikana tai liikkeiden välissä hylkää koesuorituksen.
69. Mikäli koira poistuu kehästä ALO- ja AVO-luokissa liikkeen aikana tai liikkeiden välissä, ohjaaja saa kutsua koiraansa kaksi kertaa. Jos koira palaa ohjaajan luokse, koirakko voi jatkaa koesuoritusta, mutta voi saada korkeintaan 5 kokonaisvaikutuksesta. Poistuminen liikkeen aikana aiheuttaa lisäksi ko. liikkeen hylkäämisen (0). Mikäli koira poistuu kehästä toistamiseen, koesuoritus hylätään.
70. Ryhmäliikkeissä, jos koira lähtee kehästä näkösuojassa (VOI ja EVL) olevan ohjaajansa luokse, koesuoritusta ei hylätä. Liike on hylätty (=0) ja
- VOI:ssa on kokonaisvaikutuksen arvosana korkeintaan 5
 - EVL:ssä koirakolle näytetään keltaista korttia.
 - ALO:ssa ja AVO:ssa, koska ohjaaja on kehässä, liike arvostellaan kuten muutkin liikkeet, kokonaisvaikutuksen arvosana on korkeintaan 5 ja liike on hylätty (=0).

Ohjaajan luota poistuminen, poistumatta kehästä

71. Mikäli koira lähtee ohjaajan luota VOI:ssa ja EVL:ssä joko liikkeen aikana (keskeyttää liikkeen) tai liikkeiden välissä, eikä ole hallinnassa (mutta ei poistu kehästä), ohjaaja voi

kutsua koiraansa korkeintaan kerran liikkumatta paikaltaan. Mikäli koira palaa ohjaajan luokse, koirakko voi jatkaa koesuoritusta, mutta ko. liike hylätään (=0) ja

- VOI:ssa kokonaisvaikutuksen arvosana on korkeintaan 5
- EVL:ssä tuomari näyttää keltaista korttia, mutta koirakko voi jatkaa koesuoritustaan.

Mikäli koira ei palaa ohjaajan luokse tai koira poistuu ohjaajan luota toistamiseen, koesuoritus hylätään (molemmissa luokissa). EVL:ssä tuomari näyttää punaista korttia.

72. Mikäli koira lähtee ohjaajan luota ALO- ja AVO-luokissa joko liikkeen aikana (keskeyttää liikkeen) tai liikkeiden välissä, eikä ole hallinnassa (mutta ei poistu kehästä), ohjaaja voi kutsua koiraansa kaksi kertaa liikkumatta paikaltaan. Jos koira palaa ohjaajan luokse, koirakko voi jatkaa koesuoritusta, mutta tämä aiheuttaa kokonaisvaikutuksessa huomattavan arvosanan alennuksen, korkein mahdollinen on 7.

Poistuminen liikkeen aikana aiheuttaa lisäksi ko. liikkeen hylkäämisen (=0). Mikäli koira lähtee ohjaajan luota toistamiseen, koesuoritus hylätään.

Noutoliikkeet

73. Noutoesineen pudottaminen:

Jos koira pudottaa noutoesineen, mutta nostaa sen uudelleen oma-aloitteisesti, korkein mahdollinen arvosana on 7. Jos koira nostaa noutoesineen uudelleen vasta lisäkäskyn jälkeen, korkein mahdollinen arvosana on 5. Jos koira pudottaa noutoesineen ohjaajan viereen olematta luovutusasennossa ja ohjaaja ottaa esineen maasta paikaltaan liikkumatta, korkein mahdollinen arvosana on 5 edellyttäen, että koira siirtyy käskystä moitteettomasti perusasentoon. Mikäli koira on luovutusasennossa ja esine putoaa luovutuksen yhteydessä irrotuskäskyn jälkeen ohjaajan huolimattomuuden takia, on korkein mahdollinen arvosana 7.

Huomaa! Suullinen ”Irti” käsky on annettava koiralle.

74. Noutoesineen pureskelu

Raju tarttuminen noutoesineeseen ja noutoesineen pureskelu ovat vakavia virheitä ja alentavat arvosanaa (2–3):lla. Jos koira puree noutoesinettä voimakkaasti, korkein mahdollinen arvosana on 5. Erittäin voimakas pureminen tai noutoesineen rikkominen aiheuttaa liikesuorituksen hylkäämisen. Arvosanaa ei kuitenkaan alenneta, jos koira kerran korjaa otettaan noutoesineestä.

On erittäin vakava virhe, mikäli koira ei irrota otetta kapulasta ohjaajan käskystä, vaan pitää siitä tiukasti kiinni. Tämä alentaa arvosanaa merkittävästi.

Kokonaisvaikutuksen arvosana

75. Kilpailussa (luokat ALO, AVO ja VOI), jossa luokan liikkeet on jaettu useampiin kehiin siten että kaksi tai useampi tuomari arvostelee ja yhdellä tuomarilla on osa liikkeistä ja toisella tuomarilla/muilla tuomareilla loput, kaikki tuomarit antavat omat arvosanansa yleisvaikutuksesta sen pohjalta, miten koira työskenteli heidän kehissään. Lopulliset arvosanat lasketaan yleensä tuomareiden antamien arvosanojen keskiarvona. Jos

kuitenkin ohjeistus tietyssä yhteydessä sanoo, että jostakin kokonaisvaikutuksen arvosanaan vaikuttavasta virheestä tai toiminnasta ei voi antaa enempää kuin 7 tai enempää kuin 5, tai että kokonaisvaikutus on 0, ei kokonaisvaikutuksen lopullinen arvosana voi olla ohjeistusta korkeampi, vaikka toinen tuomari olisi antanut korkeamman arvosanan. Kokonaisvaikutus voi olla alhaisempi, jos toinen tuomari on antanut matalamman arvosanan.

Esimerkiksi, jos koira tekee tarpeensa yhdessä kehässä, on lopullinen kokonaisvaikutuksen arvosana 0 (AVO-luokassa), siitä huolimatta, että muiden kehien tuomarit olisivat antaneet korkeampia arvosanoja. Tai jos koira ALO- tai AVO-luokissa karkaa ja palaa, on korkein mahdollinen lopullinen arvosana 5 vaikka muut tuomarit olisivat antaneet korkeampia arvosanoja.

Jos koira karkaa yhdestä kehästä AVO:ssa ja tuomari antaa kokonaisvaikutuksesta tästä syystä 7 ja toisessa kehässä on syystä tai toisesta annettu vain 6, lasketaan lopullinen kokonaisvaikutuksen arvosana näiden keskiarvona.

25.2 Luokka- ja liikekohtaiset suoritus- ja arvosteluohjeet

Yhteenveto ohjeista alokasluokan ja avoimen luokan suorituksiin koskien kaikkia liikkeitä

Tuomari tarkastaa jokaisen koiran luoksepäästävyuden ennen kuin se saa luvan mennä kehään.

Liikkeen arvostelu alkaa, kun liikkeenohjaaja ilmoittaa ”Liike alkaa” ja arvostelu päättyy, kun liikkeenohjaaja ilmoittaa ”Liike päättyy” tai ”Kiitos”.

Liikkeenohjaaja ohjaa koirakkoa liikkeiden suorituksissa. Kaikki liikkeet aloitetaan, päätetään ja niiden osasuoritukset tehdään vasta, kun liikkeenohjaaja on antanut siihen luvan, ellei toisin ole ko. liikkeessä mainittu.

Koirat viedään paikallaoloon ja sieltä pois kytkettynä. Koiralla on oltava kaulapanta ryhmäliikkeessä. Suositellaan, että koiralla on liikesuorituksissa kaulapanta.

Kaikki liikkeet suoritetaan taluttimetta.

Koiran saa viedä myös yksilöliikkeisiin kytkettynä. Talutin irrotetaan ennen ensimmäistä liikettä. Taluttimen tulee olla kaikkien liikesuoritusten ajan koiralta näkymättömissä. Taluttimen voi myös jättää toimitsijoiden pöydälle.

Kaikki liikkeet suoritetaan normaalilla nopeudella, ellei toisin ohjeisteta.

Koiralle annetaan aina suullinen käsky. Joissakin liikkeissä on käsimerkki sallittu yhdessä suullisen käskyn kanssa. Kts. Yleiset suoritusohjeet § 36. Tämä on liikekohtaisesti mainittu ja koskee ainoastaan tilanteita, joissa koira on etäällä ohjaajasta.

Sulkuihin () kirjoitetut käskyt ovat käskyjä, jotka ohjaaja voi halutessaan antaa tai tulee antaa vaihtoehtoisessa liikkeen suoritustavassa. Esimerkiksi, jos koira tulee eteen istumaan ja siirtyy sen jälkeen perusasentoon, annetaan koiralle ”sivulle”- käsky.

Liikekohtaisten suoritus- ja arvosteluohjeiden lisäksi on yleisiä suoritus- ja arvosteluohjeita, jotka ovat kohdassa 25.1.

25.2.1 Alokasluokka

ALO – 1 Paikalla makaaminen 1 minuutti

Kerroin 4

Kuvaus:

Koirat tuodaan liikkeeseen kytkettynä. Talutin otetaan pois, kun koirat ovat liikkeen aloituspaikassa perusasennossa. Talutin laitetaan koiralta näkymättömiin, mutta koirille tulee jättää kaulapanta. Ryhmässä tulee olla vähintään kolme koira, mutta ei enempää kuin viisi koira.

Koirien tulee maata paikallaan 1 minuutin ajan ohjaajien ollessa näkyvissä noin 15 metrin päässä. Koirat komennetaan maahan ja istumaan yksitellen liikkeenohjaajan luvalla ja ohjeiden mukaan.

Suoritusohje:

Liike alkaa, kun kaikki ohjaajat seisovat rivissä noin 4 metrin välein koirat perusasennossa ja liikkeenohjaaja ilmoittaa ”Liike alkaa”. Ohjaajat käskevät koirat perusasennosta maahan yksi kerrallaan, aloittaen rivin vasemmasta päästä ja edeten rivin oikeaan päähän. Ohjaajat siirtyvät yhdessä noin 15 metrin päähän koirista ja kääntyvät koiriaan kohti. Ajan laskeminen aloitetaan, kun kaikki ohjaajat ovat osoitetussa paikassa. Yhden minuutin (1 min) jälkeen ohjaajat palaavat koiriensa viereen. Koirat käsketään perusasentoon oikealta vasemmalle niin, että ensimmäisenä maahan mennyt koira nousee viimeisenä perusasentoon. Liikkeenohjaaja ilmoittaa ”Liike päättyy”.

Arvosteluohje:

Mikäli koira reagoi ennen ohjaajan käskyä, menee maahan tai nousee perusasentoon toisen ohjaajan käskystä, korkein mahdollinen arvosana on 8. Mikäli koira toimii itsenäisesti (menee maahan tai nousee istumaan), korkein arvosana on 7.

Mikäli koira reagoi ennenaikaisesti, sen tulee pysyä ottamassaan asennossa (maassa tai perusasennossa). Mikäli koira ei maahan mentyään pysy asennossa liikkeen alussa, korkein mahdollinen arvosana on 5.

Arvosanaa alennetaan (3–5):llä, mikäli koira nousee istumaan tai liikkuu/ryömii alle mittansa. Jos koira nousee istumaan ja istuu koko suorituksen ajan, korkein mahdollinen arvosana on 5.

Jos koira nousee istumaan tai seisomaan sen jälkeen, kun 1 min on kulunut ja ohjaajat on käsketty menemään koiriensa taakse, korkein mahdollinen arvosana on 7

Kaikenlainen koiran liikkuminen alentaa arvosanaa. Rauhattomuus, kuten painon siirtäminen puolelta toiselle tai jalalta toiselle, alentaa arvosanaa. Koira saa liikuttaa päätään ja katsoa ympärilleen sekä osoittaa kiinnostusta, mikäli kehässä tai sen ulkopuolella on häiriötä tai kuuluu ääniä. Tämän ei kuitenkaan tulisi vaikuttaa rauhattomuudelta tai levottomuudelta.

Arvosanaan vaikuttavat koiran rintamasuunta ja makuuasento. Koira saa laskea päänsä ja takaraajojen lonkka-asento on sallittu, mutta esimerkiksi kyljellään tai selällään makaaminen alentavat arvosanaa (3–5):llä.

Vinkuminen ja haukkuminen alentavat selvästi arvosanaa. Jos koira haukahtaa 1–2 kertaa, arvosanaa alennetaan (1–2):lla. Jos koira haukkuu useampaan otteeseen, alennetaan arvosanaa (3–5):llä ja jos haukkuminen on jatkuvaa, liike hylätään. Sama koskee vinkumista.

Jos koira ei nouse käskystä istumaan perusasentoon, korkein mahdollinen arvosana on 8.

Ohjaajia tulee muistuttaa, että kovaääniset käskysanat voivat häiritä kanssakilpailijoita ja alentavat arvosanaa.

Mikäli koira nousee liikkeen aikana ja lähestyy toista koira siten, että se voi häiritä toisen koiran suoritusta tai aiheuttaa tappelun, tulee liike keskeyttää ja järjestää uudelleen ilman häiriön aiheuttanutta koira. Häiriön aiheuttaneen koiran koesuoritus hylätään ja se ei saa jatkaa koetta.

Katso sääntöjen (A) kohdat 11.2 ja 11.5 sekä järjestämisoheiden (B1) kohta 21 (tauon määrääminen ja kilpailukiellon esittäminen).

Liike hylätään, jos

- jos koira ei saada perusasentoon tai aloitusasentoon,
- koira nousee seisomaan ennen kuin aika on täysi,
- koira liikkuu paikaltaan enemmän kuin yhden mittansa ennen kuin aika on täysi,
- koira haukkuu/vinkuu häiritsevästi lähes koko suorituksen ajan.

ALO – 2 Seuraaminen

Kerroin 3

Käskyt: Seuraa

Kuvaus:

Koiran tulee seurata ohjaajaa taluttimetta liikkeenohjaajan ohjeiden mukaan. Kaikkien luokkaan osallistuvien koirien tulee tehdä sama seuraamiskaavio. Seuraamiskaavio sisältää kävelyosuudessa käännöksiä oikeaan ja vasempaan sekä täyskäännöksiä ja pysähdyksiä. Seuraamiskaavio sisältää myös hitaan osuuden ja juoksuosuuden ilman käännöksiä ja pysähdyksiä. Kaavio ei sisällä käännöksiä paikallaan eikä askelia eri suuntiin.

Liikkumisnopeudessa normaalin käynnin, hitaan käynnin ja juoksuosuuksien välillä tulee olla selvä ero.

Suoritusohje:

Seuraaminen kuvataan yleisissä ohjeissa tarkemmin. Katso §27–32, joissa on suoritusohjeita ja § 63, jossa on arvosteluohjeita.

Koiran tulee seurata halukkaasti ohjaajan vasemmalla sivulla, koiran lapa ohjaajan polven kohdalla ja rintamasuunta ohjaajan mukaisena. Koiran ja ohjaajan väliin tulee jäädä pieni, mutta kuitenkin havaittava väli. ”Seuraa”-käskyn saa toistaa liikkeelle lähdeettäessä ja nopeutta muutettaessa. Pysähdyttäessä koiran tulee istuutua perusasentoon ilman erillistä käskyä.

Ohjaajan tulee liikkua luonnollisesti liikkeen aikana. Liikkumisnopeuksissa normaalin käynnin, hitaan käynnin ja juoksuosuuksien välillä tulee olla selvät erot.

Ohjaaja voi valita tekeekö täyskäännökset vasemmalle vai oikealle. Nk. ”saksalainen täyskäännös vasemmalle” on myös hyväksytty, ts. koira kiertää ohjaajan ympäri oikealta puolelta ja tekee käännöksen pysyen hyvin ohjaajan vieressä.

Arvosteluohje:

Yleisissä ohjeissa kuvataan seuraamisen suoritusta ja arvostelua tarkemmin. Kts kohdat § 27–32 ja § 63. Näitä tulee noudattaa, mutta tulee myös ottaa huomioon arvostelussa, että kyse on alokasluokasta.

Arvostelussa on otettava huomioon kokonaisuus. Kaikenlainen poikkeaminen toivotusta ihannesuorituksesta, kuten vinkuminen, haukkuminen, hyppiminen, leikkiminen, hidastelu ja edistäminen sekä vinot seuraamis- ja perusasennot, alentavat arvosanaa. Arvosanaa alennetaan, mikäli koira seuraa liian tiivisti /liian lähellä ohjaajaa. Arvosanaa alennetaan enemmän, mikäli koira häiritsee tai estää ohjaajan liikkumista. Ohjaajaan nojaaminen tai törmääminen ovat virheitä. Ylimääräiset käskyt tulee huomioida arvosanassa.

Vinot perusasennot alentavat arvosanaa (1–3):lla ja, mikäli koira ei tee yhtään perusasettoa, on arvosana korkeintaan 7.

Hidastaminen ja pysähtyminen ennen tai jälkeen käännöksiä tai käännösten aikana alentavat arvosanaa.

Liike hylätään, jos

- *koira toistamiseen jää selvästi jälkeen ohjaajasta/pysähtyy,*
- *koira jättää ohjaajan tai karkaa ohjaajan luota,*
- *koira seuraa suurimman osan matkasta yli metrin päässä toivotusta seuraamispaikasta,*
- *koira seuraa luonnottomassa asennossa.*

ALO – 3 Maahanmeno seuraamisen yhteydessä

Kerroin 2

Käskyt: Seuraa – maahan – istu

Kuvaus:

Koiran tulee seurata ohjaajaa taluttimetta liikkeenohjaajan ohjeiden mukaan ja mennä käskystä maahan ohjaajan jatkaessa matkaa kohti noin 20 metrin päässä olevaa merkkikartiota. Kaikki liikkeen vaiheet, lukuun ottamatta kartiolla/merkillä tehtävää täyskäännöstä, tehdään liikkeenohjaajan luvalla.

Suoritusohje:

Ohjaaja ja koira etenevät normaalivauhtia suoraa linjaa aloituspaikalta. Noin 10 metrin jälkeen ohjaaja käskää koiran maahan itse pysähtymättä. Ohjaaja jatkaa kulkuaan noin 10 metriä ja kääntyy koiraan kohti. Noin kolmen sekunnin kuluttua ohjaaja palaa koiran viereen ja käskää sen perusasentoon.

Arvosteluohje:

Jättöliikkeissä arvosanan alennus väärästä asennosta on eri kuin muissa liikkeissä. ALO- (ja AVO-) luokissa väärä asento hylkää liikkeen. Mahdollinen lisäkäskey, joka tulee antaa välittömästi (max. 2 askelta), alentaa arvosanaa 1:llä.

Käsimerkin käyttö tehosteena ja vartaloavut alentavat arvosanaa (1–5):llä. Maahanmenon hitaus ja rintamasuunnan vinous alentavat arvosanaa (1–4):llä. Koiran liikkuminen käskyn jälkeen alentaa arvosanaa (1–5):llä. Jos koira nousee istumaan tai seisomaan ennen kuin ohjaaja on kääntynyt koiraan päin, on arvosana korkeintaan 5. Jos koira nousee istumaan tai seisomaan ennen kuin ohjaaja palaa koiran viereen, korkein mahdollinen arvosana on 8.

Mikäli koira heti ohjaajan kääntymistä vaihtaa asentoon, voi arvosanaksi antaa korkeintaan 7. Mikäli se siirtyy paikaltaan tai tulee vastaan 1 x mittansa, korkein mahdollinen arvosana on 5. Puutteellinen seuraaminen alentaa arvosanaa (1–2):lla.

Liike hylätään, jos

- koira pysähtyy ennen käskyä,
- ohjaaja pysähtyy ennen käskyn antamista tai käskyn antamisen yhteydessä,
- väärä asento, koira ei käy maassa,
- koira liikkuu käskyn jälkeen yli yhden oma mittansa ennen kuin ohjaaja on kääntynyt,
- koira tulee vastaan yli yhden oma mittansa.

ALO – 4 Luoksetulo**Kerroin 3**

Käskyt: Paikka – tänne (– sivulle)

Kuvaus:

Koiran tulee jäädä perusasentoon aloituspaikkaan ja tulla ohjaajan eteen tai sivulle kutsusta. Kaikki vaiheet, lukuun ottamatta ohjaajan kääntymistä kartiolla / merkillä, tehdään liikkeenohjaajan luvalla.

Suoritusohje: Ohjaaja jättää koiran istumaan ja kävelee noin 15 metriä osoitettuun paikkaan (kartion/merkin luo) ja kääntyy koiraan kohti. Ohjaaja kutsuu koiran luokseen eteen tai perusasentoon. Ohjaaja voi liittää kutsuun myös koiran nimen, mutta nimi ja käskey on annettava nopeasti peräkkäin niin, ettei niistä muodostu kahta erillistä käskyä.

Arvosteluohje:

Koiran tulee noudattaa kutsua halukkaasti. Koiran tulee liikkua ripeästi, vähintään ripeää ravia, ja säilyttää sama askellaji. Haluton luoksetulo on merkittävä virhe. Koiran rotu ja rakenne tulee huomioida nopeutta arvosteltaessa.

Mikäli koira nousee seisomaan tai istumaan tai siirtyy paikaltaan alle oman mittansa verran vaihtamatta asentoaan ennen kutsua, korkein mahdollinen arvosana on 8. Mikäli koira nousee seisomaan ja liikkuu alle mittansa verran, korkein mahdollinen arvosana on 7. Mikäli koira siirtyy paikaltaan yli yhden mittansa ennen kutsua, suoritus hylätään (=0).

Mikäli koira noudattaa vasta toistettua kutsua, korkein mahdollinen arvosana on 8.

Mikäli ohjaaja poistuu koiran luota juosten, arvosanaa alennetaan 2:lla. Varaslähdöstä arvosanaa alennetaan (2–4):llä. Haluton luoksetulo alentaa arvosanaa (2–5):llä.

Jos koira törmää ohjaajaan, arvosanaa alennetaan (2–3):lla.

Liike hylätään, jos

- koira ei noudata toistakaan kutsua.
- koira liikkuu lähtöpaikalta yli oman mittansa ennen kutsua.

ALO – 5 Noutoesineen pitäminen

Kerroin 2

Käskyt: Pidä – irti

Suoritusohje:

Liikkeen kaikki vaiheet tehdään liikkeenohjaajan luvalla. Noutoesinettä pitäessään koira on joko perusasennossa ohjaajan vieressä tai istuu ohjaajan edessä. Ohjaaja ilmoittaa, kumpaa menettelyä hän noudattaa. Jos koira suorittaa liikkeen ohjaajan edessä, ohjaaja siirtyy koiran eteen. Liikkeessä käytetään ohjaajan omaa tai järjestäjän varaamaa puista noutoesinettä. Liikkeenohjaaja ilmoittaa ”Liike alkaa” ja ojentaa ohjaajalle noutoesineen. Ohjaaja antaa liikkeenohjaajan käskystä noutoesineen koiralle. Koira ottaa esineen ja pitää sitä suussa noin 5 sekuntia. Liikkeenohjaaja ilmoittaa ”Käsky” ja ohjaaja käskee koiran irrottamaan otteensa noutoesineestä. Liikkeenohjaaja ilmoittaa ”Liike päättyy”. Koiran ei tarvitse siirtyä perusasentoon sivulle.

Mikäli koira pudottaa noutoesineen, ei koiran tarvitse sitä nostaa, eikä noutoesinettä anneta koiralla takaisin. Ohjaaja nostaa noutoesineen ja luovuttaa sen liikkeenohjaajalle.

Liikkeenohjaaja ilmoittaa ”Liike päättyy”.

Arvosteluohje:

Arvosanaan vaikuttaa koiran halukkuus tarttua noutoesineeseen. Jos koira tarttuu noutoesineeseen ennen käskyä, korkein mahdollinen arvosana on 8.

Jos koira pudottaa esineen ennen irrotuskäskyä, arvosanaa alennetaan (3–5):llä.

Jos koira vaihtaa asentoa, korkein mahdollinen arvosana on 8.

Esineen pureskelu tai sillä leikittely, voimakkuudesta riippuen, alentaa arvosanaa (1–5):llä.

Mikäli esine putoaa luovutuksen yhteydessä, korkein mahdollinen arvosana on 8.

Mikäli koira ei heti käskystä irrota ja luovuta noutoesinettä, alennetaan arvosanaa (2–5):llä.

Jos koira poistuu noutoesineen saatuaan paikaltaan, mutta se saadaan yhdellä kutsulla palaamaan noutoesineen kanssa perusasentoon tai ohjaajan eteen, korkein mahdollinen arvosana on 6. Jos koira ei tule kutsusta luokse, liike hylätään.

Liike hylätään, jos

- koira ei suostu ottamaan esinettä toisellakaan käskyllä,
- koira poistuu ohjaajan luota esineen kanssa, eikä sitä saada yhdellä kutsulla tulemaan esineen kanssa takaisin perusasentoon tai ohjaajan eteen,
- koira ei luovuta noutoesinettä toisellakaan irrotuskäskyllä.

ALO – 6

Kauko-ohjaus

Kerroin 2

Käskyt:

Maahan (– paikka) – istu– maahan– istu

Asennonvaihtokäskyihin saa liittää samanaikaisen käsimerkin. Käsimerkeissä voi käyttää yhtä tai molempia käsiä.

Kuvaus:

Aloituspaikeen rajalinja, jonka eteen ohjaaja jättää koiran, on kahden merkin välinen kuvitteellinen jana, jonka pituus on noin 1–1,2 m. Koiran tulee vaihtaa asentoa kaksi kertaa (istu – maahan) ohjaajan käskyjen mukaisesti, ja sen tulee pysyä alkuperäisellä paikallaan.

Liikkeenohjaaja osoittaa ohjaajalle asennonvaihtojen järjestyksen käsimerkkien, kirjallisten tai kuvallisten näyttötaulojen tai elektronisen näyttötaulun avulla. Liikkeenohjaajan tulee seistä noin 3–5 metriä koirasta ja siten, että hän ei näe koiraa asennonvaihtokehotuksia näyttäessään ja antaa uusi asennonvaihtokehotus noin 3 sekunnin välein.

Suoritusohje:

Liikkeen kaikki vaiheet tehdään liikkeenohjaajan luvalla. Ohjaaja kääntää koiransa maahan siten, että aloituspaikalla rajalinja on koiran takana (tangeeraa koiraa). Ohjaaja jättää koiran ja siirtyy osoitettuun paikkaan noin 2 metrin etäisyydelle koirasta ja kääntyy koiraan päin. Koiran pitää vaihtaa asentoaan kaksi kertaa ohjaajan käskyjen mukaisesti ja sen tulee pysyä alkuperäisellä paikallaan. Asennonvaihtojen järjestys on istu – maahan ja viimeinen asennonvaihtokäsky on näin ollen ”maahan”.

Viimeisen ”maahan”- käskyn jälkeen ohjaaja palaa koiransa viereen ja kääntää sen perusasentoon.

Arvosteluohje:

Arvostelussa painotetaan koiran asennonvaihtojen nopeutta, asentojen selkeyttä ja sitä miten hyvin koira pysyy kussakin asennossa sekä sitä, miten hyvin se pysyy alkuperäisellä paikallaan. Hyväksytyyn suoritukseen vaaditaan, että koira ei liiku yhteensä enempää kuin oman mittansa aloituspaikasta mihinkään suuntaan. Koiran liikkumat matkat lasketaan yhteen (eteen- ja taaksepäin, sekä sivusuuntaan jne.). Jos koira liikkuu yhden mittansa, korkein mahdollinen arvosana on 5.

Jos koira jättää suorittamatta toisen asennonvaihdon, korkein mahdollinen arvosana on 6.

Jos koira nousee istumaan tai seisomaan ennen kuin ohjaaja palaa koiran viereen, korkein mahdollinen arvosana on 8.

Kolmas käsky asennonvaihtoon on sallittu, mutta tätä asentoa ei hyväksytä. Ensimmäinen asennonvaihdon yhteydessä annettava lisäkäskey alentaa arvosanaa 2:llä. Seuraavassa asennonvaihdossa tarvittavat lisäkäskey alentaa arvosanaa 1:llä.

Ohjaajan korostetut suulliset käskey ja korostetut tai pitkäkestoiset käsimerkit ja vartaloavut alentavat arvosanaa. Eriaikaiset suullinen käskey ja käsimerkki alentavat arvosanaa.

Liike hylätään, jos

- koira ei suorita kumpaakaan asennonvaihtoa,
- koira liikkuu paikaltaan yli oman mittansa yhteensä,
- koira ei ole noudattanut kauko-ohjausta aloitettaessa kolmattakaan ”istu” -käskeyä.

ALO – 7

Estehyppy

Kerroin 2

Käskey: Paikka – hyppy (– sivulle)

Kuvaus:

Avonaisen hyppyesteen molemmin puolin merkitään kahden metrin ja neljän metrin etäisyydet esteestä. Esteen tulee olla kohdassa 23.2.3 kuvatun mukainen. Esteen korkeuden tulee olla noin koiran säkäkorkeus. Maksimikorkeus on kuitenkin 50 cm. Esteen rima ei saa olla kiinteästi asennettu vaan sen tulee pudota, jos koira selkeästi koskettaa siihen hypätessään.

Suoritusohje:

Liikkeen kaikki vaiheet tehdään liikkeenohjaajan luvalla. Ohjaaja saa valita liikkeen aloituspaikan esteen edestä, noin 2–4 metrin päässä esteestä. Liike alkaa, kun ohjaaja on aloituspaikassa ja koira perusasennossa. Ohjaaja jättää koiran istumaan, kävelee esteen toiselle puolelle valitsemalleen etäisyydelle esteestä (2–4 metrin väliltä), kääntyy koira kohti ja kutsuu koiran hyppäämään esteen yli.

Koiran tulee kutsusta hypätä esteen yli ja tulla perusasentoon.

Arvosteluohje:

Arvostelussa painotetaan koiran halukkuutta noudattaa käskeyä, koiran tempoa ja siirtymistä lyhintä reittiä ohjaajan viereen perusasentoon. Mikäli ”hyppy” käskey toistetaan, alennetaan arvosanaa 1:llä. Kolmas käskey hylkää liikkeen. Mikäli koira ennakoi ”hyppy” käskeyä arvosanaa alennetaan (2–3):lla. Jos koira koskettaa rimaa edes kevyesti tai jos koira pudottaa riman, korkein mahdollinen arvosana on 8. Liike hylätään, jos koira ponnistaa esteen päältä/päälle, kaataa esteen, tai rikkoo esteen.

Liike hylätään, jos

- koira ylittää esteen ennen liikkeen alkua
- koira toiminnallaan rikkoo/kaataa koko esteen

- *koira pudottaa riman ennen kuin se hyppää esteen*
- *koira yrittää ponnistaa esteen päältä*
- *este kaatuu koiran törmäyksen takia*
- *koira alittaa tai kiertää esteen.*

ALO – 8 Kokonaisvaikutus

Kerroin 2

Arvosteluohje:

Kokonaisvaikutusta arvosteltaessa kiinnitetään huomiota koiran halukkuuteen työskennellä ja totella käskyjä. Tarkkuus ja täsmällisyys ovat tärkeitä, samoin ohjaajan ja koiran luonnollinen liikkuminen. Saavuttaakseen korkean arvosanan koiran ja ohjaajan tulee työskennellä yhdessä (tiiminä), näyttää siltä, että he pitävät yhteisestä työskentelystä ja osoittaa hyvää urheiluhenkeä. Toiminta sekä liikkeiden aikana että liikkeiden välillä vaikuttaa kokonaisvaikutuksen arvosanaan.

Mikäli koira ei ole hallinnassa ja poistuu ohjaajan luota liikkeiden aikana tai niiden välissä (edes kerran), mutta pysyy kehän sisäpuolella ja palaa ohjaajan luo kutsusta (korkeintaan kaksi), korkein mahdollinen arvosana on 7.

Mikäli koira poistuu kerran kehästä, mutta palaa kutsusta (korkeintaan kaksi kutsua), kokonaisvaikutuksen korkein mahdollinen arvosana on 5.

Mikäli koira tekee tarpeensa kehässä, kokonaisvaikutus on hylätty.

Huomaa, että korkeampaa arvosanaa ei voi antaa kokonaisvaikutuksesta, mikäli koira on tehnyt sellaisia virheitä, joissa ylin mahdollinen arvosana on määritelty. Tämä koskee myös tilanteita, joissa useampi tuomari arvostelee kokonaisvaikutuksen ja tuomareiden antamien kokonaisvaikutusten keskiarvo lasketaan ja keskiarvo olisi korkeampi kuin ko. virheestä määritelty korkein mahdollinen arvosana.

25.2.2 Avoin luokka

AVO – 1 Paikalla istuminen 1 minuutti, ohjaajat näkyvissä Kerroin 3

Käskyt: Istu – paikka

Kuvaus:

Koirat tuodaan liikkeeseen kytkettynä. Talutin otetaan pois, kun koirat ovat liikkeen aloituspaikassa perusasennossa. Talutin laitetaan koiralta näkymättömiin, mutta sille tulee jättää kaulain. Ryhmässä tulee olla vähintään kolme, mutta ei enempää kuin kuusi koira.

Koirat komennetaan istumaan, ne jätetään ja niiden luokse palataan liikkeenohjaajan luvalla. Koirien tulee istua paikallaan 1 minuutin ajan ohjaajien ollessa näkyvissä noin 15 metrin päässä.

Suoritusohje:

Liike alkaa, kun kaikki ryhmän ohjaajat seisovat rivissä noin 3 metrin välein koirat perusasennossa ja kytkemättöminä. Liikkeenohjaaja ilmoittaa ”Liike alkaa – jätetään koirat” Ohjaajat siirtyvät yhtä aikaa noin 15 metrin päähän koirista (kehän laidalle) ja kääntyvät koiriaan kohti.

Yhden minuutin (1 min) jälkeen ohjaajat siirtyvät koiriensa taakse. Ohjaajat ohittavat koiransa noin 0,5 metrin etäisyydeltä koiran jäädessä ohjaajan vasemmalle puolelle ja asettuvat seisomaan noin 3 metriä koiransa taakse rintamasuunta koiraa kohti. Luvan saatuaan ohjaajat siirtyvät koiriensa viereen. Liike päättyy, kun ohjaajat ovat palanneet koiriensa luo ja liikkeenohjaaja on ilmoittanut ”Liike päättyy – Kiitos”. Yhden minuutin aika alkaa siitä, kun kaikki ohjaajat ovat siirtyneet 15 metrin päähän ja kääntyneet kohti koiria.

Arvosteluohje:

Liike hylätään, jos koiraa ei saada perusasentoon (kaksi ”istu” käskyä), koira nousee seisomaan, asettuu makaamaan tai liikkuu enemmän kuin mittansa verran. Jos koira menee maahan tai nousee seisomaan sen jälkeen, kun 1 min on kulunut ja ohjaajat on käsketty menemään koiriensa taakse, korkein mahdollinen arvosana on 6.

Kaikenlainen koiran liikkuminen alentaa arvosanaa. Rauhattomuus, kuten painon siirtäminen puolelta toiselle tai jalalta toiselle, alentaa arvosanaa. Koira saa liikuttaa päätään ja katsoa ympärilleen sekä osoittaa kiinnostusta, mikäli kehässä tai sen ulkopuolella on häiriötä tai kuuluu ääniä. Tämän ei kuitenkaan tulisi vaikuttaa rauhattomuudelta tai levottomuudelta.

Vinkuminen ja haukkuminen alentavat selvästi arvosanaa. Jos koira haukahtaa pari kertaa, arvosanaa alennetaan (1–2):lla. Jos koira haukkuu useamman kerran / useamman jakson, arvosanaa alennetaan enemmän. Jos haukkuminen on lähes jatkuvaa, liike hylätään. Sama koskee vinkumista.

Mikäli koira nousee liikkeen aikana ja lähestyy toista koiraa siten, että se voi häiritä toisen koiran suoritusta tai aiheuttaa tappelun, tulee liike keskeyttää ja järjestää uudelleen ilman häiriön aiheuttanutta koiraa. Häiriön aiheuttaneen koiran koesuoritus hylätään, eikä se saa jatkaa koetta. Katso sääntöjen (A) kohta 11.2 ja 11.5 sekä järjestämisohjeiden (B1) kohta 21.

Liike hylätään, jos

- *koiraa ei aloituspaikassa saada perusasentoon toistetullakaan käskyllä,*
- *koira haukkuu tai vinkuu häiritsevästi lähes koko liikkeen ajan,*
- *koira nousee seisomaan tai asettuu makaamaan ennen kuin aika on täysi,*
- *koira liikkuu paikaltaan enemmän kuin oman mittansa ennen kuin aika on täysi.*

AVO – 2 Seuraaminen

Kerroin 4

Käskyt: Seuraa

Suoritusohje:

Yleisissä ohjeissa kuvataan seuraamisen suoritusta ja arvostelua. (Katso yleisiä suoritusohjeita §27-32 ja arvosteluohjeita §63)

Koiran tulee seurata ohjaajaa taluttimetta. Kaikki liikkeen vaiheet tehdään liikkeenohjaajan luvalla ja ohjeiden mukaan.

Seuraamisen tavoitteena on, että koira seuraa ohjaajan vasemmalla sivulla halukkaasti, aktiivisesti ja pitäen kontaktia ohjaajaan. Koiran ja ohjaajan tulee liikkua yhdensuuntaisesti. Koiran tulee seurata lapa ohjaajan polven kohdalla ja sen rintamasuunnan tulee olla sama kuin ohjaajan (ohjaajan kulkusuunnan), sen tulee säilyttää sijaintinsa ja pienen etäisyyden ohjaajaan koko seuraamisliikkeen ajan. Ohjaajan ja koiran tulee liikkua luonnollisesti.

Ohjaaja voi valita tekeekö täyskäännökset vasemmalle vai oikealle. Nk. ”saksalainen täyskäännös vasemmalle” on myös hyväksytty, ts. koira kiertää ohjaajan ympäri oikealta puolelta, kunhan koira tekee käännöksen tiiviisti ohjaajan vieressä pysyen.

Avo-luokan seuraamiskaavio sisältää kävelyosuudessa käännöksiä oikeaan ja vasempaan sekä täyskäännöksiä ja pysähdyksiä. Seuraamiskaavio sisältää myös juoksuosuuden, mutta käännökset tehdään vain oikeaan. Liikkumisnopeudessa normaalin käynnin ja juoksuosuuksien välillä tulee olla selvä ero. Kaavioon kuuluu myös 2–3 askelta eteen- ja taaksepäin. Kaikkien luokkaan osallistuvien koirien tulee tehdä sama seuraamiskaavio.

”Seuraa”-käskyn saa toistaa liikkeelle lähdetessä ja nopeutta muutettaessa. Pysähdyttäessä koiran tulee istuutua perusasentoon ilman erillistä käskyä.

Aikaehdotus: Noin 1 minuutti. Tulee huomioida, että jotkut rodut/ohjaajat suorittavat kaavion hitaammin tai nopeammin, vaikka kaavio/etäisyydet ovat samanlaiset kaikille.

Arvosteluohje:

Yleisissä ohjeissa kuvataan seuraamisen suoritusta ja arvostelua tarkemmin. Kts § 27–32 ja § 63. Näitä tulee noudattaa, mutta myös luokka tulee ottaa huomioon arvostelussa.

Liike hylätään, mikäli koira jättää ohjaajan tai seuraa ohjaajaa suurimman osan matkasta yli puolen metrin päässä toivotusta seuraamispaikasta. Mikäli ohjaaja ja koira liikkuvat hitaasti (normaalissa käynnissä tai juoksussa), arvosanaa alennetaan (2–4):llä. Jätättäminen on suuri virhe ja alentaa arvosanaa (2–5):llä.

Kontaktin puute ja ylimääräiset käskyt ovat virheitä. Koiran vino seuraamisasento ja poikittaminen alentavat arvosanaa noin (1–3):lla. Hidastaminen ja pysähtyminen ennen käännöksiä tai niiden aikana tai käännösten jälkeen alentavat arvosanaa.

Koiran (ja ohjaajan) liikkumisen tulee seuraamisessa olla luonnollista. Luonnottomat koiran asennot ja liioittelu ovat suuria virheitä. Tämä koskee myös ohjaajaa. Nämä voivat jopa hylätä suorituksen.

Koiran ja ohjaajaan välisen etäisyyden tulee olla selkeä. Arvosanaa alennetaan, mikäli koira seuraa hyvin lähellä ohjaajaa/hyvin tiiviisti, ja vielä enemmän, jos koira häiritsee tai estää

ohjaajan liikkumista. Ohjaajaan nojaaminen tai törmäminen ovat suuria virheitä, ja arvosanaa tulee näistä alentaa huomattavasti.

Liike hylätään, jos

- koira jättää ohjaajan,
- koira seuraa suurimman osan matkasta yli puolen metrin päässä toivotusta seuraamispaikasta,
- koira seuraa luonnottomassa asennossa,
- koira törmää ohjaajaan/ohjaaja törmää koiraan useasti seuraamisen aikana.

AVO – 3 Pysähtyminen (seiso/istu/maahan) seuraamisen yhteydessä Kerroin 3

Käskyt: Seuraa – seiso/istu/maahan – istu

Kuvaus :

Tuomari päättää, minkä kolmesta asennosta, seiso/istu/maahan, koiran tulee tehdä. Tuomari/liikkeenohjaaja ilmoittaa asennon ohjaajille ennen kokeen / koeluokan alkamista. Asento on sama kaikille avoimen luokan kilpailijoille.

Suoritusohje:

Kaikki liikkeen vaiheet, lukuun ottamatta kartiolla/merkillä tehtävää täyskäännöstä, tehdään liikkeenohjaajan luvalla.

Ohjaaja ja koira etenevät normaalivauhtia suoraa linjaa aloituspaikalta. Noin 10 metrin jälkeen ohjaaja käskee, pysähtymättä itse, koiran seisomaan/istumaan/maahan ja koiran tulee tehdä haluttu asento välittömästi. Toistettu seiso/istu/maahan käsky hylkää liikkeen.

Ohjaaja jatkaa kulkuaan noin 10 metriä kohti kääntymispaikkaa (paikka merkitään). Ohjaaja kääntyy (itsenäisesti) koira kohti ja pysähtyy. Noin kolmen sekunnin kuluttua ohjaaja kävelee kohti koira, ohittaen sen noin 0,5 metrin etäisyydeltä siten, että koira jää ohjaajan vasemmalle puolelle ja siirtyy noin 1–2 metriä koiran taakse, kääntyy ympäri ja palaa koiran viereen sekä käskee koiran perusasentoon.

Arvosteluohje:

Jättöliikkeissä arvosanan alennus väärästä asennosta on eri kuin muissa liikkeissä.

Avo-luokassa väärä asento hylkää liikkeen. Jotta liike voidaan hyväksyä, on asennon oltava oikea, eikä koira saa liikkua yli oman mittansa vertaa käskyn jälkeen. Liike hylätään myös, jos koira kävelee yli mittansa verran ohjaajaa vastaan tai lähtee ohjaajan mukaan, kun hän ohittaa koiran, ja tällöin liikkuu yli mittansa. Jos koiran liikkuma matka on yksi koiran mitta, korkein arvosana on 5.

Mikäli ohjaaja vaihtaa tempoa / hidastaa/ /kiihdyttää vauhtia ennen käskyä, korkein mahdollinen arvosana on 8. Käsimerkit ja kehonkieli pysähtymiskäskyn yhteydessä ovat vakavia virheitä ja alentavat arvosanaa merkkien kestosta ja vahvuudesta riippuen (1–5):llä. Kts. myös yleiset arvosteluohjeet § 48. Mikäli koira vaihtaa oikean asennon ohjaajan käännettyä merkillä/kartiolla, voi arvosanaksi antaa korkeintaan 7.

Myös seuraaminen tulee huomioida arvostelussa. Huono seuraaminen alentaa arvosanaa (1–2):lla. Liikkuminen käskyn jälkeen, hitaasti pysähtyminen ja pysähtyminen vinoon asentoon ovat virheitä ja ne alentavat arvosanaa (1–4):llä. Jos ohjaaja palatessaan ohittaa koiran väärältä puolelta arvosanaa alennetaan 1:llä.

Liike hylätään, jos

- *koira pysähtyy ennen käskyä,*
- *ohjaaja pysähtyy ennen käskyn antamista tai käskyn antamisen yhteydessä,*
- *koira tarvitsee lisäkäskyn,*
- *koira pysähtyy väärään asentoon,*
- *koira vaihtaa oikean asennon väärään ennen kuin ohjaaja on tehnyt täyskäännöksen,*
- *koira liikkuu käskyn jälkeen yli 1 X mittansa missä tahansa vaiheessa, myös kun ohjaaja on jo palaamassa koiran luo/viereen.*

AVO – 4

Luoksetulo

Kerroin 4

Käskyt: Maahan – (paikka) – tänne – (sivulle)

Suoritusohje:

Koiran tulee jäädä makuulle aloituspaikkaan ja tulla ohjaajan eteen tai sivulle kutsusta. Kaikki vaiheet, lukuun ottamatta ohjaajan kääntymistä kartiolla / merkillä, tehdään liikkeenohjaajan luvalla.

Ohjaaja kääntää koiran maahan, jättää koiran ja kävelee 20–25 metriä osoitettuun suuntaan (kartion/merkin luo), kääntyy koiraan kohti ja kutsuu koiran luokseen, eteen istumaan tai perusasentoon. Ohjaaja voi liittää kutsuun myös koiran nimen, mutta nimi ja käsky on annettava nopeasti peräkkäin niin, ettei niistä muodostu kahta erillistä käskyä /sanaa.

Arvosteluohje:

Koiran tulee noudattaa kutsua halukkaasti. Koiran tulee liikkua ripeästi, vähintään ripeää ravia, ja säilyttää sama askellaji. Haluton luoksetulo on merkittävä virhe. Koiran rotu ja rakenne tulee huomioida nopeutta arvosteltaessa.

Mikäli ohjaaja poistuu koiran luota juosten, arvosanaa alennetaan 2:lla.

Mikäli koira nousee seisomaan tai istumaan tai siirtyy paikaltaan alle oman mittansa verran vaihtamatta asentoaan ennen kutsua, korkein mahdollinen arvosana on 8. Mikäli koira nousee seisomaan ja liikkuu alle mittansa verran, korkein mahdollinen arvosana on 7. Mikäli koira siirtyy paikaltaan yli yhden mittansa verran ennen kutsua, liike hylätään (=0).

Mikäli koira noudattaa vasta toistettua kutsua, korkein mahdollinen arvosana on 8. Kolmas kutsu hylkää liikkeen (=0).

Varaslähdöstä arvosanaa alennetaan (2–4):llä. Haluton luoksetulo alentaa arvosanaa (2–5):llä. Jos koira törmää ohjaajaan, arvosanaa alennetaan (2–3):lla.

Liike hylätään, jos

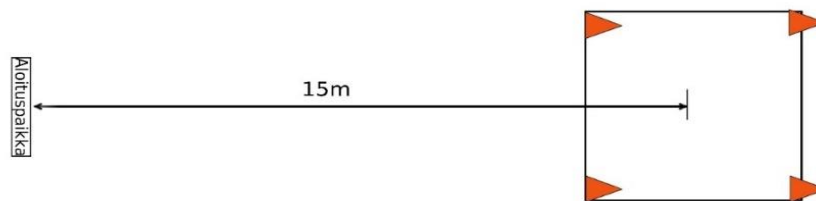
- koira ei noudata toistakaan kutsua
- koira liikkuu lähtöpaikalta yli oman mittansa ennen kutsua.

AVO – 5 Lähettäminen määrätyle paikalle ja maahanmeno**Kerroin 4**

Käskyt: Eteen – oikea/vasen– (seiso) – maahan – istu
Käsimerkkiä saa käyttää yhdessä suullisen käskyn kanssa, kun koira on etäällä ohjaajasta. Tämä koskee myös “seiso”- ja “maahan”-käskyjä.

Kuvaus:

Ruutu, jonka koko on 3 m x 3 m sijaitsee n. 15 m aloituspaikasta. Viidentoista metrin etäisyys on mitattuna aloituspaikasta ruudun keskipisteeseen. Ruutu merkitään kulmiin sijoitettavilla kulmamerkeillä kuten kartioilla, puolipalloilla tai vastaavilla, joiden korkeus on noin 10–15 cm. Ruudun sivut merkitään näkyvästi esimerkiksi nauhoilla, leveillä kalkkiviivoilla, teipeillä, tms. Nämä nauhat kulkevat kulmamerkkien/kartioiden alta niiden ulkoreunoja pitkin. (Kts. kuva) Ruudun reunojen etäisyyksien kehän reunasta tulee olla vähintään n. 3–5 m.

KUVA Liike AVO—5. Lähettäminen määrätyle paikalle. Ruudun merkitseminen on kuvattu kohdassa 23.3.3.

Suoritusohje:

Ennen liikkeen aloittamista ohjaajan tulee ilmoittaa tuomarille, aikooko hän kärkeä koiran ruudussa ensin seisomaan ja sitten maahan vai suoraan maahan.

Kaikki suorituksen vaiheet ja muut käskyt paitsi “seiso”- ja “maahan”-käskyt sekä lisäohjauskäskyt annetaan liikkeenohjaajan luvalla.

Koiran pitää noudattaa käskyjä. Jos koira käsketään ruudussa seisomaan, koiran tulee seistä ja jos se käsketään suoraan maahan, sen tulee mennä maahan välittömästi.

Arvosanaa alennetaan, jos koira toimii itsenäisesti ts. ohjaajan on annettava “seiso”- ja/tai “maahan”-käskyt ruudussa.

Ohjaaja lähettää koiran aloituspaikalta kohti ruutua. Koiran tulee liikkua ruutua kohti suoraviivaisesti ja mennä ruutuun sen etureunasta.

Kun koira on ruudussa, ohjaaja kärkee koiran joko seisomaan ja sitten maahan tai suoraan maahan. Jos koira käsketään seisomaan, seisomisasennon tulee olla selkeä ja vakaa (noin 3 s)

ennen kuin ohjaaja antaa ”maahan”- käskyn. Ohjaaja antaa ”seiso”- ja ”maahan”-käskyt itsenäisesti.

Ohjaaja kävelee koiran viereen ja käskee koiran perusasentoon.

Ohjaajan ei pidä liikkeen aikana käyttää enempää kuin neljä käskyä, jolloin yksi näistä neljästä käskystä on ”seiso” käsky ruudussa. Vaihtoehtoisesti ohjaaja voi käskeä koiran suoraan maahan, kun koira on ruudussa ja käyttää näin yhteensä vain kolme käskyä. Mikäli ohjaaja käyttää enemmän kuin neljä/kolme käskyä, arvosanaa alennetaan. Jos koira tarvitsee lisäohjauksia, niihin saa liittää käsimerkin.

Arvosteluohje:

Arvostelussa painotetaan koiran halukkuutta noudattaa käskyjä, koiran ripeää ja suoraviivaista liikkumista.

Suuntien näyttäminen koiralle (esim. ruutu) tai koiraan koskeminen liikkeen aloituspaikalla (myös ennen kuin liike on alkanut), johtavat liikkeen hylkäämiseen. Yksi kämmenkosketus sallitaan ennen aloitusta. Tämä tarkoittaa, että koira koskettaa ohjaajan kämmentä, eikä päinvastoin, eikä tämä ei saa vaikuttaa siltä, että koiralle osoitetaan paikkoja tai suuntia.

Jos ohjaaja liikkuu (askeltaa/liikuttaa jalkojaan) käskyjä antaessaan, liike hylätään. Jos ohjaaja käyttää ylimääräistä vartaloapua, korkein mahdollinen arvosana on 8.

Käsimerkit sallitaan vain ohjauksien yhteydessä, kun koira on etäällä ohjaajasta ja koira pitää ohjata ruutuun uudelleen. Käsimerkin käyttäminen koiran ollessa ohjaajan vieressä alentaa arvosanaa 2:lla.

Jos koira liikkuu hitaasti tai erittäin hitaasti, korkein mahdollinen arvosana on noin 7–8.

Jos koira toimii itsenäisesti, esimerkiksi pysähtyy matkalla ruutuun tai ruudussa ilman käskyä, arvosanaa alennetaan 3:lla.

Jos koira istuu tai menee maahan ruudun ulkopuolella, sitä ei voi uudelleenohjata ruutuun, ja liike on hylätty.

Mikäli ohjaaja käyttää liikkeessä enemmän kuin neljä käskyä (seiso käsky mukaan lukien) /enemmän kuin kolme käskyä, arvosanaa alennetaan. Ylimääräisten ohjauksien vaikutus arvosanaan riippuu käskyjen voimakkuudesta ja koiran halukkuudesta noudattaa käskyjä. Arvosanaa alennetaan (1–2):lla / ylimääräinen ohjauksikäsky.

Ruutu

Jos koira menee ruutuun sen sivusta tai takaa, arvosanaa alennetaan (½ –1):lla.

Hyväksytyyn suoritukseen vaaditaan, ettei mikään osa koirasta ole ruudun rajausnauhojen ulkopuolella. Häntä saa olla rajausnauhojen ulkopuolella.

Jos koira pysäytetään käskystä (seisomaan) ja se pysähtyy ruudun läheisyyteen tai rajalle ja koiraa pitää uudelleenohjata ruutuun, uusi "seiso"-käsky pitää antaa ruudussa ennen "maahan"-käskyä, mikäli koiran käskytykseksi on ilmoitettu seiso-maahan. Mikäli koiran on tarkoitus mennä suoraan maahan ruudussa, maahan käsky annetaan uudelleenohjauksen jälkeen. Molemmissa tapauksissa arvosanaa alennetaan 2:lla, edellyttäen että koiran toimii heti käskyt saatuaan ja asennot ovat selkeät.

Jos koira ohjaajan käskystä pysähtyy ruudussa, mutta väärän asennon (eri asennon, kuin ohjaaja on ilmoittanut), arvosanaa alennetaan 2:lla. Jos seisomisasento ei ole selkeä ja vakaa, alennetaan arvosanaa (1–2):lla.

Jos koira toimii itsenäisesti ruudussa, esimerkiksi pysähtyy tai menee maahan ilman käskyä, arvosanaa alennetaan 3:lla.

Liike hylätään, jos koira poistuu ruudusta ennen liikkeen päättymistä. Jos koira liikkuu tai ryömii ruudussa tai se haistelee, arvosanaa alennetaan (1–3):lla.

Jos koira vaihtaa asentoa ennen ohjaajan saapumista sen luo, arvosanaa alennetaan (2–3):lla. Mikäli koira nousee istumaan tai seisomaan ennen käskyä, ohjaajan palattua koiran viereen, korkein mahdollinen arvosana on 8.

Toistettu "seiso" käsky tai "maahan" käsky, alentaa arvosanaa 1:llä. Liike hylätään, jos edes yksi näistä käskyistä annetaan kolmannen kerran.

Liike hylätään, jos

- *koiraa suunnataan kohti ruutua tai sille näytetään ruutu tai suuntia ennen liikettä*
- *koiraa kosketaan aloituspaikassa (yksi kämmenkosketus on sallittu)*
- *ohjaaja liikkuu (askeltaa/liikuttaa jalkojaan) käskyjä antaessaan*
- *koira istuu tai menee maahan ruudun ulkopuolella*
- *koira ei ole kokonaan ruudussa (häntä saa olla ulkopuolella)*
- *koira poistuu ruudusta ennen liikkeen päättymistä*
- *koira ei noudata toistettuakaan "seiso" tai "maahan" käskyä.*

AVO – 6

Kauko-ohjaus

Kerroin 4

Käskyt:

Maahan (– paikka) – istu– maahan – istu– maahan – istu

Asennonvaihtokäskyihin saa liittää samanaikaisen käsimerkin. Käsimerkeissä voi käyttää yhtä tai molempia käsiä.

Kuvaus:

Aloituspaikan rajalinja, jonka eteen ohjaaja jättää koiran, on kahden merkin välinen kuvitteellinen jana, jonka pituus on noin 1 m. Koiran tulee vaihtaa asentoa neljä kertaa (istu – maahan – istu – maahan) ohjaajan käskyjen mukaisesti, ja sen tulee pysyä alkuperäisellä paikallaan.

Liikkeenohjaaja osoittaa ohjaajalle asennonvaihtojen järjestyksen kirjallisten tai kuvallisten näyttötaulujen avulla tai elektronisen näyttötaulun avulla. Liikkeenohjaajan tulee seistä noin 3–5 metriä koirasta ja siten, että hän ei näe koiraan asennonvaihtokehotuksia näyttäessään ja antaa uusi asennonvaihtokehotus noin 3 sekunnin välein.

Suoritusohje:

Ohjaaja käskee koiransa maahan siten, että aloituspaikalla rajalinja on koiran takana (tangeeraa koira). Ohjaaja jättää koiran ja siirtyy osoitettuun paikkaan noin 5 metrin etäisyydelle koirasta ja kääntyy koiraan päin. Koiran tulee vaihtaa asentoa neljä kertaa (istu/maahan) ohjaajan käskyjen mukaisesti ja sen tulee pysyä alkuperäisellä paikallaan. Asennonvaihtojen järjestys on aina istu-maahan-istu-maahan. Viimeinen asennonvaihtokäsky on ”maahan”.

Liikkeenohjaaja antaa asennonvaihtokehotukset noin 3 sekunnin välein.

Ohjaajan pitää käyttää suullisia käskyjä. Kun ohjaaja on etäällä koirasta, hän voi käyttää käsimerkkejä suullisten käskyjen kanssa, mutta käsimerkkien on oltava lyhyitä ja ne on annettava samanaikaisesti suullisten käskyjen kanssa. Viimeisen ”maahan” -käskyn jälkeen ohjaaja palaa koiransa viereen ja käskee sen perusasentoon.

Arvosteluohje:

Arvostelussa painotetaan koiran asennonvaihtojen nopeutta, asentojen selkeyttä ja sitä, miten hyvin koira pysyy kussakin asennossa ja miten hyvin se pysyy alkuperäisellä paikallaan.

Hyväksytyyn suoritukseen vaaditaan, ettei koira liiku yhteensä enempää kuin oman mittansa aloituspaikasta mihinkään suuntaan. Jos koira liikkuu yhden mittansa, korkein mahdollinen arvosana on 6. Koiran liikkumat matkat lasketaan yhteen (eteen- ja taaksepäin sekä sivusuuntaan, jne.).

Mikäli ohjaaja joutuu antamaan lisäkäskyn asennonvaihdon yhteydessä, arvosanaa alennetaan seuraavasti:

Ensimmäisellä kerralla, kun asennonvaihtoon on annettava lisäkäsky, arvosanaa alennetaan 2:lla. Seuraavan kerran, kun asennonvaihto vaatii lisäkäskyn, on arvosanan alennus lisäkäskystä vain 1. Kolmas käsky asennonvaihtoon on sallittu, jos tämä onnistuu ajan puitteissa, jotta seuraava asento voidaan tehdä. Toistettu lisäkäsky (kolmas käsky) asennonvaihtoon kuitenkin hylkää asennon.

Näin ollen, jos koiralle annetaan yhden asennonvaihdon yhteydessä lisäkäsky, on korkein mahdollinen arvosana 8 ja jos lisäkäsky joudutaan antamaan kahden asennonvaihdon yhteydessä, on korkein mahdollinen arvosana 7.

Tästä liikkeestä on mahdollista saada pisteitä vaikka 3–4 asentoa on tehty vasta lisäkäskyjen jälkeen, jos lisäkäskyjä totellaan heti ja ne johtavat hyviin ja selkeisiin asentoihin ja liike on muuten erinomainen.

Jos koira jättää suorittamatta yhden neljästä asennonvaihdosta, ottaa väärän asennon tai saa kolmannen käskyn asentoon, korkein mahdollinen arvosana on 7. Jos koira jättää suorittamatta kaksi asennonvaihtoa, korkein mahdollinen arvosana on 5.

Ohjaajan korostetut suulliset käskyt ja liioitellut tai pitkäkestoiset käsimerkit ja vartaloavut alentavat arvosanaa. Ks. yleiset arvosteluohjeet.

Jos koira nousee istumaan tai seisomaan ennen kuin ohjaaja palaa koiran viereen, korkein mahdollinen arvosana on 8.

Lisäkäskey perusasennosta aloitusasentoon ja maasta perusasentoon liikkeen lopussa alentavat arvosanaa 1:llä (Kts. yleiset arvosteluohjeet)

Liike hylätään, jos

- koira liikkuu yhteensä enemmän kuin oman mittansa yhteensä mihinkään suuntaan
- koira ei tee vähintään kaksi asennonvaihtoa
- koira ei ole noudattanut kauko-ohjausta aloitettaessa kolmattakaan ”maahan” -käskeyä.

AVO – 7

Puisen esineen noutaminen esteen yli hypäten

Kerroin 4

Käskyt:

Hyppy – nouda – irti (– sivulle)

Suoritusohje:

Ohjaaja saa käyttää omaa puista noutoesinettä, joka pitää hyväksyttää tuomarilla. Sopivia noutoesineitä pitää olla järjestäjällä tarjolla. Esteen korkeus (umpinainen este) säädetään koiran säkäkorkeuden mukaan, kuitenkin korkeintaan noin 50 cm.

Ohjaaja asettuu seisomaan noin 2–4 metrin päähän esteestä (ohjaajan valinta) koira perusasennossa. Liikkeenohjaaja ilmoittaa ”Liike alkaa” ja ojentaa noutoesineen ohjaajalle. Liike päättyy, kun koira on takaisin perusasennossa ja koira on luovuttanut ohjaajalle noutoesineen ja liikkeenohjaaja ilmoittaa ”Liike päättyy”.

Ohjaaja heittää puisen noutoesineen esteen yli. Ohjaaja käskee koiran hyppäämään esteen ja noutamaan esineen. Mikäli koiralle annetaan ”nouda” -käskey, se pitää antaa viimeistään koiran lähtiessä menohyppyyn. Koiran tulee palatessakin hypätä esteen yli. Koira luovuttaa noutoesineen yleisten ohjeiden mukaisesti.

Arvosteluohje:

Mikäli koira ennakoi ”hyppy”-/ ”nouda”-käskeyä, alennetaan arvosanaa (2–3):lla. Jos koira lähtee liikkeelle esinettä heitettäessä, liike hylätään. Jos ”hyppy” / ”nouda” -käskey toistetaan, arvosanaa alennetaan 1:lla.

Jos koira koskettaa estettä edes kevyesti, korkein mahdollinen arvosana on 8.

Jos koira ylittää esteen vain yhteen suuntaan, mutta noutaa ja luovuttaa esineen, korkein arvosana on 6.

Mikäli koiran täytyy etsiä noutoesinettä hetken aikaa, arvosanaa ei alenneta, jos se työskentelee määrätietoisesti ja aktiivisesti.

Liike hylätään, jos koira ponnistaa esteen päältä tai kaataa esteen. Liike hylätään, jos koira ei hyppää kumpaankaan suuntaan tai jos koira ei nouda esinettä.

Yleisissä suoritus- ja arvosteluohjeissa on arvosteluohjeet sille, jos koira pudottaa noutoesineen tai pureskelee noutoesinettä.

Liike hylätään, jos

- koira lähtee liikkeelle, kun noutoesinettä heitetään
- koira ponnistaa esteen päältä tai este kaatuu
- koira ei hyppää estettä kumpaankaan suuntaan
- koira ei nouda esinettä
- koira puree erittäin voimakkaasti noutoesinettä tai rikkoo sen.

AVO – 8 Kartioryhmän kiertäminen ja paluu perusasentoon

Kerroin 4

Käskyt: Kierrä – oikea/vasen (– sivulle)

Kuvaus:

Ryhmä merkkikartioita (3–6 kpl., noin 40–50 cm korkeita) sijoitetaan n. 10 m etäisyydelle aloituspaikasta. Kts. alla oleva kuva. Vaihtoehtoja kartioiden sijoittamiselle esitetään liitteessä 3. Avoimessa luokassa ei kartioiden välien tule olla kovin suuria, jotta koiralle ei tule houkutusjuosta kartioiden välistä.

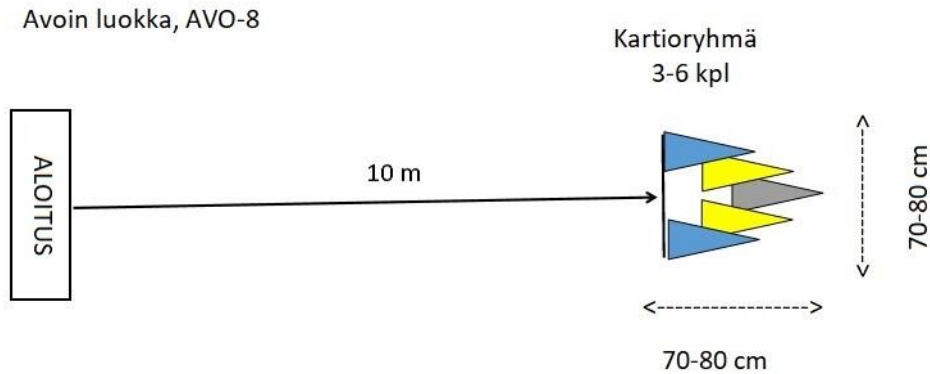
Koira ei saa nähdä kartioiden sijoittamista, joten kartiot pitää asettaa paikoilleen ennen kuin ohjaaja on aloituspaikassa.

Suoritusohje:

Suullista käskyä pitää käyttää. Ohjaaja päättää mahdollisten ohjauskäskyjen (lisäkäskyjen) antamisesta ja, mikäli koira tarvitsee lisäohjausta, samanaikainen käsimerkki on sallittu.

Ohjaaja seisoo koira perusasennossa rintamasuunta kohti kymmenen metrin päässä oleva kartioryhmää. Ohjaaja lähettää, liikkeenohjaajan luvalla, koiran kiertämään kartiot. Koiran tulee kiertää kartiot ja palata ohjaajan luokse. Koira saa kiertää ne joko myötä- tai vastapäivään.

Ihanne ei ole kiertää kartiot hyvin tiukasti. Rodusta riippuen sopiva etäisyys on n. puoli metriä keskikokoisilla roduilla ja metriin asti suurilla roduilla. Paluussa ohjaajan luo koiran reitti on ihanteellinen, jos koira suuntaa keskilinjaa /ohjaajaa kohden.

Kuva AVO-8. Kartioryhmän kiertäminen. Katso liite 3 ja järjestämisohteet 23.3.5

Arvosteluohje:

Arvostelussa painotetaan koiran halukkuutta noudattaa käskyjä, koiran tempoa ja suoraviivaista liikkumista jättäen kuitenkin sopivan/selvän etäisyyden kartioihin. Lisäksi arvostetaan kierron symmetrisyyttä sekä liikkumista paluumatkalla kohti keskilinjaa /ohjaajaa.

Koiran täytyy liikkua hyvällä ja tasaisella nopeudella, vähintään reipasta ravia ja säilyttää tempo liikkeen eri vaiheissa. Koiran liikkumisnopeuden arvostelussa sekä arvioitaessa etäisyyttä kartioryhmään kierron aikana, on otettava huomioon koiran rotu /rakenne. Hidas/haluton työskentely aletaan arvosanaa (1–5):llä.

Jos koira kääntyy takaisin paljon ennen kartioryhmää, se pitää uudelleenohjata kiertämään kartiot. Arvosanaa alennetaan 3:lla, jos koira kiertää kartiot yhdellä lisäohjauksella. Täten koira voi saada 7 edellyttäen, että liike on muuten moitteeton. Liike hylätään, jos koira ei lisäohjauksellakaan kierrä kartioryhmää.

Jos koira kääntyy saavutettuaan kartiot (korkeintaan noin metrin päässä niistä), mutta ei kierrä niitä, korkein mahdollinen arvosana on 5. Vaihtoehto on lisäkäskeillä ohjata koira kiertämään kartiot ja tällöin arvosanaa alennetaan 3:lla. Liike hylätään, jos koira ei lisäohjauksellakaan kierrä kartioryhmää.

Korkein mahdollinen arvosana on 8, jos koiralle annetaan kutsu tai jos koira kiertää kartiot kaksi kertaa.

Jos koira pitää lisäohjata, käsimerkit saa yhdistää ohjauksikäskyihin.

Jos koira kiertäessään kartioryhmään koskee tai törmää kartioon/kartioihin, arvosanaa alennetaan (1–3):lla riippuen kosketuksen/törmäyksen voimakkuudesta. Jos koira kaataa kartion/kartioita, arvosanaa alennetaan (2–3):lla. Jos koira juoksee kartioiden välistä, korkein mahdollinen arvosana on 7.

Jos koira toimii itsenäisesti, arvosanaa alennetaan 3:lla.

Ylimääräisten ohjauskäskyjen vaikutus arvosanaan riippuu käskyjen voimakkuudesta ja koiran halukkuudesta noudattaa käskyä. Arvosanan alennus voi olla 1–2 /käsky. Muiden ylimääräisten käskyjen vaikutuksen arvosanaan tulee olla yhdenmukainen yleisten arvosteluohjeiden kanssa.

Jos koiralle osoitetaan suuntia tai koiraan kosketaan liikkeen aloituspaikassa, liike hylätään. (Kts. Yleiset suoritus- ja arvosteluohjeet § 20 & 53)

Liike hylätään, jos

- *koira ei juokse kartioille asti (vähintään metrin päähän kartioista), vaan kääntyy ennen kuin se on saavuttanut kartiot,*
- *koiralle annetaan kolmas ”kierrä”-käsky,*
- *koiralle annetaan toinen kutsu,*
- *koira ei tule perusasentoon kutsullakaan,*
- *koira leikittelee kartion kanssa tai ottaa sellaisen mukaansa,*
- *koiralle osoitetaan suuntia tai koiraan kosketaan liikkeen aloituspaikassa.*

AVO – 9 Kokonaisvaikutus

Kerroin 2

Arvosteluohje:

Kokonaisvaikutusta arvosteltaessa kiinnitetään huomiota koiran halukkuuteen työskennellä ja totella käskyjä. Tarkkuus ja täsmällisyys ovat tärkeitä, samoin ohjaajan ja koiran luonnollinen liikkuminen. Saavuttaakseen korkean arvosanan koiran ja ohjaajan tulee työskennellä yhdessä (tiiminä), näyttää siltä, että he pitävät yhteisestä työskentelystä ja osoittaa hyvää urheiluhenkeä. Toiminta sekä liikkeissä että liikkeiden välillä vaikuttaa kokonaisvaikutuksen arvosanaan.

Mikäli koira ei ole hallinnassa ja poistuu ohjaajan luota liikkeiden aikana tai niiden välissä (edes kerran), mutta pysyy kehän sisäpuolella ja palaa ohjaajan luo kutsusta (korkeintaan kaksi), korkein mahdollinen arvosana on 7. Jos koira ei palaa ohjaajan luokse tai poistuu ohjaajan luota toistamiseen, koesuoritus on hylätty.

Mikäli koira poistuu kerran kehästä mutta palaa kutsusta (korkeintaan kaksi kutsua), kokonaisvaikutuksen korkein mahdollinen arvosana on 5. Mikäli koira ei palaa, koesuoritus on hylätty.

Mikäli koira tekee tarpeensa kehässä, kokonaisvaikutus on hylätty.

Huomaa, että korkeampaa arvosanaa ei voi antaa kokonaisvaikutuksesta, mikäli koira on tehnyt sellaisia virheitä, joissa ylin mahdollinen arvosana on määritelty. Tämä koskee myös tilanteita, joissa useampi tuomari arvostelee kokonaisvaikutuksen ja tuomareiden antamien kokonaisvaikutuksien keskiarvo lasketaan ja keskiarvo olisi korkeampi kuin ko. virheestä määritelty korkein mahdollinen arvosana. Kts. yleiset ohjeet § 75.

Kokonaisvaikutus hylätään, jos

- *koira poistuu ohjaajan luota hallitsemattomasti, eikä tule kutsusta takaisin (2 kutsua)*
- *koira poistuu kehästä, eikä tule kutsusta takaisin (2 kutsua),*

- *koira poistuu kehästä toistamiseen,*
- *koira tekee tarpeensa kehässä.*

Voittajaluokka ja erikoisvoittajaluokka

Yhteenveto ohjeista voittajaluokan ja erikoisvoittajaluokan suorituksiin koskien kaikkia liikkeitä

Tuomari tarkastaa jokaisen koiran luoksepäästävyyden ennen kuin se saa luvan mennä kehään.

Liikkeenohjaaja ohjaa koirakkoa liikkeiden suorituksissa. Kaikki liikkeet aloitetaan, päätetään ja niiden osasuoritukset tehdään vasta kun liikkeenohjaaja on antanut siihen luvan, ellei toisin ole ko. liikkeessä mainittu.

Liikkeen arvostelu alkaa, kun liikkeenohjaaja ilmoittaa ”Liike alkaa” ja arvostelu päättyy, kun liikkeenohjaaja ilmoittaa ”Liike päättyy” tai ”Kiitos”.

Koirat viedään kehään ilman talutinta. Talutin jätetään kehän ulkopuolelle tai toimitsijan pöydälle. Ryhmäliikkeessä on koiralla oltava kaulain. Muissa liikkeissä ohjaaja voi valita, onko koiralla kaulain vai ei.

Kaikki liikkeet suoritetaan normaalilla nopeudella, ellei toisin ko. liikkeessä ohjeisteta.

Sulkuihin () kirjoitetut käskyt ovat käskyjä, jotka ohjaaja voi halutessaan antaa tai tulee antaa vaihtoehtoisessa liikkeen suoritustavassa. Esimerkiksi, jos koira tulee eteen istumaan ja siirtyy sen jälkeen perusasentoon, annetaan ”sivulle”- käsky.

Koiralle annetaan aina, kaikissa liikkeissä, suullinen käsky. Joissakin liikkeissä on käsimerkki sallittu yhdessä suullisen käskyn kanssa. Tämä koskee joitakin tilanteita kuten pysäytykset ja ohjaukset, joissa koira on etäällä ohjaajasta.

Koiran ollessa ohjaajan rinnalla (liikkeen alussa), ei käsimerkkiä saa käyttää minkään luokan missään liikkeessä. Tämä aiheuttaa arvosanan alennuksen. Kts. yleiset suoritusohjeet § 36 ja liikekohtaiset ohjeet.

Näiden liikekohtaisten suoritus- ja arvosteluohjeiden lisäksi on yleisiä suoritus- ja arvosteluohjeita, jotka ovat kohdassa 25.1.

25.2.3 Voittajaluokka

VOI – 1 Paikalla makaaminen 2 minuuttia, ohjaajat näkösuojassa Kerroin 3

Käskyt: Maahan – paikka – istu

Kuvaus:

Koirat tuodaan liikkeeseen ilman talutinta, mutta niillä tulee olla kaulain. Koirien tulee maata paikallaan 2 minuutin ajan ohjaajien ollessa näkösuojassa. Ryhmässä tulee olla vähintään kolme, mutta ei enempää kuin kuusi koira.

Koirat komennetaan yksi kerrallaan maahan ja istumaan liikkeenohjaajan luvalla.

Niille aiheutetaan häiriöitä, esimerkiksi siten, että liikkeenohjaaja pujottelee koirien välistä.

Suoritusohje:

Liike alkaa, kun kaikki ryhmän ohjaajat seisovat rivissä noin 3 metrin välein, koirat perusasennossa ja liikkeenohjaaja ilmoittaa ”Liike alkaa”. Ohjaajat käskevät koiransa perusasennosta maahan yksi kerrallaan, aloittaen rivin vasemmasta päästä ja edeten rivin oikeaan päähän (1->6). Ohjaajat poistuvat rivissä yhtä aikaa kehän reunalle ja siitä näkösuojaan kahdeksi minuutiksi. Suoritus aika (2 min) alkaa, kun kaikki ohjaajat ovat näkösuojassa. Koirien tulee pysyä paikallaan makaamassa. Niille aiheutetaan häiriöitä.

Kun 2 minuuttia on kulunut, ohjaajat palaavat yhdessä kehään ja jäävät riviin kehänauhan sisäpuolelle. Ohjaajat siirtyvät koiriensa taakse. Ohjaajat ohittavat koiransa noin 0,5 metrin etäisyydeltä koiran jäädessä ohjaajan vasemmalle puolelle ja asettuvat seisomaan noin 3 metriä koiriensa taakse rintamasuunta koira kohti. Luvan saatuaan ohjaajat siirtyvät koiriensa viereen ja käskevät ne yksitellen perusasentoon oikealta vasemmalle (6->1) siten, että ensimmäisenä maahan mennyt koira nousee viimeisenä perusasentoon. Liike päättyy, kun koirat ovat perusasennossa ja liikkeenohjaaja ilmoittaa ”Liike päättyy-Kiitos”.

Ohjaajia tulisi muistuttaa, että kovaääniset käskysanat voivat häiritä muita koiria ja alentavat arvosanaa huomattavasti.

Arvosteluohje:

Mikäli koira reagoi ennen ohjaajan käskyä (esim. menee maahan tai nousee perusasentoon) toisen ohjaajan ”maahan” tai ”istu” käskystä, korkein mahdollinen arvosana on 8. Mikäli koira toimii itsenäisesti (menee maahan tai nousee istumaan), korkein mahdollinen arvosana on 7. Mikäli koira on reagoinut ennenaikaisesti (mennyt maahan tai nousut istumaan), sen tulee pysyä ottamassaan asennossa (maassa tai perusasennossa). Mikäli koira ei liikkeen alussa maahan mentyään pysy asennossa, liike hylätään (=0). Mikäli koira liikkeen lopussa nousee istumaan ja käy ilman käskyä uudelleen makaamaan, korkein mahdollinen arvosana on 6. Liike hylätään, jos ohjaaja käskyy koiran uudelleen makaamaan. Mikäli koira ei liikkeen lopussa nouse perusasentoon, korkein arvosana on 7.

Liike hylätään (=0), jos koira ei mene maahan toisellakaan käskyllä, nousee seisomaan tai istumaan ennen kuin ohjaajat ovat palanneet kehään, liikkuu enemmän kuin mittansa verran tai makaa selällään. Jos koira nousee istumaan tai seisomaan ajan tultua täyteen ja ohjaajat ovat palanneet kehään, korkein mahdollinen arvosana on 6. Jos koira tämän lisäksi liikkuu paikaltaan, liike hylätään.

Arvosanaan vaikuttavat koiran rintamasuunta ja makuuasento. Koira saa laskea päänsä ja takaraajojen lonkka-asento on sallittu, mutta esimerkiksi kyljellään makaaminen alentaa arvosanaa 3:lla.

Kaikenlainen koiran liikkuminen paikallaolon aikana alentaa arvosanaa. Rauhattomuus, kuten painon siirtäminen puolelta toiselle alentaa arvosanaa. Koira saa rauhallisesti kääntää päätään ja katsoa ympärilleen ja se saa osoittaa kiinnostusta ja tarkkaavaisuutta, mikäli kehässä tai kehän ulkopuolella on häiriötä tai kuuluu ääniä. Tämän ei kuitenkaan tulisi vaikuttaa rauhattomuudelta, levottomuudelta tai pelokkuudelta.

Vinkuminen ja haukkuminen alentavat selvästi arvosanaa. Jos koira haukahtaa pari kertaa, arvosanaa alennetaan (1–2):lla. Jos koira haukkuu useamman kerran / useampaan otteeseen, alennetaan arvosanaa (3–5):llä ja jos haukkuminen on lähes jatkuvaa, liike hylätään. Sama koskee vinkumista.

Mikäli koira nousee liikkeen aikana ja lähestyy toista koiraa siten, että se voi häiritä toisen koiran suoritusta tai aiheuttaa tappelun, tulee liike keskeyttää ja järjestää uudelleen ilman häiriön aiheuttanutta koiraa. Häiriön aiheuttaneen koiran koesuoritus hylätään eikä se saa jatkaa koetta.

Kts sääntöjen (A) kohdat 11.2 ja 11.5 sekä järjestämishojjeiden (B1) kohta 21 (tauon määrääminen ja kilpailukiellon esittäminen).

Liike hylätään, jos

- koira liikkeen alussa ollessaan ohjaajan vieressä perusasennossa menee maahan ennen ohjaajan käskyä eikä pysy makuuasennossa.
- koira on ennakoanut alussa ”maahan”- tai lopussa ”istu” -käskyn, ohjaaja antaa koiralle käskyn korjata.
- koira ei mene maahan toisellakaan käskyllä
- koira nousee seisomaan tai istumaan ennen kuin ohjaajat palaavat kehään
- koira liikkuu paikaltaan enemmän kuin mittansa verran
- koira, ajan tultua täyteen ja ohjaajien palattua kehään, nousee istumaan / seisomaan ja tämän lisäksi liikkuu paikaltaan
- koira makaa selällään
- koira haukkuu lähes jatkuvasti
- koira vinkuu lähes jatkuvasti ja häiritsevästi

VOI – 2 Seuraaminen

Kerroin 4

Käskyt: Seuraa

Suoritusohje:

Yleisissä ohjeissa kuvataan seuraamisen suoritusta ja arvostelua. (Katso yleisiä suoritusohjeita § 27-32 ja arvosteluohjeita §63)

Seuraamisen tavoitteena on, että koira seuraa ohjaajan vasemmalla sivulla halukkaasti, aktiivisesti ja pitäen kontaktia ohjaajaan. Koiran ja ohjaajan tulee liikkua yhdensuuntaisesti. Koiran tulee seurata lapa ohjaajan polven kohdalla ja sen rintamasuunnan tulee olla sama kuin ohjaajan (ohjaajan kulkusuunnan), sen tulee säilyttää sijaintinsa ja pienen etäisyyden ohjaajaan koko seuraamisliikkeen ajan. Ohjaajan ja koiran tulee liikkua luonnollisesti. Nämä koskevat kaikkia nopeuksia.

Ohjaaja voi valita tekeekö täyskäännökset vasemmalle vai oikealle. Nk. ”saksalainen täyskäännös vasemmalle” on myös hyväksytty, ts. koira kiertää ohjaajan ympäri oikealta puolelta, kunhan koira tekee käännöksen tiiviisti ohjaajan vieressä pysyen.

Voittajaluokan seuraamiskaavion tulee sisältää kolme nopeutta: normaali kävelyosuuden, hitaan osuuden ja juoksuosuuden. Ohjaajan tulee liikkua siten, että näiden osuuksien nopeuserot ovat selkeästi erilaiset. Kaikissa nopeuksissa tulee olla käännöksiä oikeaan ja vasempaan sekä täyskäännöksiä ja pysähdyksiä. Kaavioon kuuluu myös 2–3 askelta eteen- ja taaksepäin sekä lyhyehkö matka (5–8 askelta / 2–3 metriä), jossa ohjaaja kävelee taaksepäin (normaalivauhtia). Osuuden, jossa ohjaaja kävelee taaksepäin, tulee olla riittävän tasainen ja turvallinen. Tämä osuus alkaa pysähdyksestä ja päättyy pysähdykseen.

Kaikkien luokkaan osallistuvien koirien tulee tehdä sama seuraamiskaavio.

Aikaehdotus: Noin 2 minuuttia. Tulee huomioida, että jotkut rodut/ohjaajat suorittavat kaavion hitaammin tai nopeammin, vaikka kaavio/etäisyydet ovat samanlaiset kaikille.

Arvosteluohje:

Yleisissä ohjeissa kuvataan seuraamisen suoritusta ja arvostelua. (Katso yleisiä suoritusohjeita § 27-32 ja arvosteluohjeita §63). Näitä tulee noudattaa, mutta myös luokka tulee ottaa huomioon kun arvostelee seuraamista.

Suoritus hylätään (=0), mikäli koira jättää ohjaajan tai seuraa suurimman osan matkasta yli puolen metrin päässä toivotusta seuraamispaikasta. Mikäli ohjaaja ja/tai koira liikkuvat hitaasti (normaalin ja nopean vauhdin osuuksilla), arvosanaa alennetaan (2–4):llä. Hidastelu ja jätättäminen ovat isoja virheitä ja alentavat arvosanaa (2–5):llä.

Kontaktin puute ja ylimääräiset käskyt ovat virheitä. Koiran vino seuraamisasento, sivuttain seuraaminen ja auraaminen alentavat arvosanaa noin 1–3:lla. Hidastaminen ja pysähtyminen ennen tai jälkeen käännösten tai käännösten aikana sekä ennen pysähdyksiä alentavat arvosanaa.

Sekä koiran että ohjaajan liikkumisen tulee olla luonnollista. Luonnottomat liikkeet ja asennot (esim. koiran pään asento) sekä kaikenlainen liioittelu ovat isoja virheitä. Nämä voivat jopa aiheuttaa liikkeen hylkäämisen.

Koiran ja ohjaajan välillä tulee olla pieni mutta selkeä välimatka. Arvosanaa alennetaan, mikäli koira seuraa liian lähellä ohjaajaa, häiritsee tai estää ohjaajan liikkumista. Ohjaajaan nojaaminen tai törmääminen ovat huomattavia virheitä. Pieni ohjaajan varovaisuus on sallittua, kun ohjaaja kävelee taaksepäin. Mikäli seuraaminen on taaksepäin kävelyssä puutteellista, alennetaan arvosanaa noin (1–2):lla.

Liike hylätään, jos

- *koira jättää ohjaajan tai seuraa suurimman osan matkasta yli puolen metrin päässä toivotusta seuraamispaikasta,*
- *koira haukkuu/vinkuu lähes koko seuraamisen ajan,*
- *koira kulkee levottomasti tai luonnottomassa asennossa lähes koko seuraamismatkan.*

**VOI – 3 Seisominen ja/tai istuminen ja/tai maahanmeno
seuraamisen yhteydessä****Kerroin 3****Käskyt:** Seuraa – seiso/istu/maahan – seuraa – seiso/istu/maahan – seuraa**Kuvaus:**

Liike suoritetaan kuvan kaavion mukaisesti. Tuomari päättää ennen koetta, mitkä kaksi asentoa kolmesta (seiso-istu-maahan) suoritetaan ja missä järjestyksessä. Kaaviossa tulee olla yksi käännös joko oikeaan tai vasempaan. Asentojen suoritusjärjestys sekä käännöksen suunta (vasen tai oikea) voivat vaihdella, mutta asentojen järjestyksen ja käännöksen tulee olla samat kaikille osallistujille. Liikkeen aloituskohta, käännöksen paikka (vasen/oikea, 90°) ja liikkeen loppukohta tulee merkitä esimerkiksi pienillä kartioilla, puolipalloilla, kylteillä tai vastaavilla. Aloituspaikan ja käännöspisteen sekä käännöspisteen ja lopetuspisteen välit ovat molemmat 10 m. Pysähdykset ovat 10 metrisen janan keskivaiheilla (~5 m). Kts. Kuva.

Kilpailijoille tulee tiedottaa ennen kokeen/luokan alkua, mitkä kaksi asentoa tuomari on valinnut suoritettavaksi ja missä järjestyksessä sekä käännöksen suunta. Nämä voi esittää esimerkiksi kaaviona (kts kuva) tai pelkästään ilmoittamalla kirjallisesti ilmoitustaululla asennot, niiden järjestyksen ja käännöksen suunta.

Suoritusohje:

Liikkeenohjaaja käskyttää liikkeen aloituksen, milloin ohjaaja antaa pysähtymiskäskyt, täyskäännökset sekä liikkeen päättymisen. Ohjaaja tekee kulmassa itsenäisesti käännöksen oikeaan/vasempaan sekä käskee koiran seuraamaan, kun hän on palaamassa koiran luo, ja koirakko jatkaa yhdessä seuraamista.

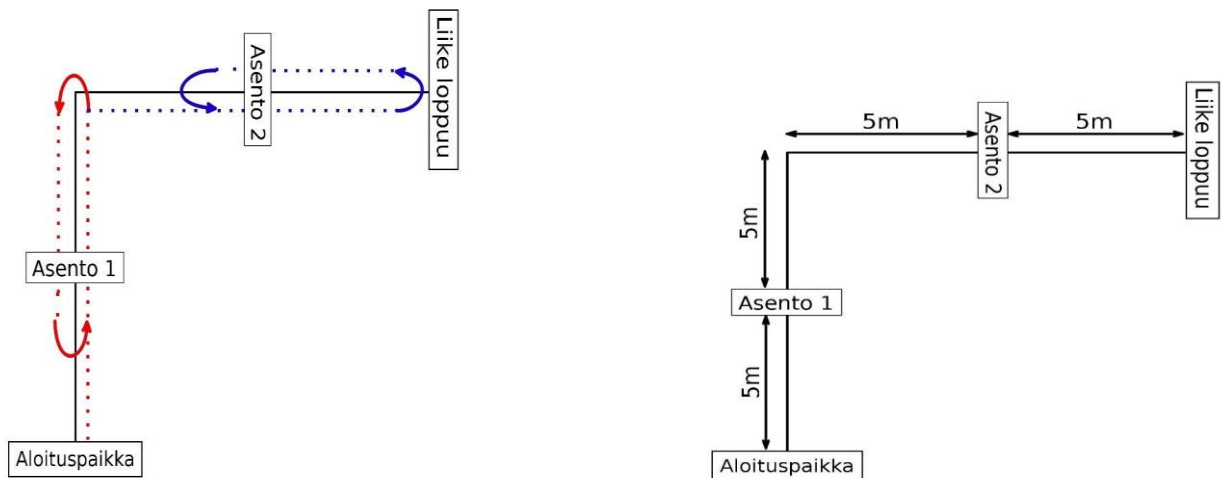
Ohjaaja ja koira aloittavat suorituksen kävellen normaalia seuraamisvauhtia kohti kääntöpistettä. Kuljettuaan puolet matkasta (noin 5 m) ohjaaja käskee, koiran pysähtymään ensimmäiseen asentoon jatkaen itse matkaa pysähtymättä. Koiran tulee välittömästi pysähtyä oikeaan asentoon. Ohjaaja ei saa antaa lisäkäskeyä. Tämä hylkää ko. asennon.

Ohjaaja jatkaa vielä noin 5 m suoraan eteenpäin, ohi ensimmäisen kääntöpisteen ja tekee kartiolla täyskäännöksen ja palaa koiraa kohti, kävellen koiran ohi noin 0,5 m etäisyydellä siitä, niin että koira jää ohjaajan vasemmalle puolelle. Ohjaaja jatkaa kävelemistä vielä noin 2 m koiran taakse, missä hän tekee täyskäännöksen ja palaa koiraa kohti. Sivuttaessaan koiran, ohjaaja pysähtymättä käskee koiran seuraamaan ja liike jatkuu kohti ensimmäistä kulmaa.

Liike jatkuu siten, että kääntöpisteessä koirakko kääntyy vasemmalle/oikealle ja matkan puolivälissä ohjaaja antaa seuraavan pysähdyskäskyn. Liike jatkuu samalla tavalla kuin ensimmäisessä osuudessa. Liike päättyy, kun liikkeenohjaaja on antanut pysähtymiskäskyn ja ilmoittanut liikkeen päättyneen.

Koiran tulee seisoa, istua ja mennä maahan kuviteltujen, merkkejä yhdistävien linjojen suuntaisesti. Välimatka koiran ja käännöspaikkojen merkkien (kulmamerkkien) välillä tulee olla noin 0,5 m, ottaen huomioon koiran koko.

Käännöksen kulma tulee suorittaa 90° käännöksenä, ei pyöristettynä. Lähtö-, kulma- ja lopetusmerkki jäävät koirakon vasemmalle puolelle. Liike tulee suorittaa normaalilla seuraamisnopeudella – ei hitaammin eikä nopeammin.

Kuva Liike VOI-3. Liikkeen kaikki vaiheet kulmien käännöksiä (oikea/vasen) lukuun ottamatta tehdään liikkeenohjaajan luvalla.

Arvosteluohje:

Väärästä asennosta arvosanaa alennetaan 3:lla. Jotta liike voidaan hyväksyä, koiran pitää tehdä vähintään yksi oikea asento. Mikäli koira pysähtyy kerran väärään asentoon tai se ei tee asentoa hyväksytysti, korkein mahdollinen arvosana on 7. Jotta asento voidaan hyväksyä, on sen oltava oikea, eikä koira saa edetä omaa mittaansa enempää käskyn jälkeen. Toisen käskyn antaminen, voimakkaan käsimerkin tai voimakkaan kehonkielen käyttäminen hylkäävät kyseisen asennon.

Mikäli koira jättää pysähtymättä kokonaan, ts. koira ei pysähdy ennen kuin ohjaaja on tehnyt täyskäännöksen, liike hylätään (=0). Jos koira seuraa ohjaajaa pysähtymiskäskyn jälkeen, on yksi ylimääräinen käsky sallittu (koko liikkeen hylkäyksen välttämiseksi), jotta koira saadaan pysähtymään. Jos koira tällöin pysähtyy ennen kuin ohjaaja ehtii seuraavaan kääntöpisteeseen, liike voi jatkuu, mutta korkein mahdollinen arvosana on 6.

Arvostelussa tulee kiinnittää huomiota seuraamiseen ja asentojen suoruuteen suhteessa lähtö-/kääntö- ja lopetuspaikkoihin ts. yhdensuuntaisuuteen näitä yhdistävien janojen kanssa.

Liikkuminen käskyn jälkeen, hitaasti pysähtyminen seisomaan, hitaasti istuminen, hidas maahanmeno, koiran vino asento, huono seuraaminen, vauhdin muuttuminen, pyöristetyt käännökset kulmissa ja poikkeaminen oikealta linjalta (ei yhdensuuntainen kuvitteellisten merkkejä yhdistävien linjojen kanssa) sekä kääntyminen ja koiraan katsominen ovat virheitä. Ne alentavat arvosanaa (1–5):llä.

Ylimääräiset pysähtymiskäskyt hylkäävät ko. asennon. Käsimerkit ja kehonkieli seis/istu/maahan käskyjen yhteydessä ovat vakavia virheitä ja alentavat arvosanaa merkkien

kestosta ja voimakkuudesta riippuen (1–5):llä tai ko. asento voidaan hylätä. Kts. yleiset arvosteluohjeet, § 48.

Jos ohjaaja palatessaan ohittaa koiran väärältä puolelta, arvosanaa alennetaan 1:llä.

Yhteenvetona:

Asento hylätään jos

- asento on väärä
- koira liikkuu yli 1 X mittansa käskyn jälkeen
- koira vaihtaa oikean asennon väärään
- ohjaaja antaa lisäkäskyn asentoon
- koira lähtee uudestaan liikkeelle pysähdyttyään ensin ja liikkuu yli mittansa
- ohjaaja antaa voimakkaan käsimerkin tai käyttää voimakasta kehonkieltä komentaessaan koiraa asentoon.

Liike hylätään, jos

- koira ei tee vähintään yhtä hyväksyttyä asentoa
- koira tekee asennot väärässä järjestyksessä
- koira jättää kokonaan pysähtymättä ennen kuin ohjaaja on tehnyt täyskäännöksen.

VOI – 4

Luoksetulo ja pysäytys seisomaan

Kerroin 3

Käskyt:

Maahan – (paikka) – tänne – seis– tänne (– sivulle)

Pysäytyskäskyissä saa käyttää samanaikaista käsimerkkiä. Käsimerkissä voi käyttää yhtä tai molempia käsiä.

Kuvaus:

Luoksetulon matka on noin 25–30 metriä. Koiralle annetaan ”seiso” pysäytyskäsky matkan puolivälissä. Matkan puolivälin käskynantopaikka merkitään näkyvästi mutta selvästi luoksetulolinjan sivuun sijoitetulla merkillä (kartiolla, puolipallolla, kyltillä tai vastaavalla). Merkin tulee näkyä hyvin ohjaajalle (ja tuomarille), mutta koiralle sen ei tule olla huomiota herättävä/ ei saa olla häiritsevä. Koiran ollessa käskynantopaikan (merkin) kohdalla/tasolla, matkan puolivälissä, sille annetaan ”seiso” käsky.

Suoritusohje:

Kaikki liikkeen vaiheet, pysähtymiskäskyä lukuun ottamatta, tehdään liikkeenohjaajan luvalla. Pysähtymiskäskyn ohjaaja antaa itsenäisesti, kun koira on merkin kohdalla.

Kaikkien kutsujen ja käskyjen tulee olla suullisia ja selkeästi annettuja. Käsimerkin voi liittää pysäytyskäskyyn. Suullinen käsky ja käsimerkki tulee antaa yhtä aikaa, eikä käsimerkki saa olla suullista käskyä pidempi. Ohjaaja voi liittää kutsuihin myös koiran nimen, mutta nimi ja kutsu on annettava nopeasti peräkkäin niin, ettei niistä muodostu kahta erillistä käskyä.

Ohjaaja káskee koiran maahan ja siirtyy noin 25–30 metrin päähän

koirasta hänelle osoitettuun paikkaan ja kääntyy koiraa kohti. Ohjaaja kutsuu koiraa ja antaa itsenäisesti ”seiso” käskyn koiralle, kun koira on merkin/kartion kohdalla. Ohjaaja kutsuu koiran luokseen (n. 3 s kuluttua liikkeenohjaajan luvalla).

Arvosteluohje:

Koiran tulee noudattaa kutsuja nopeasti ja halukkaasti sekä totella käskyjä täsmällisesti. Sen tulee liikkua ripeästi, vähintään reipasta ravia, ja säilyttää sama tempo ja askellaji luoksetulon eri vaiheissa. Haluton luoksetulo on merkittävä virhe Erittäin hidas ja huomattavan haluton luoksetulo saattavat hylätä liikkeen.

Lisäksi sekä kutsun että pysähdyksen ennakointi ovat virheitä, samoin liian aikainen pysähdyskäskyn antaminen.

Koiran rotu ja sen rakenne tulee ottaa huomioon, kun arvostellaan sen nopeutta ja pysähtymistä. Koiran tulee lähteä välittömästi kutsusta ja aloittaa pysähtyminen välittömästi käskystä.

Mikäli koira nousee istumaan tai seisomaan aloituspaikassa, tai siirtyy paikaltaan alle oman mittansa, vaihtamatta asentoaan, ennen ensimmäistä kutsua, korkein mahdollinen arvosana on 8. Jos koira siirtyy paikaltaan yli mittansa verran ennen kutsua, liike on hylätty (=0).

Mikäli koira noudattaa vasta toistettua kutsua liikkeen alussa tai pysähtymisen jälkeen, arvosanaa alennetaan 2:lla. Kolmas kutsu, joko liikkeen ensimmäisessä tai toisessa vaiheessa, hylkää liikkeen. Niin ikään yhteensä neljä kutsua hylkää liikkeen.

Koiran tulee totella pysähtymiskäskyä välittömästi. Kun arvioidaan pysähdyksiä, raskasrakenteisilla ja nopeilla koirilla sallitaan pieni toleranssi pysähtymisessä (noin 1X mittansa), mutta hitaasti liikkuvilla / kevytrakenteisilla koirilla vähemmän. Riippumatta siitä, miten nopeasti koira tulee luokse, jotta pysähdyksen voidaan katsoa olevan tarkka ja täsmällinen, koira ei saa edetä omaa mittaansa enempää käskyn jälkeen.

Hitaasti liikkuvien koirien tulee pysähtyä nopeammin. Hiipiminen / ”uhma-askleet” katsotaan merkittäväksi virheeksi. Jos koira liukuu pysähtyessään, tämäkin on virhe ja arvostellaan vastaavasti kuin muukin eteneminen pysähtymiskäskyn jälkeen. Jotta pysähtymisoso hyväksytään, koira ei saa edetä yli 3X mittaansa käskyn jälkeen.

Mikäli koira ei pysähdy noin kolmen mittansa sisällä, korkein mahdollinen arvosana on 7. Jos koira jättää pysähtymisen kokonaan suorittamatta (ei edes yritä pysähtyä), liike on hylätty (=0). Jos koira pysähtyy väärään asentoon tai muuttaa oikean asennon vääräksi, arvosanaa alennetaan 2:lla. Jos koira pysähtyttyään siirtyy paikaltaan yli mittansa verran ennen kutsua, liike on hylätty.

Liike hylätään, jos

- *koira siirtyy paikaltaan yli mittansa verran ennen kutsua,*
- *koira tarvitsee yli kolme kutsua/tarvitsee molemmissa liikkeen vaiheissa toistetun kutsun,*
- *koira ei yritä pysähtyä lainkaan.*

VOI – 5 **Lähtettäminen määrätyle paikalle, maahanmeno ja luoksetulo**

Kerroin 4

Käskyt: Eteen - oikea/vasen (– seiso) – maahan – tänne

Kuvaus:

Ruutu, jonka koko on 3 m x 3 m sijaitsee n. 23 m aloituspaikasta. Viidentoista metrin etäisyys on mitattuna aloituspaikasta ruudun keskipisteeseen. Ruutu merkitään kulmiin sijoitettavilla kulmamerkeillä kuten kartioilla, puolipalloin tai vastaavilla, joiden korkeus on noin 10–15 cm. Näkyvästi merkityt (esim. nauha, kalkkiviiva, teippi) ruudun sivut yhdistävät kartiot niiden ulkolaitoja pitkin (Katso kuvat.). Ruudun etäisyys kehän reunasta tulee olla vähintään 3 metriä.

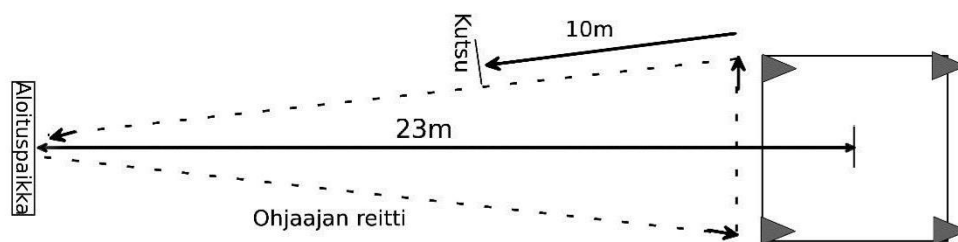
Suoritusohje:

Ennen liikkeen aloittamista ohjaajan tulee ilmoittaa tuomarille, aikooko hän käskää koiran ruudussa ensin seisomaan ja sitten maahan vai suoraan maahan. Ohjaajan tulee käskyttää koira ruudussa siten, kun on ilmoittanut, sillä koiran itsenäinen toiminta alentaa arvosanaa. Kaikki liikkeen vaiheet, lukuun ottamatta käskyjä ruudussa (seiso/maahan) ja mahdollisia lisäohjauksikäskyjä, tehdään liikkeenohjaajan luvalla.

Ohjaaja lähettää koiran 23 metrin päähän 3 m x 3 m kokoiseen ruutuun. Koiran tulee liikkua ruutua kohti suoraviivaisesti ja mennä ruutuun sen etureunasta.

Kun koira on ruudussa, ohjaaja käskää koiran joko seisomaan ja sen jälkeen maahan tai suoraan maahan. Mikäli ohjaaja käskää koiran seisomaan, seisomisasennon tulee olla selkeä ja vakaa, ja koiran tulee seistä hetken (noin 3 s) ennen kuin ohjaaja antaa ”maahan”- käskyn.

Ohjaaja kävelee kohti oikeanpuoleista kartiota. Noin 2 metrin etäisyydellä kartiosta ohjaaja kääntyy vasempaan ja noin 3 metrin jälkeen uudelleen vasempaan, kohti aloituspaikkaa. Ohjaajan kuljettua noin 10 metriä toisesta käännokestä, hän kutsuu koira ja jatkaa kohti aloituspaikkaa. Ohjaajaa käsketään pysähtymään, kun hän on tullut aloituspaikkaan. Liikkeessä tulisi käyttää korkeintaan neljä käskyä, jolloin yksi neljästä käskystä on ”seiso”- käsky ruudussa. Vaihtoehtoisesti ohjaaja voi käskää koiran suoraan maahan, kun se on ruudussa ja näin ollen käyttää ainoastaan kolme käskyä. Mikäli ruutuun ohjaus vaatii lisäohjausta, saa ohjauksikäskyihin liittää käsimerkin.

Kuva Liike VOI 2.5. Lähettäminen määrätyle paikalle, maahan meno ja luoksetulo. Ruudun merkitseminen on kuvattu kohdassa 23.3.3.

Arvosteluohje:

Arvostelussa painotetaan koiran halukkuutta noudattaa ohjauksia ja käskyjä sekä koiran ripeyttä ja suoraviivaista liikkumista. Koiran täytyy totella käskyjä. Jos ”seiso” -käsky annetaan koiran ollessa ruudussa, sen täytyy seistä, ja jos se käsketään suoraan maahan, sen täytyy tehdä niin.

Korkeimman arvosanan saaminen edellyttää, että ohjaaja käyttää liikkeen aikana korkeintaan neljä käskyä, jolloin yksi neljästä käskystä on seisomiskäsky koiran ollessa ruudussa tai vaihtoehtoisesti kolme käskyä, mikäli hän käskää ruudussa olevan koiran suoraan maahan.

Koiran suuntaaminen tai koiraan koskeminen aloituspaikalla, (myös ennen liikkeen alkua), hylkää liikkeen. Yksi ”kämmentkosketus” on sallittu ennen liikkeen alkua. Tästä ei saa tulla vaikutelmaa, että sillä suunnataan koira. Kts. yleiset ohjeet § 20 & § 53.

Jos ohjaaja liikkuu (ottaa askeleita mihin tahansa suuntaa) käskyjä antaessaan, liike hylätään (=0). Mikäli ohjaaja käyttää vartaloapuja /kehonkieltä, arvosana alennetaan (2–3):lla.

Käsimerkit sallitaan vain ohjaukskäskyjen yhteydessä, koiran ollessa etäällä ohjaajasta, esimerkiksi jos koira pitää lisäohjata ruutuun. Käsimerkin käyttäminen koiran ollessa ohjaajan vieressä alentaa arvosanaa 2:lla.

Mikäli koira liikkuu hitaasti tai hyvin hitaasti, korkein arvosana on (6–7).

Jos koira toimii ilman käskyjä, arvosanaa alennetaan. Jos koira pysähtyy itsenäisesti matkalla ruutuun tai pysähtyy ruudussa seisomaan tai menee maahan ilman käskyä, arvosanaa alennetaan 3:lla.

Ylimääräisten ohjaukskäskyjen vaikutus arvosanaan riippuu käskyjen voimakkuudesta ja koiran halukkuudesta noudattaa käskyjä. Arvosanaa alennetaan (1–2):lla/lisäohjaukskäsky.

Ruudun arvostelu

Jos koira istuu tai menee maahan ruudun ulkopuolella, sitä ei saa enää ohjata ruutuun ja liike hylätään (=0).

Mikäli koira menee ruutuun sivureunasta tai takaa, arvosanaa alennetaan ($\frac{1}{2}$ –1):llä.

Hyväksytyyn suoritukseen edellytetään, että koira on kokonaan ruudussa. Kuitenkaan ei edellytetä, että häntä on ruutumerkintöjen sisäpuolella.

Mikäli koiralle annetaan pysähdyskäsky (seiso) ja se pysähtyy ruudun ulkopuolelle tai rajalle, ohjaajan tulee lisäohjaukskäskyllä ohjata se ruutuun. Koiralle tulee antaa myös uusi ”seiso” käsky ennen maahan käskyä, mikäli ohjaaja on liikkeen alussa ilmoittanut koiran pysähtyvän ruudussa seisomaan ennen maahan käskyä. Arvosanaa alennetaan 2:lla edellyttäen, että koira reagoi käskyihin nopeasti ja että asennot ovat selkeät ja oikein. Mikäli koira, jolle maahan käsky annetaan suoraan, on pysäytettävä (esim. ruudun ulkopuolella), arvosanan alennus on niin ikään 2.

Mikäli koira ottaa ruudussa (käskystä) väärän asennon, alennetaan arvosanaa 2:lla. Ja mikäli seisominen ruudussa on epäselvä, epästabiili tai koira komennetaan liian nopeasti maahan, arvosanaa alennetaan (1–2):lla.

Koiran itsenäinen toiminta alentaa arvosanaa 3:lla, esim. mikäli koira ottaa väärän asennon ilman käskyä, arvosanaa alennetaan 3:lla.

Liike hylätään (=0), jos koira nousee istumaan tai seisomaan ennen ohjaajan toista käännoästä.

Jos koira nousee ohjaajan toisen käännoksen jälkeen, mutta ennen kuin ohjaaja on kutsunut koira, korkein mahdollinen arvosana on 7. Jos koira liikkuu nousematta/ryömii ruudussa, alennetaan arvosanaa (2–3):lla. Jos koira liikkuessaan ylittää ruudun reunan ennen kuin ohjaaja on kutsunut koira, liike hylätään (=0). Kuitenkin, mikäli voidaan katsoa, että koira on vain hieman ennakoanut ohjaajan kutsun ja se on lähtenyt esimerkiksi jo liikkeenohjaajan käskystä, alennetaan arvosanaa (2–3):lla

Toinen ”seiso”- tai ”maahan”-käsky tai kutsu ruudusta, alentavat arvosanaa 2:lla/käsky. Jos koira ei noudata jotain edellä mainituista käskyistä toistettunakaan, liike hylätään.

Liike hylätään, jos

- ohjaaja osoittaa koiralle suuntia (esimerkiksi ruudun sijaintia) tai koskettaa koira lähtöpaikassa,
- ohjaaja liikkuu (askeltaa/liikuttaa jalkojaan) käskyjä antaessaan,
- koira istuu tai menee maahan ruudun ulkopuolella,
- koira nousee istumaan tai seisomaan ennen ohjaajan toista käännoästä,
- koira liikkuessaan ruudussa ylittää ruudun reunan ennen kuin ohjaaja on kutsunut koiraä,
- koira ei noudata toistettuakaan "seiso"- tai "maahan"-käskyä tai kutsua ruudusta.

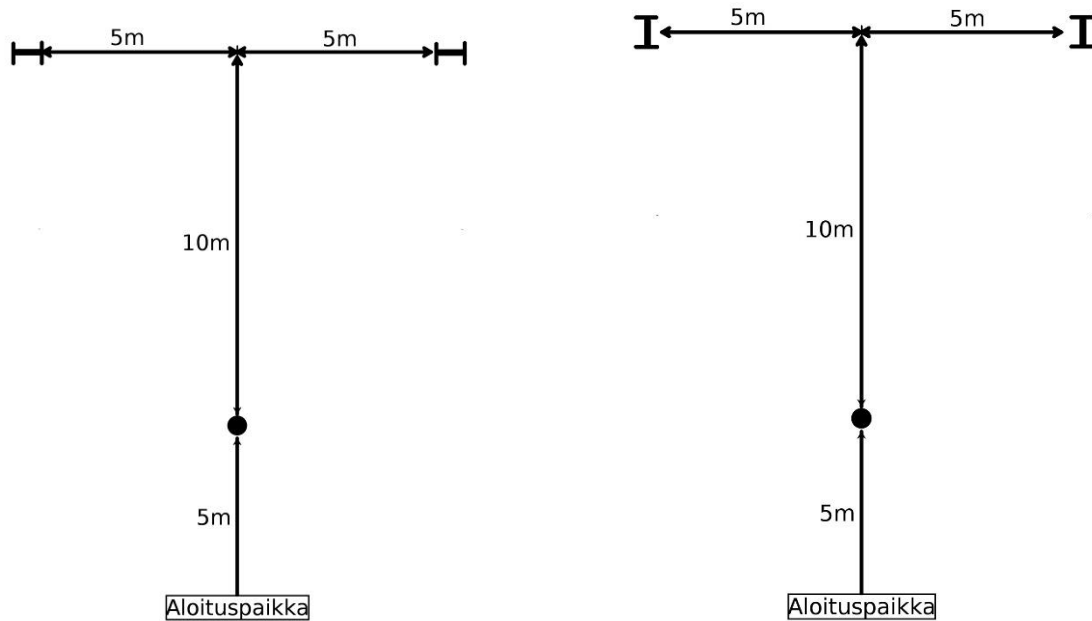
VOI – 6**Ohjattu noutaminen****Kerroin 3****Käskyt:** Seuraa – seiso – oikea/vasen+nouda – irti (– sivulle)**Kuvaus:**

Kun ohjaaja seisoo aloituspaikalla ja liike alkaa, liikkeenohjaaja asettaa kaksi puista noutoesinettä riviin noin 15 metrin päähän aloituspaikalta ja noin 10 metrin päähän toisistaan siten, että ne ovat helposti nähtävissä. Ne voidaan asettaa joko pystysuuntaan tai vaakasuuntaan, ei kuitenkaan pystyyn. (Kts kuva). Noutoesineet asetetaan kaikille kilpailijoille aina samassa järjestyksessä/samasta suunnasta ja samaan asentoon (pysty/vaaka) riippumatta siitä, kumpi esineistä on arvottu noudettavaksi. Noutoesineet tulee sijoittaa vähintään 3 metrin etäisyydelle kehän reunoista.

Pieni merkki (teipinpätkä, liitumerkintä, naulauslevyke, tms.) on laitettu 5 metrin päähän aloituspaikalta (10 metrin päähän noutoesineiden välisen janan keskipisteestä).

Noudettava esine arvotaan ennen liikkeen alkua, mutta oikea/vasen ilmoitetaan ohjaajalle vasta kun ohjaaja on jättänyt koiran merkin kohdalle ja palannut liikkeen aloituspaikalle. Arvonta voidaan tehdä myös ennen luokan tai kokeen alkua.

Kokeessa on oltava käytettävissä kolme erikokoista noutoesinesarjaa erikokoisia koirarotuja varten. Suurin saa painaa korkeintaan noin 450 g. Noutoesineiden kokojen tulee olla suhteessa eri rotujen kokoihin, mutta ohjaaja voi kuitenkin vapaasti valita haluamansa kokoiset noutoesineet.

Kuva VOI-6 Ohjattu noutaminen. Noutoesineet voi asettaa vaaka- tai pystysuuntaan

Suoritusohje:

Ohjaaja seisoo aloituspaikassa, koira perusasennossa, rintamasuunta kohti noin 5 metrin päässä sijaitsevaa merkittyä pysähdyspaikkaa. Kun liike on alkanut ja noutoesineet on asetettu paikoilleen, ohjaaja käsketään kävelemään koiransa kanssa aloituspaikalta kohti merkkiä, menemään sen ohi (1–2 metriä, ja kääntymään ympäri (liikkeenohjaajan luvalla) ja palaamaan kohti merkkiä, jonka jälkeen hän käskää (itsenäisesti) koiran seisomaan merkille, koiran rintamasuunta aloituspaikkaa kohti. Ohjaaja jättää koiran seisomaan, palaa aloituspaikalle ja kääntyy kohti noutoesineitä. Ohjaaja ei saa pysähtyä jättäessään koiran. Liikkeenohjaaja ilmoittaa vasta kun ohjaaja on palanut aloituspaikalle, kumpi esineistä noudetaan. Noin 3 sekunnin kuluttua ohjaaja saa luvan käskää koira noutamaan arvottu noutoesine. Ohjaukskäsky (oikea/vasen) ja noutokäsky tulee antaa tiiviisti yhdessä, sillä myöhäinen noutokäsky voidaan tulkita lisäkäskeksi. Koiran noudettua noutoesineen sen tulee tuoda ja luovuttaa se ohjaajalle yleisten ohjeiden mukaisesti.

Arvosteluohje:

Arvostelussa painotetaan koiran halukkuutta noudattaa käskyjä ja ohjausta, koiran ripeyttä ja menoa noutoesineelle ja takaisin suorinta mahdollista reittiä.

Koiran suuntaaminen tai suuntien näyttäminen lähtöpaikassa, myös ennen liikkeen aloitusta, hylkää liikkeen (=0). (Yksi kämmenkosketus sallittu kts. yleiset ohjeet, §20 & § 53)

Jotta liike voidaan hyväksyä, koiran tulee pysyä merkin luona, kunnes se käsketään liikkeelle. Jos koira istuu, menee maahan tai liikkuu merkillä, korkein mahdollinen arvosana on 8. Jos koira liikkuu yli mittansa seisossaan merkin luona, suoritus hylätään.

Ylimääräisten ohjauskäskyjen vaikutus arvosanaan riippuu niiden voimakkuudesta ja koiran halukkuudesta noudattaa käskyä. Arvosanan alennus voi olla 1–2. Muiden lisäkäskeyjen arvostelun tulee perustua yleisiin ohjeisiin, §51.

Jos koira selvästi menee väärälle noutoesineelle ja se pysäytetään ja ohjataan uudelleen oikealle noutoesineelle ja koira tuo oikean esineen, alennetaan arvosanaa 3:lla. Jos koira ohjataan uudelleen väärältä noutoesineeltä ilman pysäytystä, alennetaan arvosanaa 2:lla. Jos koira nostaa väärän noutoesineen, liike hylätään (=0).

Yleisissä suoritus- ja arvosteluohjeissa on arvosteluohjeet sille, jos koira pudottaa noutoesineen tai pureskelee noutoesinettä.

Liike hylätään, jos

- ohjaaja osoittaa koiralle suuntaa tai koskettaa koira aloituspaikassa,
- koira liikkuu yli mittansa seisossaan merkin luona,
- koira nostaa väärän noutoesineen,
- koira puree erittäin voimakkaasti noutoesinettä tai rikkoo sen.

VOI – 7 Tunnistusnouto

Kerroin 3

Käskyt: (Seuraa/paikka –) etsi/nouda – irti (– sivulle)

Kuvaus:

Jokaiselle koirakolle varataan kuusi puista tunnistusnoutoesinettä (2 x 2 x 10) cm. Yksi esine kuudesta merkitään etukäteen tunnisteella. Tämä on noudettava, ohjaajan esine. Tunniste voidaan merkitä molempiin päihin kevyesti. Merkintään tulee käyttää lyijykynää tai kuulakärkikynää, ei esimerkiksi tussikynää.

Liikkeenohjaaja vie esineet noin 10 metrin etäisyydelle aloituspaikasta ja sijoittaa ne noin 25 cm:n päähän toisistaan. Liikkeenohjaaja ei koske merkittyyn ohjaajan esineeseen, mutta muut viisi hän asettaa paikoilleen koskettaen niihin käsin. Esineet asetetaan riviin, johon tai ympyrän muotoon. Ympyrän muodossa ne voivat olla joko kehän myötäisesti tai kehän vastaisesti. Rivissä ja jonossa ohjaajan esine ei saa olla niiden päissä. Kaikille kilpailijoille käytetään samaa muodostelmaa, mutta noudettavan esineen paikan tulee vaihdella.

Suoritusohje:

Ohjaaja seisoo liikkeen aloituspaikassa koira perusasennossa. Liikkeenohjaaja ilmoittaa, että liike alkaa ja ojentaa ohjaajalle merkityn, puisen noutoesineen. Ohjaaja saa pitää merkittyä noutoesinettä kädessään noin 10 sekunnin ajan. Koira ei saa koskea tai haistella noutoesinettä tässä vaiheessa. Liikkeenohjaaja ottaa esineen ja kehottaa ohjaajaa kääntymään ympäri. Ohjaaja saa päättää näkeekö koira noutoesineitten sijoittamisen. Ohjaaja kääntyy tai molemmat kääntyvät. ”Seuraa”- tai ”paikka”-käskyt ovat sallittuja ohjaajan kääntyessä.

Liikkeenohjaaja vie merkityn noutoesineen siihen käsin koskematta yhdessä viiden muun samanlaisen noutoesineen kanssa ja asettaa kaikki noutoesineet maahan / lattialle noin 10 metrin etäisyydelle ohjaajasta.

Liikkeenohjaaja kehottaa ohjaajan kääntymään ympäri ja käskemään koira noutamaan merkitty noutoesine. Koiran tulee löytää oikea esine, tuoda se ja luovuttaa ohjaajalle yleisten ohjeiden mukaan.

Koira saa työskennellä noin puolen minuutin ajan, jos työskentely on aktiivista ja määrätietoista.

Arvosteluohje:

Arvostelussa painotetaan koiran työskentelyhalukkuutta ja tempoa.

Liike hylätään (=0), jos ohjaaja antaa koiran haistaa tai koskettaa esinettä ennen kuin ohjaaja luovuttaa sen takaisin liikkeenohjaajalle, jos ohjaaja antaa koiralle käskyjä sen ollessa esineiden luona tai jos koira nostaa väärän esineen kaksi kertaa.

Hylkäämistä ei tapahdu, jos koira haistellessaan koskee esineitä tai siirtää niitä etsiessään oikeaa tai joutuu useamman kerran varmistamaan oikean esineen.

Arvosanaa alennetaan, jos koira siirtää tai tökkii/tönäisee esineitä tai jos se varmistelee oikeaa esinettä useita kertoja. Arvosanaa alennetaan noin (½–1):llä /siirto. Yksi nopea varmistaminen ei alenna arvosanaa, mikäli koira työskentelee systemaattisesti ja tehokkaasti.

Jos koira nostaa väärän noutoesineen kerran, mutta tuo sitten oikean, korkein mahdollinen arvosana on 7.

Yleisissä suoritus- ja arvosteluohjeissa on arvosteluohjeet sille, jos koira pudottaa noutoesineen tai pureskelee noutoesinettä.

Liike hylätään, jos

- ohjaaja antaa koiran haistaa tai koskettaa esinettä ennen kuin ohjaaja luovuttaa sen takaisin liikkeenohjaajalle,
- ohjaaja antaa koiralle käskyjä koiran ollessa esineiden luona,
- koira nostaa väärän esineen kaksi kertaa,
- koira puree erittäin voimakkaasti noutoesinettä tai rikkoo sen.

VOI – 8

Kauko-ohjaus

Kerroin 4

Käskyt:

Maahan – (paikka) – istu – seiso – maahan tai seiso – istu–
maahan– istu (jokainen asento 2X)

Asennonvaihtokäskyihin saa liittää samanaikaisen käsimerkin. Käsimerkeissä saa käyttää yhtä tai molempia käsiä.

Kuvaus:

Aloituspaikan rajalinja, jonka eteen ohjaaja jättää koiran, on kahden merkin välinen kuvitteellinen jana, jonka pituus on noin 1–1,2 m. Koiran tulee vaihtaa asentoa kuusi kertaa (istu/seiso/maahan) ohjaajan käskyjen mukaisesti ja sen tulee pysyä alkuperäisellä paikallaan.

Ohjaaja jättää koiran paikalleen ja siirtyy osoitettuun paikkaan noin 15 metrin etäisyydelle koirasta ja kääntyy koiraan päin. Liikkeenohjaaja osoittaa ohjaajalle asennonvaihtojen järjestyksen kirjallisten tai kuvallisten näyttötaulujen avulla tai elektronisen näyttötaulun avulla.

Liikkeenohjaajan tulee antaa uusi asennonvaihtokehotus noin 3 sekunnin välein. Liikkeenohjaajan tulee seistä noin 3–5 metriä koirasta ja siten, että hän ei näe koiraa asennonvaihtokehotuksia näyttäessään.

VOI:ssa asennonvaihtojen järjestys on istu-seiso-maahan tai seiso-istu-maahan. Asentojen järjestyksen tulee olla sama kaikille kilpailijoille. Viimeinen asennonvaihtokäsky on aina ”maahan”.

Asennonvaihtojen ensimmäisen osan järjestyksen ei tarvitse olla sama kuin toisen osan. Voittajaluokassa on seuraavat asennonvaihtojärjestykset mahdollisia:

- istu – seiso – maahan – istu – seiso – maahan
- seiso – istu – maahan – seiso – istu – maahan
- istu – seiso – maahan – seiso – istu – maahan
- seiso – istu – maahan – istu – seiso – maahan

Suoritusohje:

Ohjaaja käskää koiran maahan aloituspaikassa, siten että rajalinja on koiran takana (tangeeraa koiraa). Ohjaaja jättää koiran ja siirtyy osoitettuun paikkaan noin 10 metrin etäisyydelle koirasta ja kääntyy koiraan päin. Jokainen asento tehdään kaksi kertaa.

Liikkeenohjaaja osoittaa ohjaajalle asennonvaihtojen järjestyksen kirjallisten tai kuvallisten näyttötaulujen avulla tai elektronisen näyttötaulun avulla Liikkeenohjaajan tulee antaa uusi asennonvaihtokehotus noin 3 sekunnin välein.

Ohjaajan tulee käyttää lyhyitä suullisia käskyjä, mutta samanaikaiset käsimerkit ovat sallittuja. Viimeisen ”maahan” -käskyn jälkeen ohjaaja palaa koiran viereen ja käskää sen perusasentoon.

Ohjaaja voi antaa kolmannen käskyn (jos 3 s aikana ehtii), jotta koira vaihtaa asentoa, pystyäkseen suorittamaan siitä seuraavan asennonvaihdon. Vasta kolmannella käskyllä suoritettu asennonvaihto on kuitenkin hylätty.

Arvosteluohje:

Arvostelussa painotetaan koiran asennonvaihtojen nopeutta, asentojen selkeyttä ja sitä, miten hyvin koira pysyy kussakin asennossa sekä sitä, miten hyvin se pysyy alkuperäisellä paikallaan.

Hyväksytyyn suoritukseen vaaditaan, ettei koira liiku yhteensä enempää kuin oman mittansa aloituspaikasta (mihinkään suuntaan). Koiran liikkumat matkat lasketaan yhteen (eteen- ja taaksepäin sekä sivusuuntaan, jne.). Jos koira liikkuu yhden mittansa, korkein mahdollinen arvosana on 5.

Jos koira jättää suorittamatta yhden kuudesta asennonvaihdosta, korkein mahdollinen arvosana on 7. Jos koira jättää suorittamatta kaksi asennonvaihtoa, korkein mahdollinen arvosana on 5. Jos koira kuitenkin jättää yhden asennonvaihdon väliin ja vaihtaa suoraan seuraavaan asentoon, korkein mahdollinen arvosana on 5. Koiran täytyy vaihtaa käskystä asentoa vähintään neljä kertaa saadakseen hyväksytyyn arvosanan.

Mikäli ohjaaja joutuu antamaan lisäkäskyn asennonvaihdon yhteydessä, arvosanaa alennetaan.

Ensimmäisellä kerralla, kun asennonvaihtoon on annettava lisäkäsky, arvosanaa alennetaan 2:lla. Seuraavissa asennonvaihdossa tarvittavat lisäkäskyt alentavat arvosanaa 1:llä. Toistettu lisäkäsky (kolmas käsky) asennonvaihtoon hylkää ko. asennon.

Näin ollen, jos koiralle annetaan yhden asennonvaihdon yhteydessä lisäkäsky, on korkein mahdollinen arvosana 8 ja jos lisäkäsky joudutaan antamaan kahden asennonvaihdon yhteydessä, on korkein mahdollinen arvosana 7. Tästä liikkeestä on mahdollista saada hyväksytty arvosana vaikka 3–4 asentoa on tehty vasta lisäkäskyjen (-2/-1) jälkeen, jos lisäkäskyjä totellaan heti ja ne johtavat hyviin ja selkeisiin asentoihin ja liike on muuten moitteeton.

Ohjaajan korostetut suulliset käskyt ja liioitellut tai pitkäkestoiset käsimerkit ja vartaloavut alentavat arvosanaa. (Ks. yleiset säännöt).

Jos koira nousee istumaan tai seisomaan ennen kuin ohjaaja palaa koiran viereen, korkein mahdollinen arvosana on 8.

Liike hylätään, jos

- ohjaaja ottaa askelia antaessaan käskyjä,
- koira liikkuu yli oman mittansa aloituspaikasta mihinkään suuntaan,
- koira ei vaihda käskystä asentoa vähintään neljä kertaa.

VOI-9 Kartioryhmän kiertäminen, pysähtyminen ja esteen yli hyppääminen

Kerroin 3

Käskyt: Kierrä – seiso/maahan – hyppää-(sivulle)
Käsimerkin saa suullisen käskyn lisäksi antaa pysähtymiskäskyn ja ohjauskäskyn yhteydessä.

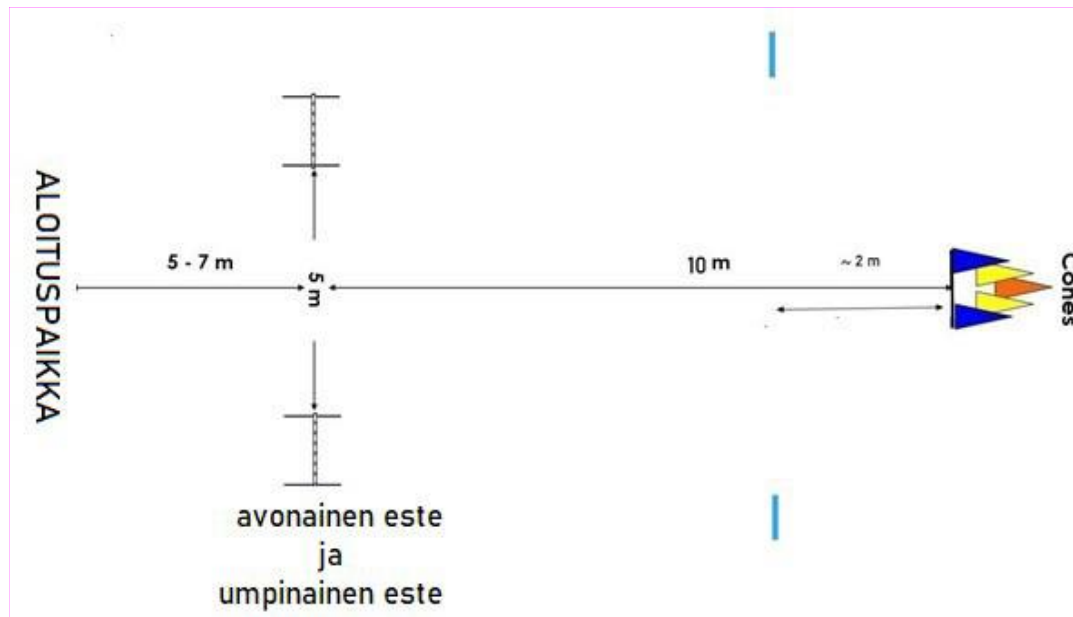
Kuvaus:

Ennen kuin koe alkaa, tuomari ilmoittaa mihin asentoon koirien tulee pysähtyä kierrettyään kartioryhmän (seiso/maahan). Asento on sama kaikille kokeen osallistujille. Se, kumman esteen koiran tulee hypätä, arvotaan ennen liikkeen alkua tai vaihtoehtoisesti ennen kuin kilpailija tulee suoritukseensa tai ennen kokeen/luokan alkua. Ohjaaja saa tiedon suunnasta siinä liikkeen vaiheessa, kun koira on kiertänyt kartiot ja ohjaaja on käskennyt koiran seisomaan/maahan.

Kaksi estettä (yksi umpinainen este ja yksi avonainen este rimalla) on sijoitettu noin 10 metrin päähän kartioryhmästä ja 5 metrin päähän toisistaan. Esteiden korkeudet säädetään koiran säkäkorkeuden mukaan. Esteiden korkeus on kuitenkin korkeintaan 50 cm. Kts. B1 Järjestämisoheje 23.2.3. Aloituspaikka on 5–7 metriä esteiden linjasta ja ohjaaja saa itse valita etäisyyden väliltä 5-7 metriä.

Kartioryhmä (3–6 kpl noin 40–50 cm korkeita kartiota) sijoitetaan noin 10 metrin päähän esteiden linjasta. Kartioryhmän tulee peittää noin puolen neliön alan (0,4–0,5 m²). Kartioryhmän pituuden ja leveyden tulee olla noin 70–80 cm. On suositeltavaa sijoittaa kartiot liitteen 3 kuvan mukaisesti. Kartiot tulee sijoittaa paikoilleen ennen kuin ohjaaja seisoo liikkeen aloituspaikassa, eikä ohjaajan/koiran tule nähdä kartioiden sijoittamista.

Helpottamaan koiran pysähdyspaikan arviointia (vähintään 2 m kartioryhmän edessä) voidaan kahden metrin linja merkitä esimerkiksi pienillä kartioilla, näkyvillä nauhanpätkillä tms., jotka sijoitetaan selvästi koiran kulkulinjasta sivuun (vähintään 5 metriä keskilinjasta). Koira pysäytetään aikaisintaan 2 m kartioryhmän jälkeen. Kts. kuva.

Kuva VOI-9. Kartioryhmän kiertäminen, pysähtyminen ja esteen yli hyppääminen

Suoritusohje:

Ohjaaja ja koira ovat liikkeen aloituspaikassa valitsemallaan etäisyydellä esteistä. Liikkeenohjaaja ilmoittaa liikkeen alkavan. Luvan saatuaan ohjaaja lähettää koiran kiertämään kartioryhmän. Koira saa kiertää kartioryhmän myötäpäivään tai vastapäivään.

Ihanne ei ole tiukka kiertäminen. Koiran tulee kiertäessään jättää selvä etäisyys kartioihin ja etäisyys riippuu koiraan koosta ja rakenteesta. Keskikoisilla koirilla noin puolen metrin etäisyys on sopiva ja suuremmilla etäisyys voi olla jopa metrin.

Kun koira on selkeästi kiertänyt kartioryhmän ja palannut vähintään noin 2 metriä takaisin päin kohti ohjaajaa, ohjaaja käskyy (ilman liikkeenohjaajan käskyä), koiran pysähtymään asentoon, jonka tuomari on ilmoittanut (seiso / maahan). Suullista käskyä on käytettävä, jonka lisäksi on sallittu käyttää yhtäaikaista käsimerkkiä. Koiran ollessa pysähdyksissä, liikkeenohjaaja ilmoittaa (noin 3 sekunnin kuluttua) suunnan/esteen « oikea/vasen » tai "avoin / umpi »käsky". Luvan saatuaan ohjaaja lähettää koiran ylittämään kyseisen esteen, jonka jälkeen koira palaa perusasentoon.

Ohjaaja saa antaa hyppykäskyn heti kun koira on lähtenyt pysähdyksen jälkeen liikkeelle.

Arvosteluohje:

Arvostelussa painotetaan koiran halukkuutta noudattaa käskyjä ja ohjausta, koiran ripeyttä/tempoa ja kohtuullisen lyhyitä reitinvalintoja, mutta kuitenkin siten, että kartioryhmään on riittävä etäisyys kierron aikana. Lisäksi arvostetaan kierron symmetrisyyttä sekä liikkumista paluumatkalla ennen pysähdystä kohti keskilinjaa /ohjaajaa.

Koiran täytyy liikkua hyvällä ja tasaisella nopeudella, vähintään reipasta ravia ja säilyttää tempo liikkeen eri vaiheissa. Koiran liikkumisnopeuden arvostelussa sekä arvioitaessa pysähtymisen täsmällisyyttä ja etäisyyttä kartioryhmään kierron aikana, on otettava huomioon koiran rotu /rakenne. Keskikoisilla koirilla noin puolen metrin etäisyys kartioihin on sopiva ja suuremmilla etäisyys voi olla jopa metrin. Nopeilla/raskarakenteisilla koirilla sallitaan hieman toleranssia pysähtymisessä, mutta hitaasti liikkuvilla koirilla ei. Kts. toleranssi liikkeen EVL-5 arvosteluohjeissa.

Hidas työskentely alentaa arvosanaa (1–5):llä.

Jos koira hyppää esteen yli matkalla kohti kartioryhmää, liike hylätään (=0).

Mikäli koira pysähtyy tai kääntyy takaisin ennen kartioryhmää, se täytyy ohjata uudelleen kiertämään kartioryhmä. Tämä alentaa arvosanaa 3:lla, edellyttäen, että koira kiertää kartioryhmän yhdellä lisäohjauskäskyllä.

Liike hylätään (=0), jos koira ei kierrä kartioryhmää.

Jos koira kiertäessään kartioryhmää koskee kartiota/kartioita tai törmää kartioon /kartioihin, arvosanaa alennetaan (1–3):lla riippuen kosketuksen/törmäyksen voimakkuudesta. Jos koira kaataa kartion/kartioita, arvosanaa alennetaan (2–3):lla. Jos koira juoksee kartioryhmän välistä, korkein mahdollinen arvosana on 7.

Arvosanaa alennetaan myös, mikä koira kiertää kartioryhmän hyvin tiukasti.

Mikäli koira ennakoiki käskyä, arvosanaa alennetaan (2–3):llä. Jos koira toimii täysin itsenäisesti, arvosanaa alennetaan 3:lla.

Mikäli koira kierrettyään kartioryhmän, pysähtyy itsenäisesti (ilman käskyä, selvästi liian aikaisin), tulee se kutsua ja sen jälkeen pysäyttää uudestaan. Arvosana voi olla korkeintaan 7. Mikäli ohjaaja antaa pysäytyskäskyn liian aikaisin, mutta niin, että koira on selvästi ohittanut kartioryhmän (vähintään metrillä), arvosanaa alennetaan 2:lla.

Koiran ei pysäytyskäskyn jälkeen tulisi edetä yli 1X mittansa. Mikäli koira etenee yli 3X mittansa ennen pysähdystä, korkein mahdollinen arvosana on 7.

Mikäli koira ei pysähdy, liike hylätään.

Mikäli koira pysähtyy väärään asentoon, on korkein mahdollinen arvosana 8.

Koiran pitää pysyä paikallaan (seiso/istu/maahan) kunnes se saa käskyn jatkaa suoritusta. Koira saa lähteä liikkeelle vasta sitten kun liikkeenohjaaja on antanut luvan ”vasen/oikea” ”käsky” ja ohjaaja on käskyttänyt koira liikkeelle.

Mikäli koira lähtee liikkeelle liian aikaisin, tämä alentaa arvosanaa (2–3):lla. Tämä voi jopa hylätä liikkeen, mikäli koira lähtee liikkeelle hyvin paljon ennen ohjaajan käskyä, esimerkiksi jo ennen liikkeenohjaajan käskyä.

Jos koira selvästi menee väärälle esteelle ja se pysäytetään ja ohjataan uudelleen (kaksi käskyä) oikealle esteelle sekä ylittää oikean esteen, arvosanaa alennetaan 3:lla. Jos koira ohjataan uudelleen väärästä suunnasta pysäyttämättä koira, arvosanaa alennetaan 1–2:lla.

Ylimääräisten ohjauskäskyjen vaikutus arvosanaan riippuu käskyjen voimakkuudesta ja koiran halukkuudesta noudattaa käskyä. Arvosanan alennus voi olla 1–2 /käsky. Muiden ylimääräisten käskyjen vaikutuksen arvosanaan tulee olla yhdenmukainen yleisten arvosteluohjeiden kanssa.

Jos koira koskettaa estettä hypätessään, arvosanaa alennetaan 2:lla.

Jos koira pudottaa avonaisen esteen riman, ei tällöinkään arvosanaa alenneta enempää kuin 2:lla.

Liike hylätään (=0), jos

- *ohjaaja osoittaa koira koiralle suuntia tai koskettaa koira lähtöpaikassa (Kts. § 20 & § 53)*
- *ohjaaja ottaa askelia antaessaan käskyjä,*
- *koira ylittää esteen matkalla kohti kartioryhmään*
- *koiralle annetaan toinen ohjauskäsky, jotta se kiertää kartioryhmän (ts. kolmas « kierrä » käsky)*
- *ohjaaja antaa pysäytyskäskyn selvästi liian aikaisin, kun koira on vielä kartioryhmän kohdalla*
- *koira ei pysähdy käskystä*
- *koira lähtee liikkeelle jatkamaan liikettä ennen käskyä*
- *koira ei ylitä estettä tai ylittää väärän esteen*
- *koira ponnistaa esteen päältä*
- *koira kaataa esteen.*

VOI – 10 Kokonaisvaikutus

Kerroin 2

Arvosteluohje:

Kokonaisvaikutusta arvosteltaessa kiinnitetään huomiota koiran halukkuuteen työskennellä ja totella käskyjä. Tarkkuus ja täsmällisyys ovat tärkeitä, samoin ohjaajan ja koiran luonnollinen liikkuminen. Saavuttaakseen korkean arvosanan koiran ja ohjaajan tulee työskennellä yhdessä (tiiminä), näyttää siltä, että he pitävät yhteisestä työskentelystä ja osoittaa hyvää urheiluhenkeä. Toiminta sekä liikkeissä että liikkeiden välillä vaikuttaa kokonaisvaikutuksen arvosanaan.

Mikäli koira ei ole hallinnassa ja poistuu ohjaajan luota liikkeiden aikana tai niiden välissä (edes kerran), mutta pysyy kehän sisäpuolella ja palaa ohjaajan luo kutsusta (korkeintaan yksi kutsu), korkein mahdollinen arvosana on 5. Jos koira ei palaa ohjaajan luokse tai poistuu ohjaajan luota toistamiseen, koesuoritus on hylätty.

Kehästä poistuminen liikkeen aikana tai liikkeiden välissä hylkää koesuorituksen.

Tarpeiden tekeminen kehässä hylkää koesuorituksen.

Huomaa, että korkeampaa arvosanaa ei voi antaa kokonaisvaikutuksesta, mikäli koira on tehnyt sellaisia virheitä, joissa ylin mahdollinen arvosana on määritelty. Tämä koskee myös tilanteita, joissa useampi tuomari arvostelee kokonaisvaikutuksen ja tuomareiden antamien kokonaisvaikutusten keskiarvo lasketaan ja keskiarvo olisi korkeampi kuin ko. virheestä määritelty korkein mahdollinen arvosana.

Kokonaisvaikutus hylätään, jos

- *koira poistuu ohjaajan luota hallitsemattomasti, eikä tule kutsusta takaisin (1 kutsu),*

- *koira poistuu kehästä,*
- *koira tekee tarpeensa kehässä.*

25.2.4 Erikoisvoittajaluokka

EVL – 1	Paikalla istuminen 2 minuuttia	Kerroin 2
EVL – 2	Paikalla makaaminen 1 minuutti ja luoksetulo	Kerroin 2

Käskyt: Istu – paikka – maahan +/KM – tänne (– sivulle)

Kuvaus:

Koirat tuodaan liikkeeseen ilman talutinta, mutta niillä tulee olla kaulain. Ryhmässä tulee olla vähintään kolme koiraa ja korkeintaan neljä. Mikäli luokkaan osallistuu vain viisi koiraa, ne kaikki voivat suorittaa liikkeen yhdessä. Kaikki liikkeen vaiheet tehdään liikkeenohjaajan luvalla.

Liike (EVL-1) alkaa, kun kaikki ohjaajat seisovat rivissä n. 4–5 metrin välein koirat perusasennossa ja liikkeenohjaaja ilmoittaa ”Liike 1 alkaa”. Liike 1 päättyy, kun ohjaajat ovat palanneet kehään noin 10 metrin päähän koiristaan ja liikkeenohjaaja ilmoittaa ”Liike 1 päättyy – liike 2 alkaa”.

Liike 2 alkaa välittömästi liikkeen 1 jälkeen. Ohjaajat seisovat rivissä 10 metrin päässä koiristaan ja koirien tulisi istua paikallaan rivissä alkuperäisillä paikoillaan. Ohjaajat komentavat koirat maahan yksitellen vasemmalta oikealle (1->4). Koirat ovat maassa paikoillaan yhden minuutin (1 min), jonka jälkeen ohjaajat yksitellen kutsuvat koirat luokseen perusasentoon oikealta vasemmalle (4->1).

On suositeltavaa, ettei kehän ulkopuolelle, koirien edessä olevalle alueelle, sallita yleisöä tämän liikkeen aikana. Arvokilpailuissa tällaista järjestelyä tulee noudattaa.

Suoritusohje:

Ohjaajat seisovat rivissä koirat perusasennossa. Ohjaajat jättävät koiransa liikkeenohjaajan kehotuksesta ja siirtyvät näkösuojaan kahdeksi minuutiksi. Suoritus aika (2 min) alkaa, kun kaikki ohjaajat ovat näkösuojassa. Ajan tultua täyteen ohjaajat palaavat luvan saatuaan kehään ja asettuvat seisomaan kehän sisäpuolelle. Luvan saatuaan ohjaajat kävelevät koiransa eteen noin 10 metrin etäisyydelle siitä.

Liike 2 alkaa välittömästi liikkeen 1 jälkeen ja liikkeenohjaaja ilmoittaa ”Liike 1 päättyy – liike 2 alkaa”. Koirien tulisi tässä vaiheessa istua. Ohjaajien, joiden koirat eivät istu liikkeen 1 päättyessä, tulee komentaa koiransa istumaan yksitellen aloittaen koirien edestä katsottuna rivin oikeasta päästä (4->1).

Liikkeenohjaaja ilmoittaa liikkeen 2 alkamisen: ”Liike 2 alkaa”. Ohjaajat käskvät istumassa olevat koirat maahan yksi kerrallaan, aloittaen rivin vasemmasta päästä ja edeten rivin oikeaan päähän (1->4). Koirat makaavat paikallaan 1 minuutin ajan, jonka jälkeen ne kutsutaan yksitellen luokse, aloittaen rivin oikeasta päästä ja edeten rivin vasempaan päähän (4->1). Kutsu tapahtuu liikkeenohjaajan luvalla ja liikkeenohjaaja siirtyy seuraavan koiran taakse vasta kun edellinen koira on ohjaajansa luona perusasennossa. Kovaäänisiä käskyjä/kutsuja ei tule käyttää, sillä ne

voivat häiritä kanssakilpailijoita. Kovaäänisten käskyjen käytöstä alennetaan arvosanaa huomattavasti.

On tuomarin päätettävissä, miten sellaisten koirien kohdalla toimitaan, joilla liike 2 on hylätty tai joiden ohjaajat eivät halua kutsua koiraansa.

EVL liikkeet 1–2 katsotaan yhdeksi liikkeeksi eikä koiran kanssa kommunikointi, kehuminen tai muu palkitseminen ole sallittuja.

Arvosteluohje liikkeet EVL-1 ja EVL-2:

Koira, joka nousee seisomaan tai menee maahan liikkeen ensimmäisen osan aikana, saa ensimmäisestä osasta arvosanan 0. Koira, joka muuttaa asentoaan, kun ohjaaja on jo saapunut kehään, voi saada korkeintaan arvosanan 5. Koira, joka on liikkunut paikaltaan (yli yhden mittansa) saa arvosanan 0 molemmista liikkeen osista. Mikäli koira liikkuu yli mittansa vasta kun liike 1 on jo päättynyt, liike 2 hylätään.

Koirat, jotka liikkeen 1 jälkeen seisovat tai ovat maassa, voidaan käskää yksitellen istumaan. Ensimmäisestä ”istu” -käskystä ei alenneta arvosanaa. Mikäli toinen käsky tarvitaan, alennetaan arvosanaa 2:lla. Mikäli koira ei toistetunkaan ”istu”-käskyn jälkeen istu, liikkeen toinen osa hylätään.

Ohjaaja ei saa enää korjata koiran asentoa istumaan, mikäli koira, joka on vielä istunut liikkeen 2 alussa, muuttaa asentoansa korjausvaiheessa. Koira, joka jo makaa siinä vaiheessa, kun maahankomennusvaihe alkaa, voi saada liikkeestä 2 korkeintaan 7 ja koira, joka seisoo, voi saada korkeintaan 8, edellyttäen, että se menee käskystä maahan.

Mikäli koira menee maahan ennen käskyä (esim. toisen ohjaajan käskystä), on arvosana liikkeestä 2 korkeintaan 8. Mikäli koira käy maahan täysin itsenäisesti, on arvosana korkeintaan 7.

Liike 2 hylätään, jos koira ei mene maahan, jos koira vaihtaa asentoa (istumaan tai seisomaan) minuutin paikallaolon aikana, siirtyy paikaltaan yli mittansa tai makaa selällään. Mikäli koira makaa kyljellään, korkein mahdollinen arvosana on 7.

Mikäli koira tulee ohjaajan luo toisen koiran kutsusta, arvosana on liikkeestä 2 korkeintaan 6. Mikäli koira tulee luokse ilman kutsua, liike 2 osa hylätään. Mikäli koira noudattaa vasta toistettua kutsua, korkein mahdollinen arvosana on 8. Mikäli koira ei noudata toistakaan kutsua, liike 2 hylätään.

Jos koira haukahtaa 1–2 kertaa arvosanaa alennetaan (1–2):lla. Jos koira haukkuu useaan otteeseen, alennetaan arvosanaa (3–5):llä ja jos haukkuminen on lähes jatkuvaa, suoritus hylätään (=0). Sama koskee vinkumista.

Kaikki ylimääräinen liikkuminen alentaa arvosanaa. Levottomuus, kuten painon siirtäminen puolelta toiselle, alentaa arvosanaa. Koiran on sallittua liikuttaa päätään ja katsoa ympärilleen sekä osoittaa kiinnostusta, mikäli kehässä tai sen ulkopuolella on häiriötä tai kuuluu ääniä. Koira ei kuitenkaan saa vaikuttaa rauhattomalta tai levottomalta.

Koiran, joka lähtee kehästä liikkeen 1 aikana ohjaajan luo, liikkeet 1 & 2 hylätään ja koirakolle annetaan keltainen kortti. Koetta ei kuitenkaan hylätä (ei punaista korttia).

Mikäli koira nousee liikkeen aikana ja lähestyy toista koiraa siten, että se voi häiritä toisen koiran suoritusta tai aiheuttaa tappelun, tulee liike keskeyttää ja järjestää uudelleen ilman häiriön aiheuttanutta koiraa. Häiriön aiheuttaneen koiran koesuoritus hylätään eikä se saa jatkaa koetta. Lisäksi katso sääntöjen kohdat 11.2 ja 11.5 sekä järjestämisohjoiden kohta 21.

Liikkeen ensimmäinen osa hylätään, jos

- koira nousee seisomaan tai menee maahan
- koira liikkuu paikaltaan yli yhden mittansa
- koira haukkuu/vinkuu jatkuvasti.

Liikkeen toinen osa hylätään, jos

- liikkeen ensimmäisessä osassa seisomaan noussut tai maahan mennyt koira ei istu toisellakaan käskyllä
- koira nousee istumaan tai seisomaan paikallaolon aikana
- koira liikkuu paikaltaan yli yhden mittansa
- koira tulee luokse ilman kutsua
- koira ei tule luokse toisellakaan kutsulla
- koira haukkuu/vinkuu jatkuvasti.

Liikkeen molemmat osat hylätään, jos

- koira on poistunut kehästä ohjaajan luo liikkeen 1 aikana
- koira on liikkunut ensimmäisen osan aikana yli mittansa.

EVL – 3	Seuraaminen	Kerroin 4
EVL – 4	Seisominen, istuminen ja maahan meno sekä luoksetulo seuraamisen yhteydessä	Kerroin 3

Kuvaus liikkeistä EVL-3 ja EVL-4:

Liikkeet EVL-3 ”Seuraaminen” ja EVL-4 ”Seisominen, istuminen ja maahanmeno seuraamisen yhteydessä” yhdistetään, mutta arvostellaan erikseen. Koska liikkeet 3 ja 4 arvostellaan omina liikkeinään, tulee selkeästi osoittaa /ilmoittaa, kumman liikkeen suorittamisesta on kyse.

Molemmat liikkeet alkavat aina perusasennosta.

Yhdistetyt liikkeet voivat alkaa liikkeellä EVL-3 tai liikkeellä EVL-4. Liike EVL-4 voidaan sisällyttää mihin tahansa seuraamisen (EVL-3) vaiheeseen. Näin ollen alkuun, keskelle tai loppuun ja normaalin tai hitaan etenemisen osuuteen tai juoksuosuuteen. Liikkeen EVL-4 molemmat osat /asennot suoritetaan selkeästi peräjälkeen yhdessä ja niin, että niistä muodostuu selkeästi erottuva kokonaisuus.

Liikkeeseen EVL-4 sisältyy kaksi eri osaa:

1. ohjaaja palaa koiran luo ja pysähtyy sen vierelle /ottaa koiran mukaansa
2. koira kutsutaan ohjaajan luo.

Molemmat vaihtoehdot tulee sisällyttää liikkeeseen.

Liikkeiden seuraamiskaavioiden ja muiden osioiden tulee olla samanlaiset kaikille kokeen koirille. Kaavioiden suunnittelussa on suositeltavaa huomioida kokeen luonne. Onko kyseessä koe vai kilpailu, arvokilpailu, mestaruuskilpailu, tms.? Esimerkiksi liikkeen 4 pysäytykset voidaan tehdä myös siten, että ohjaaja juoksee, mikäli kyseessä on esimerkiksi mestaruuskoe /-kilpailu. Yhdistetyn liikkeen kesto ei saisi olla pidempi kuin noin 4½ minuuttia.

EVL-3 Seuraaminen

Kerroin 4

Käsky: ”Seuraa”

Suoritusohje:

Yleisissä ohjeissa kuvataan seuraamisen suoritusta ja arvostelua. Katso myös suoritusohjeita § 27–33 ja arvosteluohjeita § 63

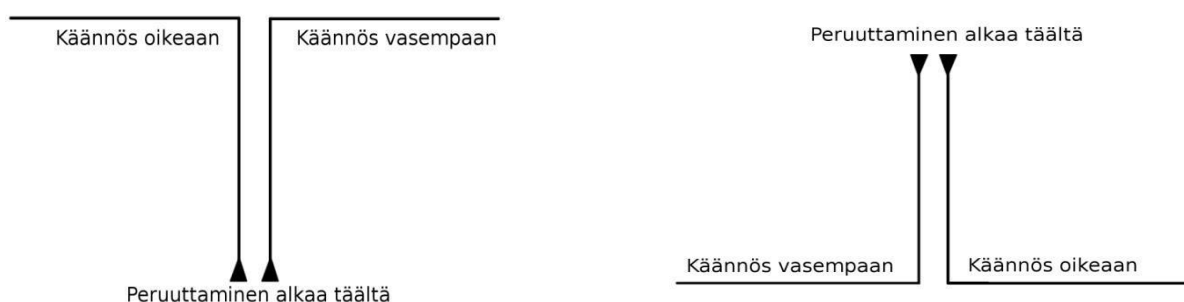
Seuraamisen tavoitteena on, että koira seuraa ohjaajan vasemmalla sivulla halukkaasti, aktiivisesti ja pitäen kontaktia ohjaajaan. Koiran ja ohjaajan tulee liikkua yhdensuuntaisesti. Koiran tulee seurata lapa ohjaajan polven kohdalla ja sen rintamasuunnan tulee olla sama kuin ohjaajan (ohjaajan kulkusuunnan), sen tulee säilyttää sijaintinsa ja pienen etäisyyden ohjaajaan koko seuraamisliikkeen ajan. Ohjaajan ja koiran tulee liikkua luonnollisesti. Nämä koskevat kaikkia nopeuksia, käännöksiä ja pysähdyksiä.

Erikoisvoittajaluokan seuraamiskaavion tulee sisältää kolme nopeutta: normaali kävelyosuuden, hitaan osuuden ja juoksuosuuden, joissa on käännöksiä oikeaan ja vasempaan sekä täyskäännöksiä ja pysähdyksiä. Normaalinopeuden ja hitaan välillä tulee olla selvä ero, samoin normaalinopeuden ja juoksuosuuden välillä. Kaavioon kuuluu myös muutaman askeleen siirtymisiä perusasennosta eri suuntiin sekä käännöksiä ja täyskäännöksiä paikallaan.

Seuraamiseen tulee sisältyä myös 5–10 metrin (15–30 askelta) peruuttaminen. Peruuttamiseen tulee sisältyä yksi käänнос oikeaan tai vasempaan. Käännösten suunta määräytyy oheisen kuvan mukaisesti. Osuuden, jossa ohjaaja kävelee taaksepäin, tulee olla riittävän tasainen ja turvallinen. Ohjaajan pieni varovaisuus on sallittua, kun ohjaaja kävelee taaksepäin.

Kaikkien luokkaan osallistuvien koirien tulee tehdä sama seuraamiskaavio.

Aikaehdotus: Ajankäytöksi liikkeisiin EVL- 3 ja EVL-4 suositellaan yhteensä noin 4½ minuuttia. Tulee kuitenkin ottaa huomioon, että liikkumisnopeus saattaa hieman vaihdella eri roduilla ja ohjaajilla.

Arvosteluohje:

Yleisissä ohjeissa kuvataan seuraamisen suoritusta ja arvostelua. (Katso suoritusohjeita § 27–32 ja arvosteluohjeita § 63). Näitä tulee noudattaa, mutta myös luokka tulee ottaa huomioon seuraamisen arvostelussa.

Suoritus hylätään (=0), mikäli koira jättää ohjaajan tai seuraa suurimman osan matkasta yli puolen metrin päässä toivotusta seuraamispaikasta. Mikäli ohjaaja ja/tai koira liikkuvat hitaasti (normaalin ja nopean vauhdin osuuksilla), arvosanaa alennetaan (2–4):llä. Hidastelu ja jätättäminen ovat isoja virheitä ja niistä tulee alentaa arvosanaa (2–5):llä.

Kontaktin puute ja ylimääräiset käskyt ovat virheitä. Koiran vino seuraamisasento ja sivuttain seuraaminen ja auraaminen alentavat arvosanaa noin (1–3):lla. Hidastaminen ja pysähtyminen ennen tai jälkeen käännösten tai käännösten aikana sekä ennen pysähdyksiä alentavat arvosanaa.

Koiran ja ohjaajan liikkumisen tulee olla normaalia/luonnollista ja ohjaajan ja koiran välisen etäisyyden tulee olla selkeä. Arvosanaa alennetaan, mikäli koira seuraa hyvin lähellä ohjaajaa tai niin, että se häiritsee tai estää ohjaajan liikkumista. Ohjaajaan nojaaminen, koskeminen tai törmääminen ovat huomattavia virheitä. Pieni ohjaajan varovaisuus on sallittua, kun ohjaaja kävelee taaksepäin. Mikäli seuraaminen on taaksepäin kävelyssä puutteellista, alennetaan arvosanaa noin (1–2):lla.

Liike hylätään, jos

- *koira jättää ohjaajan tai seuraa suurimman osan matkasta yli puolen metrin päässä toivotusta seuraamispaikasta,*
- *koira haukkuu/vinkuu lähes koko seuraamisen ajan,*
- *koira kulkee levottomasti tai luonnottomassa asennossa lähes koko seuraamismatkan.*

**EVL – 4 Seisominen, istuminen ja maahan meno
sekä luoksetulo seuraamisen yhteydessä****Kerroin 3**

Käskyt: Seuraa – seiso/istu/maahan – seuraa – seiso/istu/maahan – tänne – seuraa

Kuvaus:

Pysähtymisasennot ovat seiso, istu ja maahan. Tuomari ilmoittaa ennen kokeen/luokan alkua, mitkä kaksi asentoa kolmesta (seiso-istu-maahan) suoritetaan, missä järjestyksessä ne suoritetaan, millainen liikkeen 4 seuraamiskaavio on ja kumpaan pysäytysasentoon sisällytetään kutsu. Asennot ja muut kaavion yksityiskohdat esitetään ennen kokeen/luokan alkua kilpailijoille esimerkiksi ilmoitustaululla. Kaavio on sama kaikille kilpailijoille.

Liikkeen suoritus alkaa perusasennosta, ja liikkeenohjaaja ilmoittaa selvästi ”Liike 4 alkaa”. ”Liike 4” voidaan sisällyttää mihin tahansa kohtaan seuraamisliikkeen (EVL-3) aikana (alkuun, keskelle, loppuun), mutta se tulee tehdä kokonaisuutena (molemmat asennot peräkkäin ja luoksetulo liitettynä toiseen pysähtymiseen). Kuvassa on ehdotuksia liikkeen suorittamiskaavioiksi.

Kaikki liikkeen vaiheet tehdään liikkeenohjaajan luvalla/käskystä. Liikkeenohjaajan tulee selkeästi opastaa liikkeen kaikki vaiheet mukaan lukien ohjaajan käännökset (oikeaan, vasempaan, täyskäännös), vauhdin (normaali tai juoksu) ennen ja jälkeen sen, kun koira on pysäytetty asentoon. On suositeltavaa suunnitella liikkeen kaavio niin, että ohjaajan vauhti on normaalikävelyä sekä ennen pysähtymiskäskyä ja sen jälkeen.

Kansainvälisissä kokeissa ja arvokilpailuissa kuten mestaruuskilpailuissa ja valintakokeissa, koiran pysäytys/pysäytykset voidaan myös tehdä siten, että ohjaaja juoksee. Ja tämä juoksuosuus voi olla ennen asentokäskyä tai sen jälkeen tai sekä ennen että jälkeen.

Muutamia ohjeita liikkeenohjaajalle

Liikkeenohjaajan käskyjen ja ohjeiden tulee olla selkeitä, jotta sekä ohjaaja että tuomari ovat selvillä siitä, mitä vaihetta liikkeistä EVL-3 ja EVL-4 ollaan suorittamassa.

Liikkeenohjaaja selkeästi ilmoittaa, kun liike 3 alkaa ja päättyy, kun liike 4 alkaa ja päättyy ja kun molemmat liikkeet ovat päättyneet.

Liikkeenohjaaja antaa ohjaajalle ohjeet, milloin tulee aloittaa, milloin koira tulee pysäyttää asentoon (seiso/istu/maahan), mitä reittiä hänen tulee kulkea, milloin kutsua koira seuraamisasentoon ja milloin pysähtyä.

Suoritusohje:

Kun ohjaaja on aloituspaikassa tai on pysähtynyt ja koira istuu perusasennossa, liikkeenohjaaja ilmoittaa ”Liike 4 alkaa -liikkeelle mars” ja ohjaaja aloittaa liikkeen. Kun koira ja ohjaaja ovat edenneet noin 4–5 metriä normaalikäyntiä (tai juoksua), liikkeenohjaaja käskee ohjaajaa antamaan koiralle pysäytyskäskyn ensimmäiseen asentoon (seiso, maahan, istu). Jätettyään koiran, ohjaaja jatkaa kulkuaan normaalikävelyä (tai juoksua) liikkeenohjaajan ohjeiden mukaisesti. Kaavio voi sisältää käännöksiä vasempaan tai oikeaan, täyskäännöksiä, pysähdyksiä ja kutsun tai näiden yhdistelmän. Liike päättyy, kun molemmat liikkeen pysähdykset (toinen sisältäen luoksetulon) on tehty ja liikkeenohjaaja ilmoittaa ”liike seis / liike 4 päättyy”.

Kun ohjaaja on jättänyt koiran pysähtymisasentoon, on vaihtoehtoina että:

1. Ohjaaja palaa koiran luo, sen viereen tai ohjaaja palaa koiran luo ja ottaa koiran mukaansa
2. Ohjaaja kutsuu koiran luokseen

Molemmat vaihtoehdot sisältyvät liikkeeseen, mutta niiden järjestys voi olla tämä tai käänteinen.

1. Ohjaaja palaa koiran luo

1.1 Ohjaaja kävelee suoraan edestakaisin

Ohjaajan jätettyä koiran ja kuljettuaan sen jälkeen n. 4–5 metriä suoraan eteenpäin, hän tekee liikkeenohjaajan käskystä täyskäännöksen ja/tai pysähtyy. Sen jälkeen ohjaaja palaa kohti koira, kävelee koiran ohi noin 0,5 metrin etäisyydeltä jättäen koiran vasemmalle puolelleen. Ohjaaja jatkaa kävelemistä vielä noin 2–3 metriä koiran taakse, missä hän tekee liikkeenohjaajan käskystä täyskäännöksen ja

- palaa koiran luo, sen viereen ja komentaa istumaan ja jatkaa liikkeenohjaaja ohjeiden mukaisesti tai

- sivuuttaessaan koiran ohjaaja antaa koiralle ”seuraa”- käskyn pysähtymättä ja he jatkavat yhdessä liikkeenohjaajan ohjeiden mukaisesti.

1.2 Ohjaaja kävelee tehden käännöksiä oikeaan/vasempaan ja täyskäännöksiä

Ohjaajan jätettyä koiran paikalle ja kuljettuaan sen jälkeen n. 2–3 metriä suoraan eteenpäin, hän jatkaa kävelyään liikkeenohjaajan ohjeiden mukaisesti. Tämä kävelyosuus voi sisältää käännöksiä vasempaan, oikeaan tai täyskäännöksiä. Ohjaaja palaa koiran luo kuten kohdassa 1.1 on esitetty.

2. Ohjaaja kutsuu koiran luokseen

2.1 Ohjaaja kävelee suoraan, pysähtyy ja kutsuu koira

Ohjaajan jätettyä koiran ja kuljettuaan sen jälkeen n. 4–5 metriä suoraan eteenpäin, hän tekee liikkeenohjaajan käskystä täyskäännöksen ja/tai pysähtyy. Liikkeenohjaajan luvalla ohjaaja kutsuu koiran perusasentoon. Vain suullinen käsky on sallittu. Käsimerkki alentaa arvosanaa 2:lla.

2.2 Ohjaaja kävelee tehden käännöksiä ja kutsun

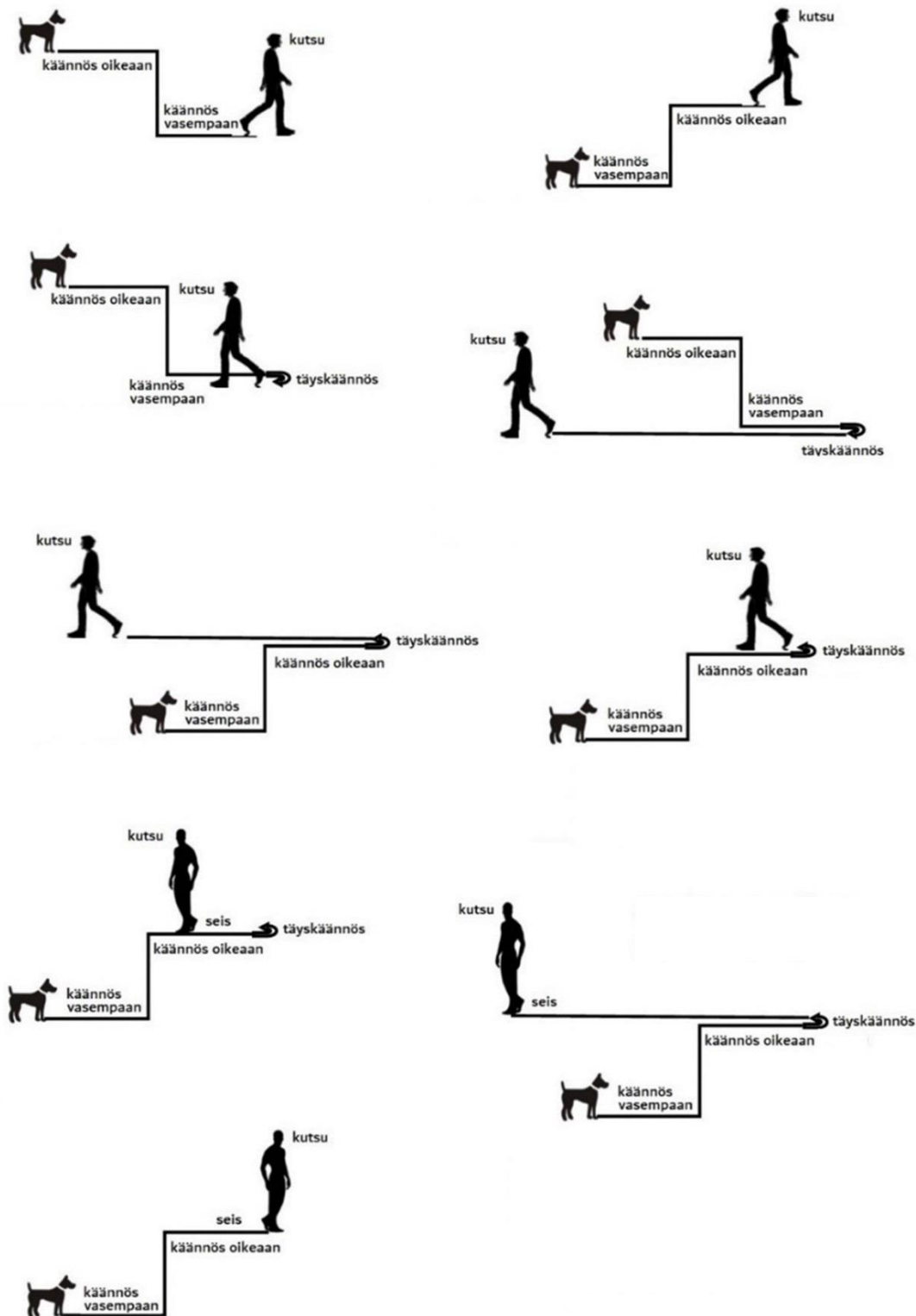
Jätettyään koiran, ohjaaja jatkaa etenemistä tehden liikkeenohjaajan ohjeiden mukaisesti käännöksiä oikeaan, vasempaan ja täyskäännöksiä. Kun liikkeenohjaaja käskää tekemään kutsun, ohjaaja voi olla koiraan nähden missä tahansa suunnassa, myös koiran takana. Ohjaaja jatkaa etenemistä kutsun aikana ja vielä muutamia metrejä koiran saavutettua hänet.

Yhteenvedona: kutsu voidaan suorittaa usealla eri tavalla. Ohjaaja esimerkiksi

- pysähtyy, kääntyy ympäri ja kutsuu koiran luokseen tai
- kääntyy ympäri, pysähtyy ja kutsuu koiran luokseen tai
- liikkuu koirasta pois päin ja kutsuu koiran luokseen kuten liikkeessä 6 tai
- kääntyy ympäri, liikkuu kohti koira, ohittaa koiran ja kutsuu koiran luokseen.

Kun molemmat liikkeen EVL-4 osiot on suoritettu ja koirakko on perusasennossa, liikkeenohjaaja ilmoittaa riippuen liikkeiden vaiheesta joko

- ”liike (4) päättyy”, ”liike (3) alkaa”/”seuraamisliike alkaa” tai
- ”liike (4) päättyy”, ”liike (3) jatkuu”/”seuraamisliike jatkuu” tai
- ”liikkeet (3 ja 4) päättyvät”.

Kuva EVL-4. Seisominen, istuminen ja maahan meno sekä luoksetulo seuraamisen yhteydessä. Joitakin esimerkkejä ohjaajan ja koira reiteistä.

Arvosteluohje:

Liikkeen 4 arvostelu alkaa, kun koirakko on aloituspaikassa ja koira on perusasennossa, ja liikkeenohjaaja ilmoittaa ”liike 4 alkaa”. Liikkeen 4 arvostelu päättyy, kun koira on molemmat osiot suoritettuaan perusasennossa ja liikkeenohjaaja on ilmoittanut ”liike (4) päättyy”. Ne lyhyehköt seuraamisosuudet, jotka liittyvät liikkeeseen 4, otetaan huomioon liikkeen 4 arvosanassa.

Arvostelussa tulee kiinnittää huomiota liikkeen alkuun, seuraamiseen, pysähtymiseen, asentojen suoruuteen ja selkeyteen sekä siihen miten koira lähtee seuraamaan ohjaajaa pysähdysten jälkeen tai miten koira tulee ohjaajan luokse.

Ohjaajan kävelynopeuden tulee olla läpi koko tämän liikkeen tasaista ja samatempoista kuin seuraamisliikkeessä, ei hidastuksia eikä kiihdytyksiä esim. ennen pysähdystä tai koiran ottamista mukaan, ellei suoritusohje niitä sisällä.

Liikkuminen käskyn jälkeen, hidas pysähtyminen seisomaan/istuminen/maahan meno ja koiran vino asento, huono seuraaminen, vauhdin muuttuminen, pyöristetyt käännökset kulmissa ja poikkeaminen oikealta linjalta samoin kuin kääntyminen ja koiraan katsominen ovat virheitä. Nämä alentavat arvosanaa (1–5):lla.

Saadakseen hyväksytyyn arvosanan tulee vähintään yksi asento tehdä oikein. Mikäli yhtä koiran tekemää asentoa ei hyväksytä (esim. istuu maahanmenon sijasta), korkein mahdollinen arvosana on 7. Liike hylätään, jos koira pysähtyy väärään asentoon kaksi kertaa (molemmat asennot hylätään).

Koiran tekemää asentoa ei hyväksytä, jos

- koira tekee väärän asennon
- koira liikkuu enemmän kuin mittansa verran käskyn jälkeen
- koira liikkuu enemmän kuin mittansa verran kerran jo pysähtytyään
- ohjaaja antaa toisen käskyn pysähtymiseen
- ohjaaja käyttää käsimerkkejä tai voimakasta kehonkieltä käskiessään koiran pysähtymisasentoon.
- koira lähtee paikaltaan huomattavasti ennen kutsua.

Mikäli koira pysähtyy, mutta väärään asentoon, luoksetulo voidaan suorittaa. Korkein mahdollinen arvosana on 7, edellyttäen, että luoksetulo ja myös toinen pysähdys ovat olleet moitteettomia.

Mikäli koira liikkuu selvästi yli mittansa tai ei pysähdy lainkaan, ei luoksetulo voi suorittaa ja liike on hylätty.

Liikkeen osa (asento) on hylätty, jos koira menee ohjaajan luo ennen kutsua, jolloin korkein mahdollinen arvosana on 6.

Jos koira on jäänyt oikeaan asentoon, mutta koira ei noudata toistettuakaan kutsua, korkein mahdollinen arvosana on 7. Käsimerkki kutsun yhteydessä tai pelkkä käsimerkki alentavat arvosanaa 2:lla.

Ylimääräiset pysähtymiskäskyt hylkäävät asennon. Käsimerkit ja kehonkieli, koiraan taaksepäin katsominen seiso/istu/maahan käskyjen yhteydessä ovat vakavia virheitä ja alentavat arvosanaa merkkien kestosta ja voimakkuudesta riippuen (1–5):llä.

Yhteenvedo

- Väärä asento (1) ja hyvä asento (2) + hyvä luoksetulo => max 7
- Ei pysähdy, jatkaa kävelyä => ei luoksetuloa => hylkää liikkeen (=0)

Liike hylätään, jos

- koira pysähtyy väärään asentoon kaksi kertaa (molemmat asennot hylätään),
- koira liikkuu selvästi yli mittansa tai ei pysähdy lainkaan, eikä luoksetuloa näin ollen voi suorittaa.

EVL – 5 Luoksetulo ja pysäytykset seisomaan/istumaan/maahan Kerroin 3

Käskyt: Maahan – (paikka) – tänne – seiso/istu/maahan - tänne – seisoo/ istu/maahan– tänne (– sivulle)
Pysäytyskäskyissä saa käyttää samanaikaista käsimerkkiä. Käsimerkeissä voi käyttää yhtä tai molempia käsiä.

Kuvaus:

Luoksetulon matka on noin 30–35 metriä. Vaihtoehdot pysäytysasennoiksi ovat seiso, istu ja maahan. Tuomari päättää, mitkä kaksi asentoa näistä suoritetaan sekä niiden suoritusjärjestyksen. Suoritettavat asennot ja niiden suoritusjärjestys ilmoitetaan kilpailijoille ennen kokeen alkua tai hyvissä ajoin ennen luokan alkua.

Käskynantopaikat, yksi kolmasosa (1/3) ja kaksi kolmasosaa matkasta (2/3), merkitään esimerkiksi pari metriä luoksetulolinjan sivuun sijoitetuilla pienillä merkeillä (kartioilla, kylteillä, puolipalloilla tai vastaavilla). Merkkien tulee näkyä hyvin ohjaajalle (ja tuomarille), mutta koiralle niiden ei tule olla huomiota herättäviä/ eivät saa olla häiritseviä. Kun koira on käskynantopaikoilla (merkkien tasolla) sille annetaan käskyt.

Suoritusohje:

Kaikki liikkeen vaiheet pysähtymiskäskyä lukuun ottamatta tehdään liikkeenohjaajan luvalla. Pysähtymiskäskyt ohjaaja antaa itsenäisesti, kun koira on merkkien /kartioiden/kylttien kohdalla. Kaikkien kutsujen ja käskyjen tulee olla suullisia ja selkeästi annettuja. Käsimerkin voi liittää pysäytyskäskyyn. Suullinen käsky ja käsimerkki tulee antaa yhtä aikaa, eikä käsimerkki saa olla suullista käskyä pidempi. Ohjaaja voi liittää kutsuihin myös koiran nimen, mutta nimi ja kutsu on annettava nopeasti peräkkäin niin, ettei niistä muodostu kahta erillistä käskyä.

Ohjaaja kärkee koiran maahan ja siirtyy noin 30–35 metrin päähän koirasta hänelle osoitettuun paikkaan ja kääntyy koiraan päin. Ohjaaja kutsuu koira ja kun koira on edennyt noin 1/3 matkasta ohjaaja antaa itsenäisesti ensimmäisen käskynantomerkin kohdalla koiralle pysähtymiskäskyn (seiso/istu/maahan). Noin 3 s kuluttua ohjaaja kutsuu koira uudelleen ja antaa toisen käskynantomerkin kohdalla koiralle pysähtymiskäskyn (seiso/istu/maahan). Asento on kuitenkin eri kuin ensimmäisessä pysäytyksessä. Tämän jälkeen ohjaaja kutsuu koiran perusasentoon.

Arvosteluohje:

Koiran tulee noudattaa kutsuja nopeasti ja halukkaasti sekä totella käskyjä täsmällisesti. Sen tulee liikkua ripeästi, vähintään reipasta ravia, ja säilyttää sama tempo ja askellaji luoksetulon eri vaiheissa. Haluton luoksetulo on merkittävä virhe. Lisäksi sekä kutsun että pysähdyksen ennakointi ovat virheitä, samoin liian aikainen pysähdyskäsky. Erittäin hidas ja huomattavan haluton luoksetulo saattavat hylätä liikkeen.

Koiran rotu ja sen rakenne tulee huomioida, kun arvostellaan sen nopeutta ja pysähtymistä. Koiran tulee lähteä välittömästi kutsusta ja aloittaa pysähtyminen välittömästi käskystä.

Mikäli koira nousee istumaan tai seisomaan aloituspaikassa, tai siirtyy paikaltaan alle oman mittansa, vaihtamatta asentoaan, ennen ensimmäistä kutsua, korkein mahdollinen arvosana on 8. Jos koira siirtyy paikaltaan yli mittansa verran ennen kutsua, liike on hylätty (=0).

Mikäli koira noudattaa vasta toistettua kutsua liikkeen alussa tai jommankumman pysähtymisen jälkeen, arvosanaa alennetaan 2:lla. Liike hylätään, jos koira ei jossakin liikkeen vaiheessa noudata toistettuakaan kutsua tai jos koiralle joudutaan toistamaan kutsu useammin kuin yhdessä vaiheessa (yli neljä kutsua).

Koiran tulee totella pysähdyskäskyä välittömästi. Kun arvioidaan pysähdyksiä, raskarakenteisilla ja nopeilla koirilla voidaan hyväksyä pieni toleranssi pysähtymisessä (noin 1X mittansa), mutta hitaasti liikkuvilla / kevytrakenteisilla koirilla vähemmän.

Riippumatta siitä, miten nopeasti koira tulee luokse, se ei saa edetä mittaansa enempää, jotta pysähtyminen voidaan katsoa olevan tarkka ja täsmällinen. Hitaasti liikkuvien koirien tulee pysähtyä nopeammin. Hiipiminen / ”uhma-askleet” ovat suuri virhe ja alentavat arvosanaa. Jos koira liukuu pysähtyessään, tämäkin on virhe ja arvostellaan vastaavasti kuin muukin eteneminen pysähtymiskäskyn jälkeen. Jotta pysähtymisosio hyväksytään, koira ei saa edetä yli kolmea mittaansa käskyn jälkeen.

Mikäli koira liikkuu pysähtymiskäskyn jälkeen yli 3 X mittansa, koira voi saada korkeintaan 7. Mikäli yhdellä käskynantopaikalla, ei ole havaittavissa yritystäkään pysähtyä, koira voi saada korkeintaan 5. Jos koira ei suorita kumpaakaan pysähtymistä, liike hylätään.

Mikäli koira pysähtyy kerran väärään asentoon tai, mikäli koira vaihtaa oikean asennon, arvosanaa alennetaan 2:lla. Jos kumpikaan pysähtymisasennoista ei ole oikea, liike hylätään.

Liike hylätään, jos

- *koira siirtyy paikaltaan yli mittansa verran ennen kutsua,*
- *koira ei lähde liikkeelle jostain asennosta vielä toisellakaan kutsulla,*
- *koiralle annetaan yhteensä enemmän kuin neljä kutsua/tarvitsee toistetun kutsun useammassa liikkeen vaiheessa,*
- *koira ei suorita kumpaakaan pysähtymistä,*
- *koiran suorittamista pysähtymisasennoista kumpikaan ei ole oikein,*
- *koira suorittaa asennot väärässä järjestyksessä.*

EVL – 6 Lähettäminen määrätyle paikalle, maahanmeno ja luoksetulo Kerroin 4

Käskyt: Eteen – seiso – oikea/vasen (– seiso) – maahan – tänne
Ohjaukskäskyihin ja pysäytyskäskyihin (seiso – maahan) ohjaaja saa liittää samanaikaisen käsimerkin

Kuvaus:

Ympyrä, jonka säde on noin 2 m ($\emptyset = 4$ m), on noin 10 metrin päässä aloituspaikasta. Kymmenen metriä on keskipisteen ja aloituspaikan välinen etäisyys. Ympyrän keskipistettä ei merkitä.

Ympyrän kehä tulee merkitä ohjaajalle ja tuomarille näkyväksi, mutta koiralle huomaamattomaksi. Ympyrän kehän merkitsemisessä on tavoitteena auttaa koiran ohjaajaa sekä tuomaria arvioimaan, onko koira ympyrän kehän sisäpuolella. Kts. B1 Järjestämisohe. Ympyrän kehä merkitään vähintään kahdeksasta kohdasta (esim. merkitään noin 10–15 cm:n pituisia kaarenpätkiä teipillä, liidulla, spraymaalilla tai vastaavilla) tai voidaan merkitä koko ympyrän kehä. Jos koko ympyrän kehä merkitään, merkinnän tulee olla alustasta/taustasta maltillisesti erottuva (esimerkiksi hiekkakentällä kevyesti uurtamalla, liidulla tai vaarattomalla spraymaalilla). Nauhoja, muoviletkuja, kankaita, yms., jotka ovat koiralle selvästi erottuvia ei pidä käyttää.

Ruutu on kooltaan noin 3 m x 3 m. Ruudun keskipiste on noin 25 metrin päässä liikkeen aloituspaikasta ja 23 metrin päässä ympyrän keskipisteestä. Ruutu merkitään kulmiin sijoitettavilla kartioilla/puolipalloilla (korkeus noin 10–15 cm). Näkyvästi merkityt (esim. nauha, kalkkiviiva, teippi) ruudun sivut yhdistävät kartiot niiden ulkoreunoja pitkin. (Kts. 23.2, kohta Ruudun merkitseminen ja rajaaminen (AVO, VOI ja EVL))
Aloituspaikan ja ympyrän keskipisteen sekä ympyrän keskipisteen ja ruudun keskipisteen välisten yhdyslinjojen kulman tulee olla 90°. Kts kuvat.

Ruutu, samoin kuin ympyrän kehä, tulee sijoittaa vähintään noin 3 metrin etäisyydelle kehän reunoista. Etenkin arvokilpailuissa tulee kiinnittää huomiota ruudun ja ympyrän sijoitteluun. Ne tulee sijoittaa siten, että kehän ulkopuolisen avun ja ”targettien” käyttäminen on poissuljettu.

Suoritusohje:

Ennen liikkeen aloitusta, ohjaajan tulee ilmoittaa tuomarille, aikooko hän käskeä koiran ruudussa ensin seisomaan ja sitten maahan vai suoraan maahan. ”Seiso”, ”maahan” ja uudelleenohjaukseen liittyvät käskyt tehdään itsenäisesti ja kaikki muut käskyt tehdään liikkeenohjaajan luvalla.

Ohjaaja lähettää koiran noin 10 metrin päässä aloituspaikasta olemaan ympyrään ja käskää koiran seisomaan ympyrässä. Kun ohjaaja on lähettänyt koiran ympyrään ja komentanut sen seisomaan, riippuen koiran sijainnista (ympyrässä /ympyräviivan päällä) ohjaaja voi valita, lähettääkö hän koiran ruutuun vai korjaako hän rajalla seisovan koiran komentamalla sen uudestaan ympyrään. Jos koira on täysin ympyrän ulkopuolella, koira on ohjattava ympyrään. Koiran seisottua noin 3–4 sekuntia (ympyrän sisällä tai rajalla), ohjaaja lähettää, liikkeenohjaajan luvalla, koiran noin 3 m x 3 m kokoiseen ruutuun.

Ohjaaja tekee itsenäisesti päätöksen lähettääkö hän koiran ruutuun vai korjaako koiran paikkaa ympyrässä. Mikäli ohjaaja antaa koiralle lisäohjaukskäskyjä korjatakseen koiran sijaintia, tulee lisäohjaukskäsky antaa (aloittaa) ennen kuin liikkeenohjaaja on antanut ohjaajalle luvan ohjata koira ruutuun (ennen 3–4 sekunnin umpeutumista).

Ohjaaja lähettää koiran ympyrästä ruutuun. Kun koira on ruudussa, ohjaaja kääntää koiran joko seisomaan ja sitten maahan tai suoraan maahan. Jos koira käsketään ensin seisomaan, seisomisasennon tulee olla selkeä ja vakaa (n. 3 s) ennen kuin ”maahan”- käsky annetaan.

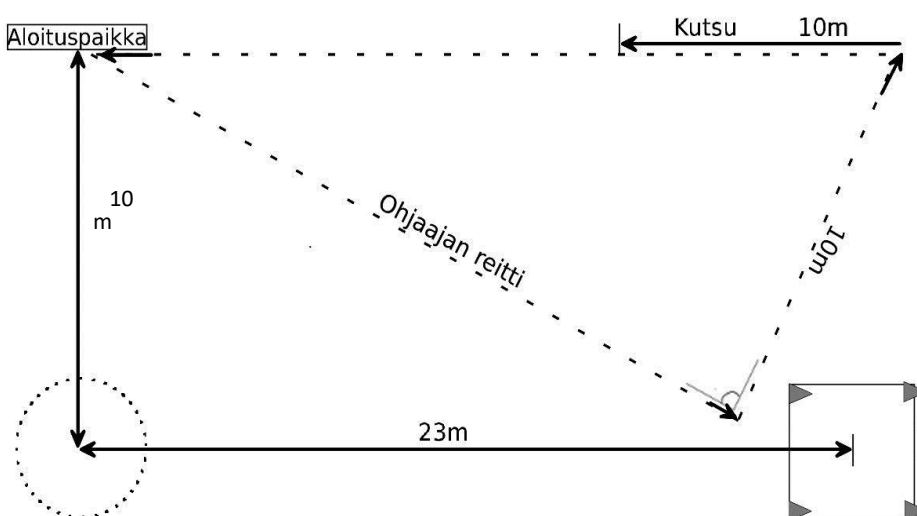
Jos koira pysähtyy matkalla ruutuun tai ruudun rajalla (joko itsenäisesti tai käskystä), se tulee ohjata ruutuun. Tällöin koiralle tulee antaa uusi ”seiso” käsky ruudussa (mikäli suoritustavaksi on ilmoitettu seiso-maahan) tai sitten suoraan ”maahan” käsky.

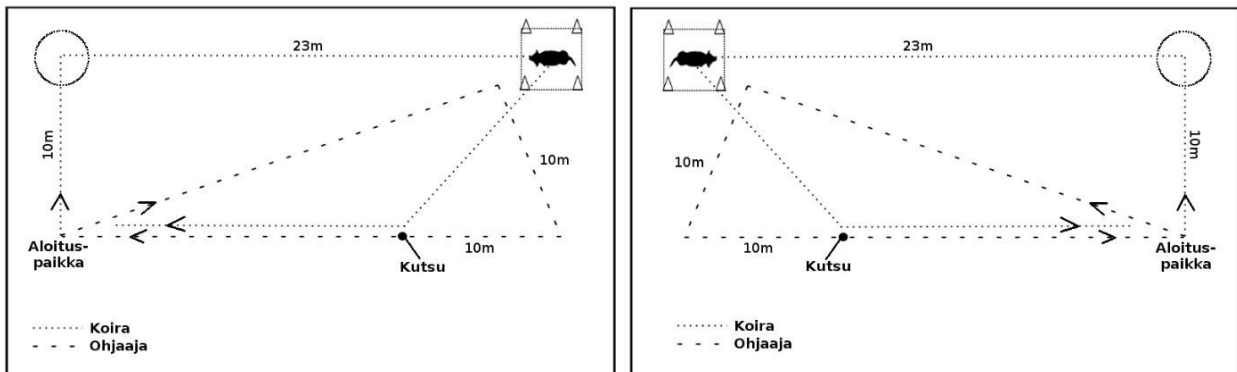
Ohjaaja kävelee kohti koira. Ohjaajan ollessa noin 2 metrin etäisyydellä koirasta (kuitenkin ennen kuin ohjaaja on ruudussa), ohjaaja kääntyy oikeaan/vasempaan (90°) ja edettyään noin 10 m kääntyy uudelleen, kohti aloituspaikkaa. Noin 10 metriä kuljettuaan ohjaaja kutsuu koira ja jatkaa kohti aloituspaikkaa. Aloituspaikkaan tultuaan ohjaaja pysähtyy. Kts. kuvat EVL-6.

Koiran tulee noudattaa käskyjä, esimerkiksi pysähtyä seisomaan ympyrässä ja ruudussa ja mennä maahan ruudussa käskystä tai vaihtoehtoisesti mennä ruudussa käskystä suoraan maahan. Mikäli koira ennakoii ja toimii ilman käskyjä, arvosanaa alennetaan. Näin ollen esimerkiksi ”seiso”-käsky ympyrässä ja ”seiso”- ja/tai ”maahan” käskyt ruudussa pitää antaa.

Koiran tulee liikkua kohti ympyrää ja ruutua suoraviivaisesti sekä mennä ruutuun sen etureunasta.

Välttääkseen arvosanan alennuksia lisäkäskeistä, ohjaajan ei tule käyttää enempää kuin kuusi käskyä tämän liikkeen aikana. Tällöin yksi kuudesta käskystä on ”seiso”-käsky ruudussa. Vaihtoehtoisesti ohjaaja voi käskä koiran suoraan maahan ruudussa, jolloin käskejen enimmäismäärä on viisi.

Kuvat EVL-6. Lähettäminen määrätulle paikalle, maahanmeno ja luoksetulo
Liikkeen kuvaus. Ohjaajan ja koiran reitti. Ensimmäisen kulman tulee olla noin 90°.

Arvosteluohje:

Arvostelussa painotetaan koiran halukkuutta noudattaa ohjauksia ja käskyjä sekä koiran ripeyttä ja suoraviivaista liikkumista. Koiran täytyy totella käskyjä. Jos "seiso" -käsky annetaan ympyrässä tai ruudussa, koiran täytyy pysähtyä seisomaan heti, ja jos se käsketään suoraan maahan, sen täytyy tehdä niin.

Korkeimman arvosanan saaminen edellyttää, että ohjaaja käyttää liikkeen aikana korkeintaan kuusi käskyä, jolloin yksi kuudesta käskystä on seisomiskäsky koiran ollessa ruudussa tai vaihtoehtoisesti viisi käskyä, mikäli ohjaaja käskee ruudussa olevan koiran suoraan maahan.

Koiran suuntaaminen (ympyrään tai ruutuun) tai koiraan koskeminen aloituspaikalla, (myös ennen liikkeen alkua), hylkää liikkeen. Yksi "kämmenkosketus" on sallittu ennen liikkeen alkua. Tästä ei saa tulla vaikutelmaa, että sillä suunnataan koira. Kts. yleiset ohjeet § 20 & 53.

Jos ohjaaja liikkuu (askeltaa/liikuttaa jalkojaan) käskyjä antaessaan, liike hylätään (=0).
Mikäli ohjaaja käyttää vartaloapuja /kehonkieltä, arvosana alennetaan (2–3):lla.

Käsimerkit sallitaan vain ohjauksikäskyjen / lisäohjauksikäskyjen yhteydessä, koiran ollessa etäällä ohjaajasta. Käsimerkin käyttäminen koiran ollessa ohjaajan vieressä alentaa arvosanaa 2:lla.
Mikäli koira liikkuu hyvin hitaasti, korkein mahdollinen arvosana on 6-7.

Mikäli koira toimii ilman käskyjä, arvosanaa alennetaan. Jos koira pysähtyy itsenäisesti matkalla tai ympyrässä/ruudussa tai menee maahan ilman käskyä ruudussa, arvosanaa alennetaan 3:lla.

Ylimääräisten ohjauksikäskyjen vaikutus arvosanaan riippuu käskyjen voimakkuudesta ja koiran halukkuudesta noudattaa käskyjä. Arvosanaa alennetaan (1–2):lla/käsky.

Toinen ”seiso”-käsky (sekä ympyrässä että ruudussa) tai ”maahan”-käsky tai kutsu ruudusta, alentavat arvosanaa 2:lla. Jos koira ei noudata jotain em. käskyistä toistettunakaan, liike hylätään.

Ympyrän arvostelu

Hyväksytyyn suoritukseen vaaditaan, että koira seisoo osittain tai kokonaan ympyrän sisäpuolella.

Mikäli koira on kokonaan ympyrän ulkopuolella, ohjaajan tulee ohjata koira ympyrään lisäohjauksella, muuten liike hylätään. Jos koira on osittain ympyrässä, ohjaaja voi valita, ohjaako hän uudelleen koiran ympyrään vai lähettääkö hän koiran ruutuun.

Arvostellaan seuraavasti:

- Koira on kokonaan ympyrän sisäpuolella, arvosanaa ei alenneta.
- Koira seisoo ympyrän kehällä (rajaviivalla), arvosanaa alennetaan ($\frac{1}{2} - 3$):lla riippuen koiran sijainnista.
- Koiran kolme jalkaa on ympyrän sisäpuolella, korkein mahdollinen arvosana on 9
- Vain koiran yksi jalka on ympyrän sisäpuolella, korkein mahdollinen arvosana on 7.
- Ohjaaja voi halutessaan uudelleen ohjata koiransa ympyrän sisäpuolelle. Jos koira tottelee lisäohjauksella, alennetaan arvosanaa 2:lla (lisäohjauksista -1 ja uudesta pysähtymiskäskystä -1).
- Mikäli koira on kokonaan ympyrän ulkopuolella, ohjaajan tulee uudelleen ohjata koira ympyrään, muuten liike on hylätty. Jos koira tottelee yhtä lisäohjauksella, alennetaan arvosanaa 2:lla (lisäohjauksista -1 ja uudesta pysähtymiskäskystä -1). Mikäli koira tarvitsee vielä uuden korjauksen, seuraavasta korjauksesta alennetaan edelleen arvosanaa 2:lla.
- Jos koira istuu tai menee maahan ympyrässä (seiso käskyllä), korkein mahdollinen arvosana on 8. Jos se on toiminut itsenäisesti, on korkein mahdollinen arvosana 7.
- Jos koira istuu tai menee maahan ympyrän ulkopuolella, liike hylätään.
- Jos koira istuu tai menee maahan ympyrän rajalla, tulee se uudelleen ohjata ympyrään seisomaan. Korkein mahdollinen arvosana on 6.

Ruudun arvostelu

Jos koira istuu tai menee maahan ruudun ulkopuolella, sitä ei saa enää ohjata ruutuun ja liike hylätään (=0).

Mikäli koira menee ruutuun sen sivusta tai takaa, arvosanaa alennetaan ($\frac{1}{2}-1$):llä.

Hyväksytyyn suoritukseen edellytetään, että koira on kokonaan ruudussa. Kuitenkaan ei edellytetä, että häntä on ruutumerkintöjen sisäpuolella.

Mikäli koiralle annetaan pysäytyskäsky (seiso), ja se pysähtyy ruudun ulkopuolelle tai reunalle, ohjaajan tulee lisäohjauksella ohjata se ruutuun. Koiralle tulee antaa myös uusi ”seiso” käsky ennen ”maahan” -käskyä, mikäli ohjaaja on liikkeen alussa ilmoittanut koiran pysähtyvän ruudussa seisomaan ennen ”maahan” -käskyä. Arvosanaa alennetaan 2:lla, edellyttäen, että koiran reagoi nopeasti ja asennot ovat selkeät ja oikein.

Mikäli koira, jolle ”maahan” -käsky annetaan suoraan, on pysäytettävä (esim. ruudun ulkopuolella) on arvosanan alennus niin ikään 2.

Mikäli koira ottaa ruudussa (käskystä) väärän asennon, alennetaan arvosanaa 2:lla. Ja mikäli seisominen ruudussa on epäselvä, epästabiili tai koira komennetaan liian nopeasti maahan, arvosanaa alennetaan (1–2):lla.

Koiran itsenäinen toiminta alentaa arvosanaa 3:lla, esim. mikäli koira ottaa väärän asennon ilman käskyä, arvosanaa alennetaan 3:lla.

Liike hylätään (=0), jos koira nousee istumaan tai seisomaan ennen ohjaajan toista käännoästä. Mikäli koira nousee ohjaajan toisen käännoksen jälkeen, mutta ennen kuin ohjaaja on kutsunut koira, korkein mahdollinen arvosana on 7. Jos koira liikkuu nousematta/ryömii ruudussa, alennetaan arvosanaa 2–3:lla. Jos koira liikkuessaan ylittää ruudun reunan ennen kuin ohjaaja on kutsunut koira, liike hylätään (=0). Kuitenkin, mikäli voidaan katsoa, että koira on vain hieman ennakoanut ohjaajan kutsun ja se on lähtenyt esimerkiksi jo liikkeenohjaajan käskystä, alennetaan arvosanaa (2–3):lla

Liike hylätään, jos

- *ohjaaja osoittaa koiralle suuntia (esimerkiksi ruudun sijaintia) tai koskettaa koira lähtöpaikassa,*
- *ohjaaja ottaa askelia antaessaan käskyjä aloituspaikassa,*
- *koiran kaikki jalat ovat ympyrän kehän ulkopuolella, eikä ohjaaja onnistu ohjaamaan koira ympyrään,*
- *koira istuu tai menee maahan ympyrän ulkopuolella tai ruudun ulkopuolella,*
- *koira nousee istumaan tai seisomaan ennen ohjaaja toista käännoästä,*
- *koira liikkuessaan ruudussa, ylittää ruudun reunan ennen kuin ohjaaja on kutsunut sitä,*
- *koira ei noudata toistettuakaan "seiso"- tai "maahan"-käskyä tai kutsua ruudusta.*

EVL – 7

Ohjattu noutaminen

Kerroin 3

Käskyt:

Eteen – seiso – oikea/vasen/keskimmäinen– nouda – irti – (sivulle)

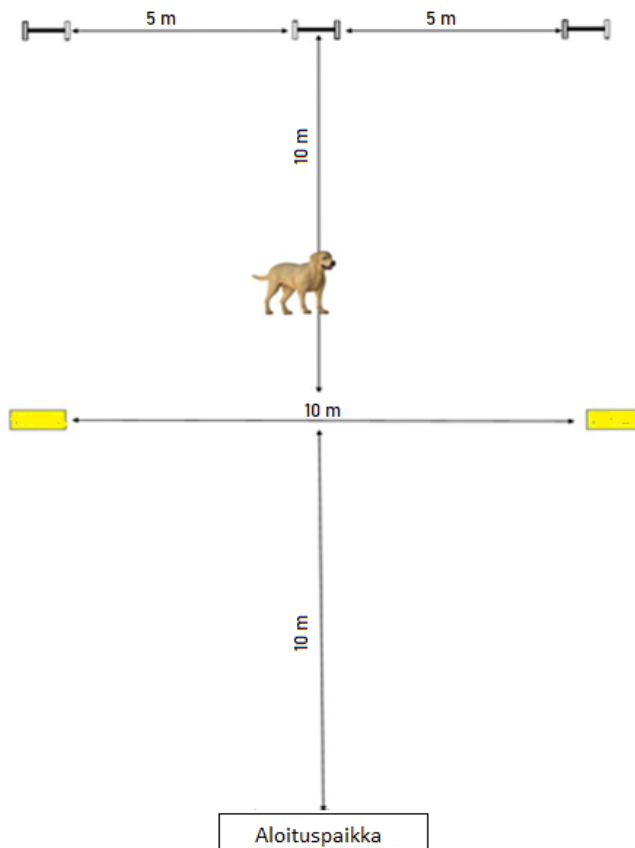
Ohjaukaskäskyihin ja pysäytyskäskyihin ohjaaja saa liittää samanaikaisen käsimerkin

Kuvaus:

Kun ohjaaja seisoo aloituspaikalla ja liike alkaa, liikkeenohjaaja asettaa kolme puista noutoesinettä riviin noin 20 metrin päähän aloituspaikasta ja 5 metrin päähän toisistaan siten, että ne ovat helposti nähtävissä. Ne voidaan asettaa joko pystysuuntaan tai vaakasuuntaan, ei kuitenkaan pystyyn. (Kts kuva) Se, minkä noutoesineen koiran tulee noutaa, arvotaan ennen liikkeen /luokan/kokeen alkua. Ohjaajalle ei tässä vaiheessa kerrota, mikä on noudettava esine. Noudettava esine voi olla mikä tahansa kolmesta: vasen, keskimmäinen tai oikea.

Aloituspaikka on noin 20 metrin päässä keskimmäisestä noutoesineestä. Noutoesinerivistön (keskimmäisen noutoesineen) ja aloituspaikan välissä, 10 metrin päässä molemmista, on kuvitteellinen linja. Linja tulee merkitä kahdella pienellä merkillä, joiden välimatka on vähintään noin 10 metriä toisistaan. (Kts. kuva) Merkitsemiseen voidaan käyttää esimerkiksi näkyvää teippiä, kalkkia, pieniä kartioita, puolipalloja, tms. Merkkien tulee olla hyvin näkyvillä ohjaajalle (ja tuomarille), mutta ei niin, että häiritsevät koira.

Noutoesineet asetetaan kaikille kilpailijoille aina samassa järjestyksessä/samasta suunnasta ja samaan suuntaa (pysty/vaaka) riippumatta siitä, mikä noutoesineistä on arvottu noudettavaksi. Noutoesineet tulee sijoittaa vähintään 3 metrin etäisyydelle kehän reunoista.

Kuva EVL-7. Ohjattu nouto. Noutoesineet voi asettaa vaakasuuntaan tai pystysuuntaan. Kymmenen metrin (10 m) rajalinja merkitään näkyvästi, mutta selvästi sivuun, vähintään 10 metriä toisistaan.

Suoritusohje:

Liikkeen alkaessa ja liikkeenohjaajan viedessä noutoesineitä, ohjaaja ja koira seisovat aloituspaikalla. Liikkeenohjaaja asettaa noutoesineet kuten yllä on kuvattu.

Ohjaaja lähettää koiran kohti keskimmäistä noutoesinettä ja koiran ylitettyä 10 metrin linjan, antaa koiralle "seiso" käskyn. Ohjaaja voi pysäyttää koiran mihin tahansa kohtaan sen ylitettyä 10 metrin linjan. Vasta tässä vaiheessa ohjaaja saa tietää mikä noutoesine koiran tulee noutaa. Noin 3 s kuluttua ohjaaja saa luvan käskä koiran noutamaan arvotun noutoesineen (vasen / keskimäinen / oikeakäsky). Ohjaukskäsky (oikea/keskimäinen/vasen) ja noutokäsky tulee antaa tiiviisti yhdessä, sillä myöhäinen noutokäsky voidaan tulkita lisäkäskeksi.

Koiran noudettua noutoesineen sen tulee tuoda se ja luovuttaa se ohjaajalle yleisten ohjeiden mukaisesti.

Arvosteluohje:

Arvostelussa painotetaan koiran halukkuutta noudattaa käskyjä ja ohjausta, koiran ripeyttä ja menoa noutoesineelle ja takaisin suorinta mahdollista reittiä.

Koiran suuntaaminen tai suuntien näyttäminen lähtöpaikassa, myös ennen liikkeen aloitusta, hylkää liikkeen (=0). Yksi kämmenkosketus on sallittu kts. yleiset ohjeet, § 20 & 53.

Hyväksytyyn suoritukseen vaaditaan, että koira seisoo 10 metrin linjan ja noutoesineiden linjan välissä ennen kuin se lähetetään noutamaan.

Mikäli koira pysähtyy itsenäisesti, korkein mahdollinen arvosana on 7, riippumatta siitä onko itsenäinen pysähdys ennen tai jälkeen rajalinjan. Jos koira on pysähtynyt ennen 10 metrin rajalinjaa, koira tulee ohjata rajalinjan yli. Korkein mahdollinen arvosana on niin ikään 7.

Mikäli koira seisoo 10 metrin linjalla, tai koira pysähtyy väärään asentoon (istuu tai menee maahan) tai jos koira liikkuu yli mittansa ”seiso” käskyn jälkeen tai pysähtyttyään liikkuu (alle mittansa) ennen ”nouda” käskyä, korkein mahdollinen arvosana on 8.

Mikäli koira liikkuu ennen ”seiso”-käskyn noudattamista yli 3Xmittansa, arvosanaa alennetaan (3–4):llä. Mikäli koira liikkuu pysähtyttyään yli mittansa seisomisasennostaan ennen ”nouda”-käskyä, liike hylätään.

Ylimääräisten ohjauskäskyjen vaikutus arvosanaan riippuu niiden voimakkuudesta ja koiran halukkuudesta noudattaa käskyjä. Arvosanaa alennetaan (1–2):lla /käsky. Muiden lisäkäskyjen arvostelun tulee perustua yleisiin ohjeisiin, kts § 51.

Jos koira menee väärälle noutoesineelle ja se pysäytetään ja ohjataan uudelleen oikealle noutoesineelle ja koira tuo oikean esineen, alennetaan arvosanaa 3:lla. Jos koira ohjataan uudelleen väärältä noutoesineeltä ilman pysäyttämistä, arvosanaa alennetaan 2:lla. Jos koira nostaa väärän noutoesineen, liike hylätään.

Yleisissä suoritus- ja arvosteluohjeissa on arvosteluohjeet sille, jos koira pudottaa noutoesineen tai pureskelee noutoesinettä.

Liike hylätään, jos

- koira puree erittäin voimakkaasti noutoesinettä tai rikkoo sen,
- ohjaaja osoittaa koiralle suuntaa tai koskettaa koira aloituspaikassa,
- koira ei seiso 10 metrin linjan ja noutoesineiden linjan välissä toistetunkaan ohjauskäskyn ja pysäytyskäskyn jälkeen,
- koira liikkuu yli oman mittansa seisomisasennostaan ennen nouto käskyä,
- koira nostaa väärän noutoesineen.

EVL – 8 Merkin kiertäminen, pysähtyminen ja ohjattu noutaminen esteen yli hypäten

Kerroin 4

Käskyt: Kierrä – seiso/istuu/maahan– oikea/vasen +nouda (– hyppää) – irti (– sivulle)
Ohjauskäskyihin ja pysäytyskäskyihin ohjaaja saa liittää samanaikaisen käsimerkin.

Kuvaus:

Ennen kuin koe/luokka alkaa, tuomari ilmoittaa mihin asentoon (seiso/istu/maahan) koirat käsketään merkin kierron jälkeen. Asento on sama kaikille osallistujille.

Kaksi estettä (avoin ja umpinainen) kts. B1 Järjestämisohteet kohta 23.2.3, sijoitetaan noin 5 metriä aloituspaikan etureunasta ja 5 metriä toisistaan. Esteiden korkeuden tulisi olla suunnilleen koiran säkäkorkeus, kuitenkin korkeintaan 60 cm.

Kolmesta kuuteen (3–6 kpl), noin 40–50 cm korkeaa, hyvin erottuvaa kartiota sijoitetaan noin 15 metrin päähän esteiden välisestä linjasta. Ks. liite 3. Kartioiden pohjien tulisi täyttää noin puolen neliön ala (0,4–0,5 m²). On suositeltavaa käyttää jotain Liitteessä 3 esitettyä muodostelmaa kartioiden asettelussa. Kartioiden tulee olla asetettuna paikoilleen ennen kuin kilpailija on liikkeen aloituspaikalla.

Suunta (oikea/vasen), josta koiran täytyy noutaa esine ja hypätä este, arvotaan ennen liikkeen alkua (arvontaan voi suorittaa liikkeenohjaaja tai tuomari ja voidaan myös suorittaa kaikille ennen luokan alkua). Arvonta määrittelee sen, hyppääkö koira avonaisen esteen vai umpinaisen esteen. Ohjaajalle ei kerrota suuntaa arvontavaiheessa vaan hänelle kerrotaan noutosuunta / hyppysuunta siinä vaiheessa, kun hän on käskennyt koiran seisomaan/istumaan/maahan.

Ohjaaja saa itse valita aloituspaikan noin 5–7 metrin etäisyydeltä esteistä. Noutoesineet asetetaan aina samassa järjestyksessä ko. kokeessa (oikealta vasemmalle tai vasemmalta oikealle) riippumatta siitä, kumpi esine noudetaan. Noutoesineet sijoitetaan noin 6 metrin päähän esteistä. Kts. B1 Järjestämisohteet 23.3.5 ja kuva EVL-8.

Suoritusohje:

Ohjaaja valitsee aloituspaikkansa noin 5–7 m esteestä. Ohjaaja seisoo koira perusasennossa liikkeen aloituspaikalla, jonka hän on valinnut. Liikkeenohjaaja ilmoittaa ”liike alkaa” ja kävelee (aina samasta suunnasta) asettamaan noutoesineet noin 6 metriä esteiden taakse.

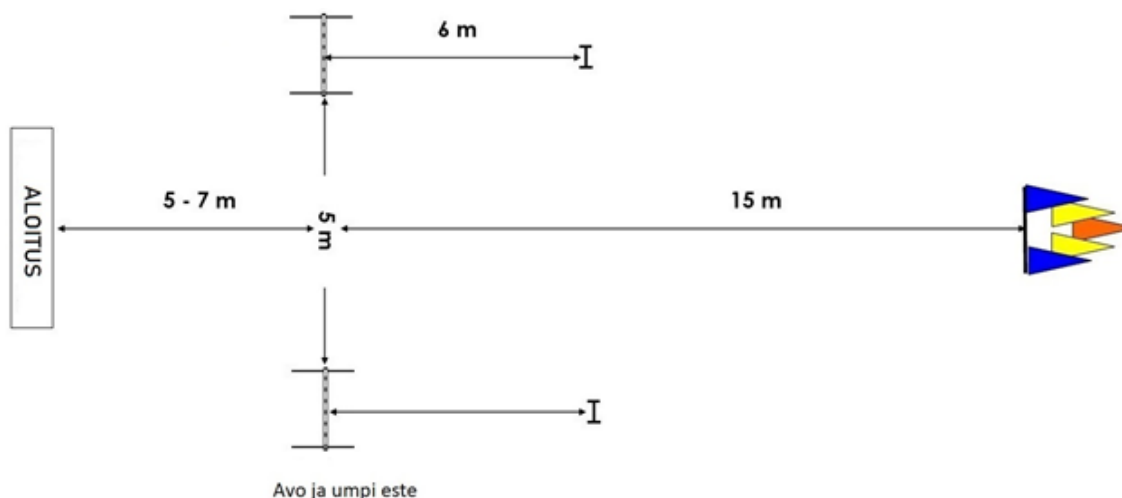
Luvan saatuaan, ohjaaja lähettää koiran kiertämään kartioryhmän. Mikäli koira pysähtyy tai kääntyy takaisin ennen kartioryhmää, se pitää lisäkäskeillä uudestaan ohjata kiertämään kartioryhmä.

Kartioryhmän ja koiran väliin tulee jäädä selkeä väli. Ihanne ei näin ollen ole kiertää kartioryhmä kovin tiiviisti ja jyrkkälinjaisesti. Sopiva kiertoetäisyys on keskikokoisilla roduilla noin ½ metriä ja suurikokoisilla roduilla jopa metri. Ihanteena on, että koira suuntaa kohti keskilinjaa tai ohjaajaa, kun se on kiertänyt kartioryhmän.

Ohjaaja päättää, milloin hän antaa koiralle pysäytyskäskyn (seiso/istu/maahan). Koiraa ei saa pysäyttää ennen kuin koira on selkeästi kiertänyt kartioryhmän ja on palannut vähintään noin 2 metriä takaisin kohti ohjaajaa. Koiran täytyy pysähtyä ennen kuin se on ohittanut kuvitteellisen linjan, joka yhdistää noutoesineet. Koiran pysäytyksessä käytetään suullista käskyä, johon ohjaaja voi halutessaan liittää käsimerkin. Pysähdyksen kesto on noin 3 s. Kun koira on pysähtynyt seisomaan/istumaan/maahan, ohjaajalle kerrotaan, kumpi noutoesine noudetaan / kumpi este hypätään (oikea tai vasen /avonainen tai umpinainen),

Liikkeenohjaajan käskytykset ovat joko ”vasen/oikea” ”käsky” tai ”avoin este/umpieste” ”käsky”. Ohjaajan tulee odottaa, kunnes liikkeenohjaaja on käskettänyt ”käsky” ja vasta tämän jälkeen lähettää koira. Ohjaaja käskää koiran noutamaan arvotun noutoesineen ja hyppäämään

vastaavan esteen yli ja palaamaan perusasentoon kuten yleisissä ohjeissa on kuvattu. Ohjaaja saa antaa ”hyppy”- käskyn, kun koira on nostanut noutoesineen.

Kuva EVL-8. Kartioryhmän kiertäminen, pysäytys, nouto ja hyppy. Noutoesineet voidaan asettaa vain vaakasuuntaan kuten kuvassa.

Arvosteluohje:

Arvostelussa painotetaan koiran halukkuutta noudattaa käskyjä ja ohjausta, koiran ripeyttä/tempoa ja kohtuullisen lyhyitä reitinvalintoja, mutta kuitenkin siten, että kartioryhmään on riittävä etäisyys kierron aikana. Lisäksi arvostetaan kierron symmetrisyyttä sekä liikkumista paluumatkalla ennen pysähdystä kohti keskilinjaa /ohjaajaa.

Koiran täytyy liikkua hyvällä ja tasaisella nopeudella, vähintään reipasta ravia ja säilyttää tempo liikkeen eri vaiheissa. Koiran liikkumisnopeuden arvostelussa sekä arvioitaessa pysähtymisen täsmällisyyttä ja etäisyyttä kartioryhmään kierron aikana, on otettava huomioon koiran rotu /rakenne. Keskikoisilla koirilla noin puolen metrin etäisyys kartioihin on sopiva ja suuremmilla etäisyys voi olla jopa metrin. Nopeilla/raskarakenteisilla koirilla sallitaan hieman toleranssia pysähtymisessä, mutta hitaasti liikkuvilla koirilla ei. Kts. toleranssi liikkeen EVL-5 arvosteluohjeissa.

Hidas työskentely alentaa arvosanaa (1–5):llä.

Jos koira hyppää esteen yli matkalla kohti kartioryhmää, liike hylätään (=0).

Mikäli koira pysähtyy tai kääntyy takaisin ennen kartioryhmää, ja se ohjataan lisäkäskeillä uudestaan kiertämään kartioryhmää, arvosanaa alennetaan 3:lla, korkein mahdollinen arvosana on tällöin 7.

Liike hylätään (=0), mikäli koira ei kierrä kartioryhmää.

Jos koira kiertäessään kartioryhmää koskee kartiota/kartioita tai törmää kartioon /kartioihin, arvosanaa alennetaan (1–3):lla riippuen kosketuksen/törmäyksen voimakkuudesta. Jos koira kaataa kartion/kartioita arvosanaa alennetaan 2–3:lla. Jos koira juoksee kartioiden välistä, korkein mahdollinen arvosana on 7.

Arvosanaa alennetaan myös, mikä koira kiertää kartioryhmän hyvin tiukasti.

Mikäli koira ennakoi käskyjä, arvosanaa alennetaan (2–3):lla. Mikäli se toimi täysin itsenäisesti, arvosanaa alennetaan 3:lla.

Mikäli koira, kierrettyään kartiot, pysähtyy itsenäisesti (ilman käskyä, selvästi liian aikaisin), sille tulee antaa uusi kutsu ja pysähtymiskäsky. Korkein mahdollinen arvosana on 7.

Mikäli ohjaaja antaa pysäytyskäskyn liian aikaisin, mutta niin, että koira on selvästi ohittanut kartioryhmän (vähintään metrillä), arvosanaa alennetaan 2:lla.

Koiran ei pysäytyskäskyn jälkeen tulisi edetä yli 1X mittansa. Mikäli koira etenee pysähtymiskäskyn jälkeen yli 3X mittansa, on korkein mahdollinen arvosana 7. Liike hylätään, mikäli koira ei pysähdy.

Mikäli koira pysähtyy väärään asentoon, on korkein mahdollinen arvosana 8.

Koiran pitää pysyä paikallaan (seiso/istu/maahan) kunnes se saa käskyn jatkaa suoritusta. Koira saa lähteä liikkeelle vasta sitten kun liikkeenohjaaja on antanut luvan "vasen/oikea" "käsky" ja ohjaaja on käskyttänyt koira liikkeelle.

Mikäli koira lähtee liikkeelle liian aikaisin, tämä alentaa arvosanaa (2–3):lla. Tämä voi jopa hylätä liikkeen, mikäli koira lähtee liikkeelle hyvin paljon ennen ohjaajan käskyä, esimerkiksi jo ennen liikkeenohjaajan käskyä.

Jos koira menee väärälle noutoesineelle (tai esteelle) ja se pysäytetään ja ohjataan uudelleen ja koira tuo oikean esineen, arvosanaa alennetaan 3:lla. Jos koira ohjataan uudelleen väärältä noutoesineeltä (tai esteeltä) ilman pysäyttämistä, arvosanaa alennetaan (1–2):lla.

Ylimääräisten ohjauksikäskyjen vaikutus arvosanaan riippuu käskyjen voimakkuudesta ja koiran halukkuudesta noudattaa käskyä. Arvosanan alennus voi olla 1–2. Muiden ylimääräisten käskyjen vaikutuksen arvosanaan tulee olla yhdenmukainen yleisten arvosteluohjeiden kanssa.

Jos koira koskee estettä hypätessään, arvosanaa alennetaan 2:lla.

Jos koira pudottaa avoesteen riman, arvosanaa alennetaan niin ikään 2:lla, ei enempää.

Liike hylätään, jos

- ohjaaja osoittaa koiralle suuntaa tai koskettaa koira aloituspaikassa,
- ohjaaja ottaa askelia antaessaan käskyjä,
- koiralle annetaan toinen ohjauksikäsky, jotta se kiertää kartioryhmän (ts. kolmas « kierrä » käsky)
- koira hyppää esteen yli matkalla kohti kartioryhmää,
- koira ei kierrä kartioryhmää,
- ohjaaja pysäyttää koiran ennen kuin koira on ehtinyt kääntyä kartioryhmältä takaisin tai on vielä kartioryhmän tasalla,
- koira ei pysähdy käskystä (seisomaan/istumaan/maahan),
- koira ylittää noutoesineet yhdistävän linjan ilman että se on noutanut oikean noutoesineen,
- koira nostaa väärän noutoesineen,
- koira ponnistaa esteen päältä,
- koira kaataa esteen,

- *koira ei hyppää esteen yli tai hyppää väärän esteen yli,*
- *koira puree erittäin voimakkaasti noutoesinettä tai rikkoo sen.*

EVL – 9 Tunnistusnouto

Kerroin 3

Käskyt: (Seuraa/paikka –) etsi/nouda – irti (– sivulle)

Kuvaus:

Jokaiselle koirakolle varataan omat, 6–8 puista tunnistusnoutoesinettä (2 x 2 x 10) cm. Yksi näistä esineistä merkitään etukäteen tunnisteella. Tämä on noudettava, ohjaajan esine. Tunniste voidaan merkitä molempiin päihin kevyesti. Merkintään tulee käyttää lyijykynää tai kuulakärkikynää, ei esimerkiksi tussikynää.

Liikkeenohjaaja vie esineet noin 10 metrin etäisyydelle aloituspaikasta ja sijoittaa ne noin 25 cm:n päähän toisistaan. Liikkeenohjaaja ei koske merkittyyn ohjaajan esineeseen, mutta muut 5–7 esinettä hän asettaa paikoilleen koskettaen niihin käsin. Noutoesineet asetetaan samanlaiseen muodostelmaan kaikille osallistujille. Liitteessä 2 on ehdotuksia noutoesineiden muodostelmiksi. Muitakin saa käyttää. Ohjaajan esineen voi vapaasti sijoittaa muodostelman eri kohtiin. Ohjaajien esineiden paikan tulee muodostelmassa vaihdella.

Suoritusohje:

Ohjaaja seisoo liikkeen aloituspaikassa koira perusasennossa. Liikkeenohjaaja ilmoittaa, että liike alkaa ja ojentaa ohjaajalle merkityn, puisen noutoesineen. Ohjaaja saa pitää merkittyä noutoesinettä kädessään noin 5 sekunnin ajan. Koira ei saa koskea tai haistella noutoesinettä tässä vaiheessa. Liikkeenohjaaja ottaa esineen ohjaajalta ja kehottaa ohjaajaa kääntymään ympäri. Ohjaaja saa päättää, näkeekö koira noutoesineitten sijoittamisen. Ohjaaja kääntyy tai molemmat kääntyvät. ”Seuraa”- tai ”paikka”-käskyt ovat sallittuja ohjaajan kääntyessä.

Liikkeenohjaaja vie merkityn noutoesineen siihen käsin koskematta yhdessä 5–7 muun samanlaisen noutoesineen kanssa ja asettaa kaikki noutoesineet maahan / lattialle noin 10 metrin etäisyydelle ohjaajasta.

Liikkeenohjaaja kehottaa ohjaajan kääntymään ympäri ja käskemään koira noutamaan merkitty noutoesine. Koiran tulee löytää oikea esine, tuoda se ja luovuttaa se ohjaajalle yleisten ohjeiden mukaan.

Koira saa työskennellä noin puolen minuutin ajan, jos työskentely on aktiivista ja määrätietoista.

Arvosteluohje:

Arvostelussa painotetaan koiran työskentelyhalukkuutta ja tempoa.

Liike hylätään, jos ohjaaja antaa koiran haistaa tai koskettaa esinettä ennen kuin ohjaaja luovuttaa sen takaisin liikkeenohjaajalle, jos ohjaaja antaa koiralle käskyjä sen ollessa esineiden luona tai jos koira nostaa/tuo väärän esineen.

Hylkäämistä ei tapahdu, jos koira haistellessaan koskee esineitä tai siirtää niitä etsiessään oikeaa tai joutuu useamman kerran varmistamaan oikean esineen.

Arvosanaa alennetaan, mikäli koira siirtää tai tökkii/tönäisee esineitä tai jos se varmistelee oikeaa esinettä useita kertoja. Arvosanaa alennetaan noin (½ - 1):llä /siirto. Yksi nopea varmistus ei välttämättä alenna arvosanaa, mikäli koira työskentelee systemaattisesti ja tehokkaasti.

Yleisissä suoritus- ja arvosteluohjeissa on arvosteluohjeet sille, jos koira pudottaa noutoesineen tai pureskelee noutoesinettä.

Liike hylätään, jos

- ohjaaja antaa koiran haistaa tai koskettaa esinettä ennen kuin ohjaaja luovuttaa sen takaisin liikkeenohjaajalle,
- ohjaaja antaa koiralle käskyjä sen ollessa esineiden luona,
- koira nostaa väärän esineen,
- koira puree erittäin voimakkaasti noutoesinettä tai rikkoo sen.

EVL – 10

Kauko-ohjaus

Kerroin 4

Käskyt:

Maahan – (paikka) – istu /seiso /maahan (jokainen asento 2X) – istu
Asennonvaihtokäskyihin saa liittää samanaikaisen käsimerkin. Käsimerkeissä voi käyttää yhtä tai molempia käsiä.

Kuvaus:

Aloituspaikan rajalinja, jonka eteen ohjaaja jättää koiran, on kahden merkin välinen kuvitteellinen jana, jonka pituus on noin 1–1,2 m. Koiran tulee vaihtaa asentoa kuusi kertaa (istu/seiso/maahan) ohjaajan käskyjen mukaisesti ja sen tulee pysyä alkuperäisellä paikallaan.

Ohjaaja jättää koiran paikalleen ja siirtyy osoitettuun paikkaan noin 15 metrin etäisyydelle koirasta ja kääntyy koiraan päin. Liikkeenohjaaja osoittaa ohjaajalle asennonvaihtojen järjestyksen kirjallisten tai kuvallisten näyttötaulujen avulla tai elektronisen näyttötaulun avulla.

Liikkeenohjaajan tulee antaa uusi asennonvaihtokehotus noin 3 sekunnin välein. Liikkeenohjaajan tulee seistä noin 3–5 metriä koirasta ja siten, että hän ei näe koiraan asennonvaihtokehotuksia näyttäessään.

EVL:ssä ovat voittajaluokan asennonvaihtojärjestysten lisäksi myös muut järjestykset mahdollisia. Viimeinen asennonvaihtokäsky on kuitenkin aina ”maahan”. Asentojen järjestyksen tulee olla sama kaikille kilpailijoille.

EVL:ssä ovat mm. seuraavat asennonvaihtojärjestykset mahdollisia:

- istu – maahan – seiso – istu – seiso – maahan
- seiso – maahan – istu – seiso – istu – maahan
- istu – seiso – istu – maahan – seiso – maahan
- seiso – istu – seiso – maahan – istu – maahan.

Suoritusohje:

Ohjaaja käskää koiran maahan aloituspaikassa siten, että rajalinja on koiran takana (tangeeraa koiraan). Ohjaaja jättää koiran ja siirtyy osoitettuun paikkaan noin 15 metrin etäisyydelle koirasta

ja kääntyy koiraan päin. Koiran pitää vaihtaa asentoaan kuusi kertaa. Jokainen asento tehdään kaksi kertaa ja viimeisen asennon tulee olla maahan.

Liikkeenohjaaja näyttää ohjaajalle asennonvaihtojen järjestyksen kirjallisten tai kuvallisten näyttötaulujen avulla tai elektronisen näyttötaulun avulla noin 3 sekunnin välein.

Ohjaajan tulee käyttää lyhyitä suullisia käskyjä, mutta samanaikaiset käsimerkit ovat sallittuja. Viimeisen ”maahan” -käskyn jälkeen ohjaaja palaa koiran viereen ja käskee sen perusasentoon.

Ohjaaja voi antaa kolmannen käskyn (jos 3 s aikana ehtii), jotta koira vaihtaa asentoa, pystyäkseen suorittamaan siitä seuraavan asennonvaihdon. Vasta kolmannella käskyllä suoritettu asennonvaihto on kuitenkin hylätty.

Arvosteluohje:

Arvostelussa painotetaan koiran asennonvaihtojen nopeutta, asentojen selkeyttä ja sitä, miten hyvin koira pysyy kussakin asennossa sekä sitä, miten hyvin se pysyy alkuperäisellä paikallaan.

Hyväksytyyn suoritukseen vaaditaan, että koira ei liiku yhteensä enempää kuin oman mittansa aloituspaikasta mihinkään suuntaan. Koiran liikkumat matkat lasketaan yhteen (eteen- ja taaksepäin sekä sivusuuntaan jne.). Jos koira liikkuu yhden mittansa, korkein mahdollinen arvosana on 5.

Hyväksytyyn suoritukseen koiran täytyy vaihtaa käskystä asentoa vähintään viisi kertaa. Jos koira jättää suorittamatta yhden kuudesta asennonvaihdosta, korkein mahdollinen arvosana on 7. Jos koira jättää yhden asennonvaihdon väliin ja vaihtaa suoraan seuraavaan asentoon, liike hylätään.

Mikäli ohjaaja joutuu antamaan lisäkäskyn asennonvaihdon yhteydessä, arvosanaa alennetaan. Ensimmäisellä kerralla, kun asennonvaihdon yhteydessä joudutaan antamaan lisäkäskey, arvosanaa alennetaan 2:lla. Seuraavissa asennonvaihdossa tarvittavat lisäkäskyt alentavat arvosanaa 1:llä.

Toistettu lisäkäskey (kolmas käskey) asennonvaihtoon hylkää ko. asennon.

Tästä liikkeestä on mahdollista saada hyväksyty arvosana, vaikka 3–4 asentoa on tehty vasta lisäkäskeyjen (-2 /-1) jälkeen, jos lisäkäskeyjä totellaan heti ja ne johtavat hyviin ja selkeisiin asentoihin ja liike on muuten moitteeton.

Näin ollen, mikäli ohjaaja antaa lisäkäskyn yhden asennon kohdalla, on korkein mahdollinen arvosana 8 ja mikäli hän antaa toisenkin asennon kohdalla lisäkäskyn, on korkein mahdollinen arvosana 7.

Ohjaajan korostetut suulliset käskyt ja liioitellut tai pitkäkestoiset käsimerkit ja vartaloavut alentavat arvosanaa. (Ks. yleiset suoritus- ja arvosteluohjeet).

Jos koira nousee istumaan tai seisomaan ennen kuin ohjaaja palaa koiran viereen, korkein mahdollinen arvosana on 8.

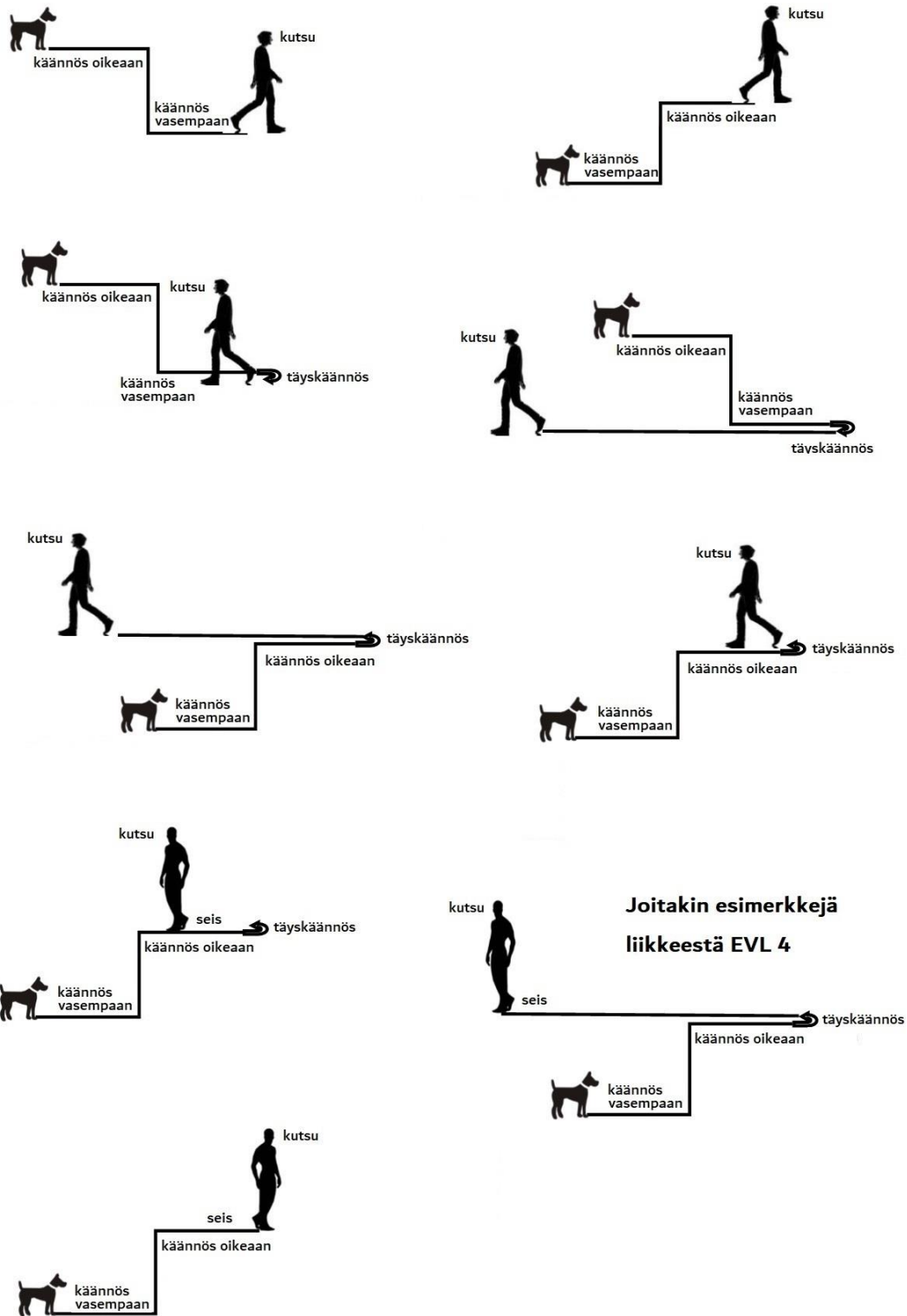
Liike hylätään, jos

- *ohjaaja ottaa askelia antaessaan käskyjä,*
- *koira liikkuu yli oman mittansa aloituspaikasta mihinkään suuntaan,*
- *koira jättää yhden asennonvaihdon väliin ja vaihtaa suoraan seuraavaan asentoon,*
- *koira ei vaihda käskystä asentoa vähintään viittä kertaa.*

VII LIITTEET

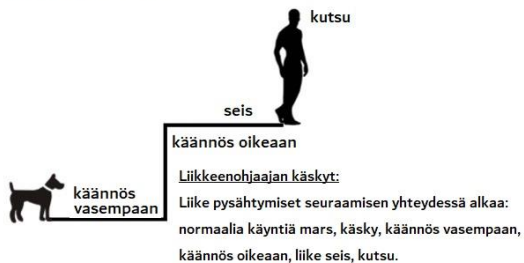
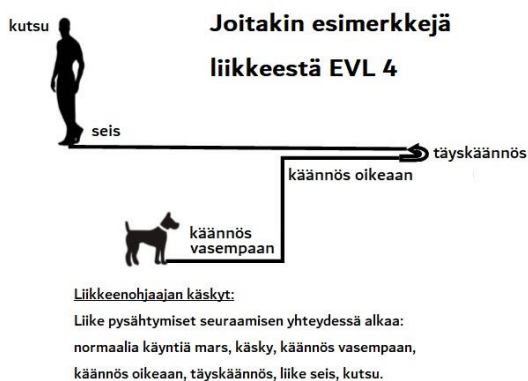
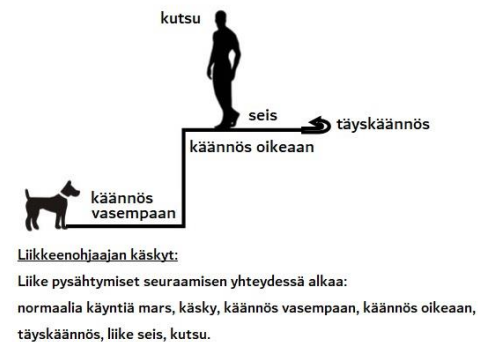
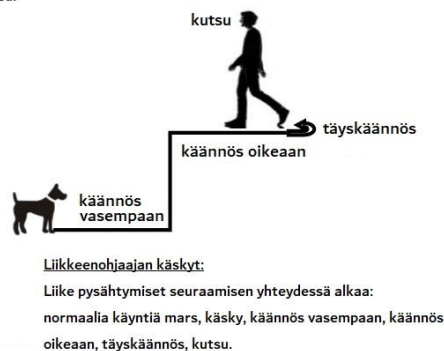
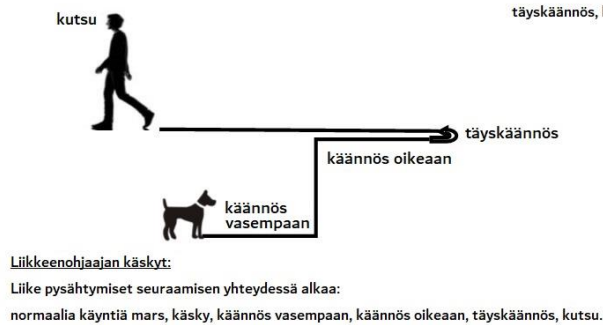
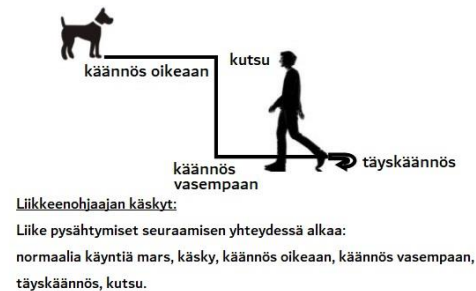
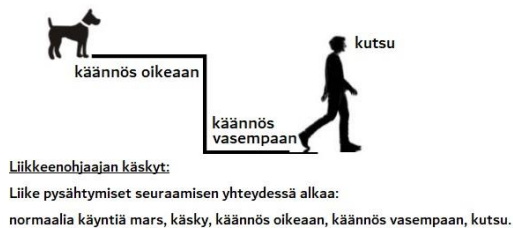
Liite 1. Kaavioita EV-liikkeen 4 (EVL-4) suorittamiseksi

Liite 1.1 Kaavioita EV-liikkeen 4 (EVL-4) suorittamiseksi

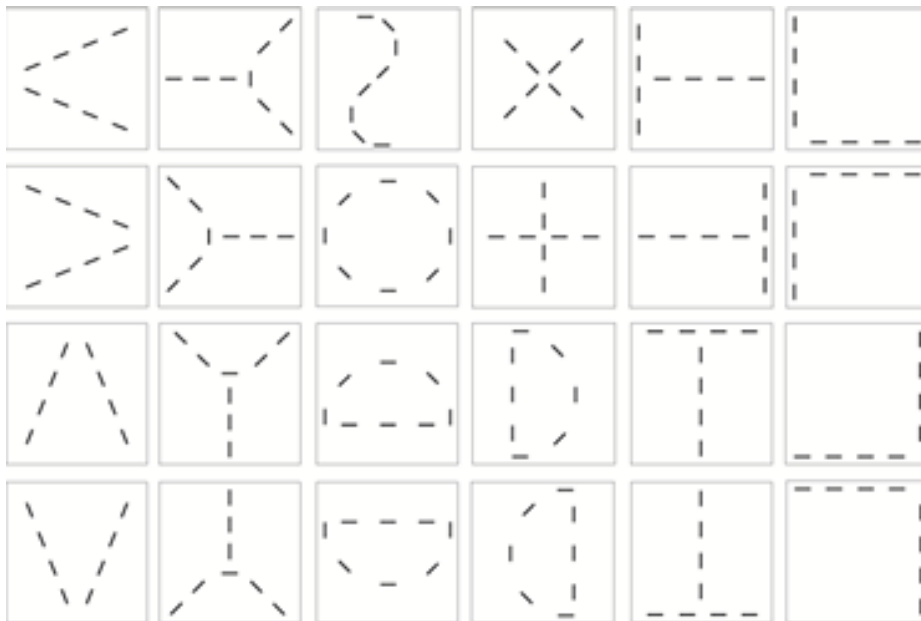

**Joitakin esimerkkejä
liikkeestä EVL 4**

Liite 1.2 Kaavioita EV-liikkeen 4 (EVL-4) suorittamiseksi (LO) Myös liikkeenohjauksen ohjeistusta

Liite 2. Ehdotuksia tunnistusnoutoesineiden asettamiseksi EVL:ssä

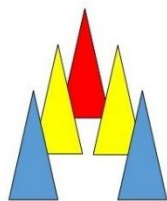

Liite 3. Kartioiden ryhmittäisiä, esimerkkejä

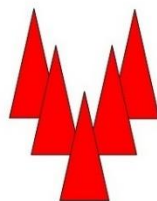
AVO - 8, VOI - 9 ja EVL - 8

Alla on ehdotuksia kartioiden ryhmittelyksi. Pinta-alan vaatimus (0,4 – 0,5) m² tulee täyttyä. Sekä leveyden, että syvyyden tulee olla noin 70 – 80 cm. Korkeuden tulee olla noin 40 – 50 cm.

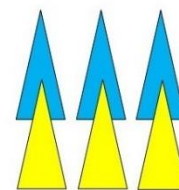
Oletuksena on, että kartion pohja on noin 25 cm x 25 cm, jolloin kolme kartiota vierekkäin ja peräkkäin täyttää pinta-ala vaatimuksen. Mikäli kartioita on vähemmän, tulee jättää sopiva tila kartioiden väliin, esimerkiksi 20 cm.

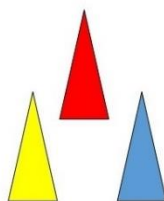
1

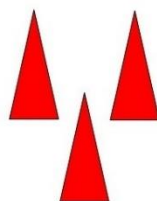
2

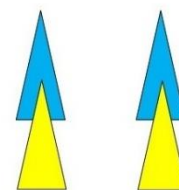
3

4

5

6

